

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Kaja Atanasov

Vpliv cis-heteronormativnega in patriarhalnega družbenega sistema na razkrivanje LGBT+ oseb

Diplomsko delo

Ljubljana, 2021

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Kaja Atanasov

Vpliv cis-heteronormativnega in patriarhalnega družbenega sistema na razkrivanje LGBT+ oseb

Diplomsko delo

Mentorica: izr. prof. dr. Jelka Zorn

Ljubljana, 2021

Najprej bi se rada zahvalila vsem osebam, ki so sodelovale v raziskavi. Z njihovimi iskrenimi pripovedmi sem lahko prišla do pomembnih sklepov, hkrati pa so mi pogovori z njimi omogočili, da sem tudi sama začela razmišljati o stvareh, o katerih do sedaj nisem.

Zahvalila bi se tudi svoji mentorici, izr. prof. dr. Jelki Zorn, ki mi je s svojo hitro odzivnostjo, strokovnostjo in znanjem v ključnih trenutkih ogromno pomagala.

Hvala LGBT+ organizacijam, ki se na vsakodnevni ravni borijo za pravičnejšo in enakovrednejšo družbo! Še posebej hvala Društvu Informacijski center Legebitra in Društvu DIH, ki sta mi omogočili prakso ter prostovoljno delo, in kjer sem tudi dobila idejo za raziskavo.

V veliki meri pa gre zahvala sošolkam, tutorkam in prijateljicam, ki so mi v težkih časih pomagale, me spodbujale in bodrile ter mi dajale motivacijo, ko mi jo je primanjkovalo.

Hvala vam!

Podatki o diplomskem delu

Ime in priimek: Kaja Atanasov

Naslov diplomske naloge: Vpliv cis-heteronormativnega in patriarhalnega družbenega sistema na razkrivanje LGBT+ oseb

Kraj: Škofljica

Leto: 2021

Število strani: 158

Število prilog: 10

Mentorica: izr. prof. dr. Jelka Zorn

Povzetek diplomskega dela: V svojem diplomskem delu sem raziskovala, kako cis-heteronormativni in patriarhalni družbeni sistem vplivata na LGBT+ ljudi, predvsem v povezavi z razkrivanjem. V teoretičnem delu sem opredelila osnovne pojme, kot so kratica LGBTQIA+, spolna usmerjenost in spolna identiteta. Skozi spolni binarizem sem predstavila razliko med družbenim spolom in spolom, pripisanem ob rojstvu, pri čemer sem razložila tudi interspolnost in spolni izraz. Nato sem se poglobila v družbene sisteme, konstrukcije in norme, ki gradijo svet okoli nas. Na podlagi teh sem razložila družbeno konstrukcijo spola in spolne usmerjenosti, heteronormativnost in cisheteronormativnost, medikalizacijo, patriarhat in heteropatriarhat, pri slednjem pa sem se ustavila, da bi opisala seksizem, seksualizacijo in hegemono moškost. V zadnjem poglavju teoretičnega dela sem se posvetila homo-bi-transfobiji, (ne)razkrivanju LGBT+ oseb, pri čemer sem posebno pozornost namenila razkritju samim sebi in razkritju staršem. V empiričnem delu sem predstavila ugotovitve, do katerih sem prišla z intervjuvanjem sedmih LGBT+ oseb, do katerih sem prišla z neslučajnostnim priročnim vzorčenjem. Vprašanja so bila predvsem povezana z njihovim razkrivanjem, tako samim sebi kot tudi drugim ljudem, pa tudi z diskriminacijo, ki so jo bile_i deležne_i na podlagi svoje spolne usmerjenosti/identitete, povezana pa so bila tudi s predvidevanji, ki jih ima do njih okolica in njihovimi željami po spremembi družbe. Skozi raziskavo sem spoznala, kako na LGBT+ osebe vplivata cis-heteronormativno in patriarhalno okolje ter druge družbene norme. Ugotovila sem, da poskušajo LGBT+ osebe zaradi tega skrivati svojo spolno usmerjenost in/ali identiteto in da si jo pred razkritjem tudi dlje časa niso priznale, nekatere so celo ponotranjile predsodke o svojih lastnih identitetah. Zaradi družbenih predvidevanj se poskušajo z okolico zlititi tako, da prilagajajo svoj spolni izraz. Družba namreč na podlagi spolnega izraza predvideva tako njihovo spolno usmerjenost kot tudi spolno identiteto in njihove zaimke, večkrat pa je to predvidevanje napačno. Ugotovila sem, da je feminilnost v patriarhalni družbi označena za šibko in manjvredno, zaradi česar so ženske, feminilni moški in pa osebe iz spektra transspolnih žensk najpogosteje tarča zatiranja v patriarhalnem in cis-heteronormativnem okolju, kar posledično vpliva na odločitev o razkritju. Da bi LGBT+ osebam lahko pomagale_i in jim odprle_i prostor, da se razkrivajo in s tem zaživijo svoje polno življenje, pa moramo najprej razumeti kompleksnost družbenih norm in konstruktov, ki jih je ustvaril človek, se začeti preizpraševati in kritično razmišljati o svetu, ki nas obdaja in se začeti zavedati, da stvari, ki jih imamo za univerzalno resnične, to včasih niso.

Ključne besede: spol pripisan ob rojstvu, družbeni spol, spolna usmerjenost, spolni izraz, spolna binarnost, hegemoni moškost

Title: The Impact of Cis-heteronormative and Patriarchal Social Systems on LGBT+ Coming Out

Graduation Thesis Abstract: In my thesis I explored how the cis-heteronormative and patriarchal social systems affect LGBT+ people, especially in relation to coming out. In the theoretical part, I defined basic concepts such as the acronym LGBTQIA+, sexual orientation and gender identity. Through gender binary, I presented the difference between gender and sex assigned at birth, explaining intersex and gender expression. I then delved into the social systems, constructions and norms that build the world around us. Based on these, I explained the social construct of gender and sexual orientation, heteronormativity and cisnormativity, medicalization, patriarchy and heteropatriarchy, and stopped at the latter to describe sexism, sexualization and the hegemony of masculinity. In the last part of the theory I focused on homo-bi-transphobia, the (non)coming out of LGBT+ people, with a personal focus on coming out to oneself and coming out to one's parents. In the empirical part, I present my findings from interviewing seven LGBT+ people, which I reached through non-randomised convenience sampling. The questions were mainly related to their coming out, both to themselves and to other people, but also about the discrimination they have been subjected to on the basis of their sexual orientation/identity, the assumptions made about them by the people around them and their wishes to change the society. Through this, I learnt how LGBT+ people are affected by cis-heteronormative and patriarchal environments and other social norms. I have found out that, because of this, LGBT+ people try to hide their sexual orientation and/or identity, and that they have also spent a long time not acknowledging it before coming out, and even internalising prejudices about their own identities. Social assumptions lead them to try to blend in by adapting their sexual expression. Society makes assumptions about people's sexual orientation, gender identity and pronouns based on their gender expression, and many of these assumptions are wrong. I found that femininity is seen as weak and inferior in a patriarchal society, which leads to stigmatisation of women, feminine men and people on the feminine transgender spectrum, they are most likely targets of oppression in patriarchal and cis-heteronormative environments, which in return influences the decision to come out. But in order to help LGBT+ people and open space for them to come out and live their lives fully, we first need to understand the complexity of social norms and man-made constructs, to start questioning and thinking critically about the world around us, and to begin to realise that the things we think are universally true sometimes they are not.

Key words: sex, gender, sexual orientation, gender expression, gender binary, hegemonic masculinity

VSEBINA

1. TEORETIČNI UVOD.....	1
1.1 Spolna usmerjenost	1
1.2 Spolna identiteta	2
1.2.1 Spolni binarizem	4
1.2.2 Interspolnost	5
1.2.3 Spolni izraz.....	6
1.3 Družbeni sistemi, konstrukcije in norme	7
1.3.1 Družbene norme	7
1.3.3 Heteronormativnost in cisnormativnost.....	8
1.3.4 Medikalizacija.....	9
1.3.5 (Hetero)patriarhat.....	10
1.3.6 Hegemona moškost.....	12
1.4 Homo-bi-transfobija.....	13
1.5 (Ne)razkrivanje.....	15
1.5.1 Razkritje sebi	16
1.5.2 Razkritje staršem.....	16
2. FORMILACIJA PROBLEMA	18
2.1 Opis problema.....	18
2.2 Raziskovalna vprašanja	19
3. METODOLOGIJA	20
3.1 Vrsta raziskave	20
3.2 Merski instrument in metoda zbiranja podatkov.....	20
3.3 Populacija in vzorec	20
3.4 Zbiranje podatkov.....	21
3.5 Obdelava podatkov.....	21
4. REZULTATI	22
5. RAZPRAVA.....	32
6. SKLEPI	39
7. PREDLOGI.....	41
8. UPORABLJENA LITERATURA	43
9. PRILOGE.....	49
9.1 Vprašalnik.....	49
9.2 Zapisi intervjujev	50
INTERVJU A	50

INTERVJU B	59
INTERVJU C	64
INTERVJU D	70
INTERVJU E	76
INTERVJU F	80
INTERVJU G	84
9.3 Odprto Kodiranje	89
9.4 Osnovno kodiranje	141

1. TEORETIČNI UVOD

Kratice LGBTIQ¹ poudarja raznolikost spolnih usmerjenosti in identitet (Mavrična Ljubljana, 2013) in je okrajšava za lezbično, gejevsko, biseksualno, transspolno, interspolno, ter aseksualno skupnost. Znak plus pa predstavlja še vse ostale manj prepoznane identitete (Sešek, Pihlar in Vurnik, 2019). Vse našteje identitete so družbene konstrukcije (Legebitra, b. d.).

1.1 Spolna usmerjenost

Spolna usmerjenost je večdimenzionalen pojav, ki ga sestavljajo identiteta, kategorizacija, vedenje, želje in čustva (Kirk, Bailey, Dunne in Martin, 2000; Diamond, 1993; Kinsey, Pomery in Martin, 1948; Kinsey, Pomery, Martin in Gebhard, 1953). Nekatere od spolnih usmerjenosti so homoseksualna (lezbijka, gej), biseksualna, panseksualna, poliseksualna, kvir, aseksualna, demiseksualna itd. (Transakcija, b. d.).

Izraz homoseksualec izvira iz medicine. Začeli so ga uporabljati v 2. polovici 19. stoletja. Pred tem se je uporabljal izraz »sodomit« (Mosse, 2015: 42). Madžarski pisatelj, Karl Maria Benkert (Kertbeny), je bil tisti, ki je skoval izraza heteroseksualnost in homoseksualnost in ju 6. maja 1868, prvič tudi uporabil v privatnem pismu (Katz, 1995: 52–53). Sestavljena je iz grške besede homo, ki pomeni isti in pa latinske besede sexus, ki pomeni spol. Homoseksualnost se torej ne nanaša na spolni odnos, ampak na spol (Lešnik, 2017) in pomeni privlačnost do lastnega spola, torej žensk do žensk in moških do moških (Jevtić, 2014; Fausto-Sterling, 2012: 101).

Lešnik (2017) piše o tem, da je bila najprej definirana homoseksualnost, nato heteroseksualnost in šele potem biseksualnost, ki pomeni usmerjenost k vsem spolom. O heteroseksualnosti se ne bi govorilo, če ne bi bilo homoseksualnosti. O biseksualnosti pa se ne bi govorilo, če ne bi bilo homoseksualnosti. Freud je zapisal teorijo, ki jo je podprl tudi Kinsey (in dr., 1948; 1953), da večina oseb ni ekskluzivno spolno usmerjenih – to je le mejna možnost – ampak se nahajajo nekje na spektru in se po njem tudi premikajo. Freudova teza je, da smo ljudje biseksualna bitja in imamo dispozicijo za spolno aktivnost z vsemi spoli (Lešnik, 2017). Discipliniranje pa je tisto, kar usmerja spolno aktivnost, ta pa ni odvisna od spola, spolne usmerjenosti ali identitete (Majerhold, 2017). Na spolno aktivnost v odraslosti torej vpliva discipliniranje, ki smo ga bile i deležne i v otroštvu. Osebe tako razvijejo ozke in specifične seksualne cilje, kar pripelje do tega, da spol pravzaprav postane nepomemben. To pa nakazuje na to, da ne moremo biti

¹ V nadaljevanju bom zaradi lažje preglednosti uporabljala skrajšano obliko okrajšave, tj. LGBT+.

disciplinirane_i glede tega, s kom bi rade_i imele_i seksualne aktivnosti, lahko pa discipliniramo aktivnost samo. Če vse to drži, je spolna usmerjenost samo preferenčna seksualna aktivnost oziroma specifična seksualna zavrtnost (Lešnik, 2017).

Istospolna usmerjenost je iz vidika reprodukcije neuporabna, vendar jo vseeno poznamo že skozi celotno zgodovino, opisana pa je pri več kot 450 in prepoznana pri 1500 živalskih vrstah. Homoseksualni ljudje predstavljajo evolucijsko korist, saj pomagajo pri reprodukciji tako, da skrbijo za otroke sorodnic_kov² in otroke iz svojih skupnosti (Lešnik, 2017).

1.2 Spolna identiteta

Identiteta predstavlja nekaj, s čimer se identificiramo. Imeti trajne, posredovane navade in pravila, s katerimi obvladujemo sebe in naše dejavnosti, pomeni, da imamo identiteto. Dejanja ustvarjajo osebo. Neka identiteta pa ne mora obstajati brez priznanja drugih ljudi. Torej se zgradi ob pomoči priznanj, pa tudi zanikanja in preziranja te identitete s strani oseb okoli nas (Nastran Ule, 2000: 188).

Spolna identiteta se nam začne oblikovati že kmalu po rojstvu. V zahodnem svetu lahko dojenčice_ki pri treh do štirih mesecih razločijo med moškimi in ženskimi glasovi ter ženskimi in moškimi obrazi. Ker večino svojega zgodnjega otroštva preživijo z mamo, se otroci v drugi polovici prvega leta naučijo povezovati ženske obraze in ženske glasove. Sposobnost povezovanja moških glasov in obrazov se razvije pri prvem letu starosti. Pred prvim letom starosti so otroci zmožni povezati spolno specifične predmete s slikami moških ali žensk. Na začetku drugega leta pa lahko te predmete že metaforično povežejo z enim ali drugim spolom. Pri tretjem letu začnejo otroci izražati zavest o sebi kot o deklici ali dečku in s tem se pojavi spolna identiteta. Šele okoli sedmega leta pa otroci dojamejo, da je spol trajno stanje, če izvzamemo transspolne otroke (Jevtić, 2014; Fausto-Sterling, 2012: 69).

Spolna identiteta odraža globoko občuten in doživet občutek lastnega spola. Običajno je skladna s spolom, ki je bil osebi pripisan ob rojstvu (WHO, 2016, prevod: Atanasov, K.), slednji pa se začne kot označevanje genitalij. Takim osebam rečemo cispolne osebe. »Cis« je latinska

² Kadar se v nalogi ne bom sklicevala izključno na moški ali ženski spol, bom uporabljala podčrtaj »_«. S tem želim tudi v praksi pokazati to, kar zapisujem v teoriji in sicer želim uporabo podčrtaja presegati jezikovno normo, ki narekuje, da je moški slovnični spol univerzalna oblika in da sta spola samo dva. Podčrtaj se torej uporablja pri slovničnih oblikah, ki so slovnično zaznamovane. Njegov namen je vključevanje vseh spolov, tudi tistih izven binarnega spolnega sistema »ženska – moški«. Namesto, da deli, povezuje ti dve slovnični obliki, hkrati pa ju ločuje in med njima ustvari prostor za končnice, katerih jezik še ne pozna, a bi se lahko razvile. Poševnice »/« v teh primerih ne uporabljam, ker bi z njo predstavljala binarno delitev spola in predvidevala samo dve možnosti (Transakcija, b. d.).

predpona, ki pomeni »na isti strani« (Tate, idr., 2013, prevod: Atanasov, K.). Sistem cisnormativnosti predpostavlja, da so vsi ljudje cispolni. Nekatere od spolih identitet so ženska, moški, nebinarna, kvirspolna, bispolna, trispolna, spolno fluidna, aspolna, neutrios itd. (Koletnik, Grm in Gramc, 2015).

Cispolne izkušnje niso edini način, kako ljudje doživljajo svoj spol. Obstajajo različni načini, kako se te identitete razlikujejo od kategorij, dodeljenih ob rojstvu, zato lahko te izkušnje na splošno imenujemo izkušnje transspolnega spektra (Tate, idr. 2013, prevod: Atanasov, K.). Besedni zvezi transspolna oseba in spolno variantna oseba se običajno uporabljata kot splošna izraza za označevanje vseh osebe, ki nasprotujejo kulturnim idealom, pričakovanjem, predpostavkam in normam glede spola (Serano, 2007, prevod: Atnasov, K.). Splošno znano je, da spolna identiteta, tako kot spolna usmerjenost, ni statična in omejena na moško/žensko identiteto, temveč obstaja v spektru. To pomeni, da posameznikova spolna identiteta ni nujno omejena na popolnoma moško ali popolnoma žensko identiteto (WHO, 2016, prevod: Atanasov, K.). Tiste osebe, katerih trenutna spolna identiteta se razlikuje od spola, ki jim je bil pripisan ob rojstvu, veljajo za transspolne osebe, pri čemer je trans latinska predpona, ki pomeni »čez« ali »onkraj«. (Tate, idr., 2013, prevod: Atanasov, K.) Takih oseb je približno 0,3–0,5 odstotka svetovne populacije, kar je okoli 25 milijonov ljudi (Euro WHO, b. d., prevod: Atanasov, K.). V različnih raziskavah se je pokazalo, da je v Sloveniji občutno več transspolnih moških kot pa transspolnih žensk. (Perger, Muršec in Štefanec, 2018; Koletnik, 2019; Sešek in Margon, 2021). V *raziskavi o vsakdanjem življenju transspolnih oseb v Sloveniji* je sodelovalo 69 odstotkov oseb, ki se ne identificirajo z ženskim spolom, pripisanim ob rojstvu, le 29 odstotkov oseb pa se jih ne identificira z moškim spolom, pripisanim ob rojstvu (Koletnik, 2019). Medtem ko se vse osebe, ki spadajo pod okrilje transspolnosti, zaradi preseganja spolnih norm potencialno soočajo z družbeno stigmo, so osebe iz spektra transspolnih žensk na splošno deležne družbene fascinacije, osuplosti in demonizacije. Nasprotno pa so bili pripadniki spektra transspolnih moških do nedavnega v veliki meri nevidni (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.).

Kulture delijo telesa na ustrezna, ki jih častijo, in na neustrezna, ki jih izločajo (Leskošek, 2002: 59). Še posebej psihološka znanost je od zgodnjih osemdesetih let prejšnjega stoletja, izkušnje identitet transspolnih oseb potisnila na obrobne teoretske kotičke motenj in disforij (Tate, idr., 2014, prevod: Atanasov, K.). Leta 2019 je Svetovna znanstvena organizacija (WHO, b. d., prevod: Atanasov, K.) umaknila transspolnost s seznama duševnih in vedenjskih motenj v poglavje »Stanja, povezana s spolnim zdravjem«, kar pa bo stopilo v veljavo januarja 2022. To kaže na to, da transspolne in spolno raznolike identitete niso pogoj za slabo duševno zdravje

(Euro WHO, b. d., prevod: Atanasov, K.). Vseeno pa je njihovo duševno stanje v primerjavi s cisspolnimi osebami slabše. V Sloveniji je bilo ugotovljeno, da imata dve od treh transspolnih oseb izkušnje z depresijo, tri izmed petih pa tudi z anksioznostjo in samomorilnimi mislimi. Sistemska neurejenost področij človekovih pravic transspolnih oseb je eden izmed največjih razlogov za slabo duševno stanje (Koletnik, 2019). V raziskavi IACHR o nasilju nad LGBT+ ljudmi pa je bilo ugotovljeno, da je pričakovana življenjska doba transspolnih žensk od 30 do 35 let (IACHR, 2015, prevod: Atanasov K.). Pričakovana življenjska doba žensk je sicer približno 74 let (WHO, 2019, prevod: Atanasov, K.). 96 odstotkov znanih transspolnih žrtev uboja v letu 2017 je bilo transspolnih žensk ali oseb, ki jim je bil ob rojstvu pripisan moški spol in so se predstavljale feminilno (GLAAD, 2018, prevod: Atanasov, K.).

1.2.1 Spolni binarizem

SSKJ navaja, da spol pomeni značilnosti, po katerih se bitja delijo na moška in ženska (Fran, b. d.). A ta binarna delitev je sporna, saj ločuje ljudi na izključno moške in ženske, medicina pa potem vsako odstopanje od tega obravnava kot motnjo spolne identitete ali motnjo spolnega razvoja (Koletnik, Grm in Gramc, 2015: 14–15). Zatakne pa se že pri samem poimenovanju. V angleškem jeziku poznajo dve besedi za spol. Tako besedo »gender« kot tudi besedo »sex« v slovenščino prevajamo z eno besedo, to je »spol« (PONS, b. d.). Sama bom za pojem »sex« uporabljala izraz spol, pripisan ob rojstvu*, za pojem »gender« pa družbeni spol.

Spol, pripisan ob rojstvu, osebi določijo zdravnice_ki, ko se oseba rodi. Pripisejo ga izključno na podlagi genitalij, sicer pa se nanaša na človekovo anatomijo, spolne organe, hormone, spolne žleze (gonade) in kromosomov. Nekatere_i ga poimenujejo tudi biološki spol, a ta izraz ni ustrezen, saj se ga uporablja zato, da lahko družba vzdržuje sistem spolne binarnosti in nakazuje, da transspolni moški in ženske, niso pravi moški in ženske (Koletnik, Grm in Gramc, 2015: 13–14). Je družbeno konstruiran skozi določeno družbo (Butler, 2001).

Družbeni spol pa je identiteta ali samopredstavitev nekega posameznika (Green, 2010; Money in Ehrhardt, 1972). Da je človek dvospolno bitje, je splošna predpostavka. Da se identificira z enim, drugim, obojim, mešanim, vmesnim itd. spolom, pa je psihološka značilnost, ki ima konstitucijsko in biološko podlago, dokazuje Freud (1998: v Lešnik, 2017). Ko postavljamo družbeni spol v binarni sistem, ohranjamo prepričanje, da sta družbeni spol in spol, pripisan ob rojstvu, neposredno povezana, pri čemer je družbeni spol samo odsev spola, pripisanega ob rojstvu. Vendar pa sta tako eden kot drugi družbeno konstruirana. Kot tak se nato družbeni spol

* [ang. sex assigned at birth]

kaže kot binaren, zamejen in resničen (Butler, 2001). Spolni binarizem vzpostavlja moško privilegiranost (Hrženjak, 2017).

Znanstvenice_ki so se v zadnjem stoletju trudile_i dokazati, da je družbeni spol povezan s telesom (Fausto-Sterling, 2000). Postopoma pa je spol izgubil samoumevno povezavo z anatomskim spolom (Freud, 1998). Tate idr. (2014, prevod: Atanasov, K.) spol razdeli na pet dimenzij: spol, pripisan ob rojstvu, trenutna spolna identiteta, spolne vloge in pričakovanja, družbena predstava spola ter evaluacije spola. Dva profila spolne samokategorizacije, kot sta cis in trans, sta določena s spolom, pripisanim ob rojstvu, in pa s trenutno spolno identiteto. Ostale tri dimenzije (spolne vloge in pričakovanja, družbena predstava spola ter evaluacije spola) pa že zahtevajo obstoj trenutne spolne identitete in so paradigmatično socialnopsihološke, saj se osredotočajo skoraj izključno na medosebne odnose, medosebna stališča in socialno signaliziranje.

Spol, pripisan ob rojstvu, lahko na podlagi biologije razdelimo na pet plasti spola, kar je v svoji raziskavi pokazal psiholog Money. To so kromosomske plasti spola, fatalni gonadni spol, hormonski spol, notranje reproduktivni spol in pa genitalni spol. Tako se biološki spol začne oblikovati že pri oploditvi. Money je poudaril, da odrasli ob rojstvu prepoznajo otrokove genitalije in ga samo na podlagi tega obravnavajo kot deklico ali dečka (Jevtić, 2014; Fausto-Sterling, 2012: 15–17).

1.2.2 Interspolnost

Glede sestave spolnih kromosomov, strukture gonad, raven hormonov ter strukturo notranjih spolnih karakteristik in zunanjih spolovil genitalij, ljudje na splošno menimo, da je Homo sapiens popolnoma dimorfen in da vse našteje karakteristike sovpadajo z enim ali drugim spolom. Absolutni dimorfizem je seveda ideal, a biologi in zdravniki priznavajo, da to v naravnem svetu ni mogoče doseči (Conte in Grumbach, 1989). Razvojna biologija kaže, da je prepričanje o absolutnem spolnem dimorfizmu napačno (Blackless, idr. 2000: 163, prevod: Atanasov, K.). Kadar imajo osebe spolne karakteristike, telesno anatomijo ali biološke predpostavke, na podlagi katerih jim ne moramo pripisati moškega ali ženskega spola, pravimo, da so osebe interspolne (Transakcija, b. d.). Skupno število živorojenih otrok, katerih telo se razlikuje od standardnega moškega ali ženskega je približno 1,7 odstotka (Blackless, idr., 2000: 161, prevod: Atanasov, K.).

Kljub temu pa normativna narava medicinske znanosti uporablja kot predpostavko trditev, da za vsak spol obstaja ena sama, pravilna razvojna pot. Zdravnice_ki zato kot nenormalno

opredelijo vsako odstopanje od te norme (Conte in Grumbach, 1989), zaradi tega pa prihaja do (v večini) nepotrebnih medicinskih posegov v interpolna telesa. V povprečju sta bili zaradi »normalizacije« videza genitalij, operirani ena ali dve osebi na 1.000 rojstev (Blackless, idr., 2000: 151, prevod: Atanasov, K.).

Fetalni gonadni spol nastane, ko je zarodek s kromosomom Y star osem tednov in razvije embrionalne testise, ter ko je zarodek s kromosomom X star 12 tednov in razvije embrionalne jajčnike. Fetalne gonade začnejo proizvajati hormone, pri čemer nastane hormonski spol. Ta pa potem prispeva k nastanku maternice, materničnega vratu in jajcevoda pri dekletih ter semenovoda, prostate in obmodka pri fantih, s čimer nastane notranji reproduktivni spol. Po štirih mesecih se razvijejo zunanje genitalije (penis in modnik pri fantih ter vagina in klitoris pri ženskah) oziroma genitalni spol (Jevtić, 2014; Fausto-Sterling, 2012: 15–17). Te plasti pa se včasih med seboj ne skladajo (Gilbert, 2010).

Ljudje imamo 23 parov kromosomov, od tega samo en par spolnih kromosomov. Podedovan spolni kromosom XX je značilen za ženske, podedovan spolni kromosom XY pa za moške (Genome, 2014, prevod: Atanasov, K.). Vendar pa vsi otroci ne podedujejo kromosoma XY ali XX. Kot primer naj navedem Turnerjev sindrom, s katerim opišemo osebe, ki se rodijo s kromosomom X0, s Klinefelterjevim sindromom pa poimenujemo tiste, ki se rodijo s kromosomom XXY. To sta dve od pogostih oblik interpolnosti (Jevtić, 2014; Fausto-Sterling, 2012: 38).

1.2.3 Spolni izraz

Zahodna kultura priznava veliko raznolikih telesnih oblik in velikosti, ki so značilne za moške in ženske. Večina spolnih dimorfizmov vključuje kvantitativne lastnosti, kot so višina, postava in barva glasu, pri čemer pa obstajajo precejšnja prekrivanja med moškimi in ženskami. Zato veliko kultur uporablja pravila oblačenja, pričeske in kulturnih konvencij, npr. mnenja, da mora biti v paru moški višji od ženske, da bi poudarili zavedanje te razlike (Unger in Crawford, 1992). Tej vidni, zunanji predstavitvi osebne spolne identitete rečemo spolni izraz. Ta se lahko ujema ali pa ne ujema s spolnimi vlogami/spolno identiteto, ki jih določa binarni spolni sistem (Legebitra, b. d.).

Butlerjeva (2011, prevod: Atanasov, K.) govori o tem, da je spol performativen, kar povzroči vrsto učinkov: govorimo, hodimo in se obnašamo tako, da utrjujemo vtis o tem, da smo ženske ali moški. Pretvarjamo se, da je to, da smo moški ali ženske, nekaj, kar je preprosto resnično. V resnici pa je to fenomen, ki ga proizvajamo ves čas in je kulturno pogojen. Izjava, da je spol

performativen, pomeni, da nihče dejansko nima spola od samega začetka. Z institucionalno močjo (psihiatrična normalizacija) in z drugimi neformalnimi praksami (ustrahovanje in nasilje) nas poskušajo obdržati znotraj okvirjev našega spola.

1.3 Družbeni sistemi, konstrukcije in norme

1.3.1 Družbene norme

Norme podrobno določajo, kaj je primerno vedenje. Ta pričakovanja pa določajo, kaj skupina počne in kdo skupina je. Identiteta se oblikuje s skupinskimi normami in prilagajanjem tem normam (Festinger, 1950). Norme vzdržujejo obstoječi red, zato je njihovo kršenje nezaželeno, saj to pomeni nasprotja z vladajočo moralo, boj proti ekonomskemu izkoriščanju in izgubo dobička (Mencin Čeplak, 2008).

Heteroseksualnost je norma, ki se dotika vseh kotičkov družbenega življenja. Kaže se kot naravna, normalna, fiksna in stabilna. Heteroseksualnost je še veliko več kot le spolnost. To normativno predpostavko lahko opazimo tudi v drugih vidikih življenja. Vpeta je v odnose vseh ljudi, ne glede na njihovo spolno usmerjenost in povezavo, ki jo imamo s temi ljudmi (Kuhar, 2005). Istospolna usmerjenost pa odstopa od družbene norme (Lešnik, 2017), kar lahko vodi v izključitev ali izgubo družbenega statusa (Schachter, 1951). Družbena norma je konvencija. A tudi konvencije se spreminjajo (Lešnik, 2017).

1.3.2 Družbene konstrukcije spola in spolne usmerjenosti

Teorija socialnega konstruktivizma pravi, da so vsi pojmi kulturno in družbeno konstruirani. Postavljeni so v kontekst, kjer fizične izkušnje realnosti niso zanikane (Kamin, 2006).

Kvir teorije, družben konstruktivizem in poststrukturalizem prepoznajo družbeni in biološki spol kot družben konstrukt in ga ne dojemajo kot prevladujočo biološko danost (Koletnik, Grm in Gramc, 2015: 13–14). Spolne vloge in spolno tipizirano vedenje se razvijeta z vplivom okolice in z značilnostmi staršev (Hines, Johnston, Golombok, Rust, Stevens in Golding, 2002). Spol je stvar odnosov, oblikovanih z lokalnimi in širšimi spolnimi ureditvami (Hearn, 2017). S spreminjanjem kulturnih norm glede spolnih vlog in vedenja, povezanega s spolom, se lahko na primer tudi spodbudi pripravljenost za podrobnejšo preučitev nujnosti izvajanja operativnih posegov na inter spolnih oseb (Blackless, idr., 2000: 163, prevod: Atanasov, K.).

Heteroseksualni in homoseksualni izrazi kategorizirajo ljudi in njihova dejanja glede na erotični značaj teh dejanj in biološki spol osebe, s katero so bile_i v stiku (Katz, 1995: 52-53). Moške

se dojema bolj kot seksualna bitja. Ker je spolna usmerjenost velikokrat razumljena v seksualnih kategorijah, se zato začnejo moški prej preizpraševati o svoji spolni usmerjenosti. Ženske pa se dojema kot emocionalna bitja. Zato se začnejo o spolni usmerjenosti preizpraševati kasneje. Njihova občutja so namreč dlje časa zreducirana na emocionalne prijateljske odnose (Kuhar, 2005).

1.3.3 Heteronormativnost in cisnormativnost

Izraz heteronormativnost je leta 1993 prvič uporabil Michael Warner. Beseda se nanaša na strukture, institucije, odnose in dejanja, ki spodbujajo in ustvarjajo heteroseksualnost kot naravno, samoumevno, zaželeno in potrebno (Cameron in Kulick, 2003). Heteronormativnost predpostavlja, da je vsakdo heteroseksualen, kar legitimira homofobijo in heteroseksizem ter diskriminira spolne manjšine v družbenih odnosih in strukturah (Robinson, 2016). Heteronormativnost je ena temeljnih potez moškosti (Hrženjak, 2017).

V Sloveniji so nasprotnice_ki Družinskega zakonika in novele ZZZDR temeljile_i na nestrpnosti in s tem ustvarjale_i podobe Drugih v slovenski družbi. LGBT+ osebe predstavljajo kot tiste, ki ogrožajo heteronormativno sestavo naroda. Po njihovem mnenju so »tujki« in niso »naše_i«, ker imajo drugačno spolno usmerjenost ali spolno identiteto od »naše«, s tem pa si naj tudi ne bi zaslužile_i pravic, saj bi z njimi ogrožale_i »naš narod« in razpad vrednot v družbi. LGBT+ osebe za njih niso primarno ljudje, ampak jih v celoti definira izključno njihova spolna usmerjenost. Svarile_i so pred homoseksualizacijo družbe, saj naj bi otroci živeči v istospolnih družinah tudi sami postali homoseksualni, tisti iz tradicionalnih družin pa bi v šoli morali poslušati, da obstajajo različne oblike družin, ki so med seboj enakovredne – oboje pa je po njihovi interpretaciji nekaj slabega (Maljevac in Gobec, 2017). Tudi šolski sistem v Sloveniji je heteronormativen, v neskladju z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah (Komidar in Mandeljc, 2009: 178).

Spolna usmerjenost je velikokrat obravnavana kot stvar zasebnosti in intime vsakega posameznika, o čemer se ne sprašuje in česar se ne prevprašuje, opazna pa je tako le normativna spolna usmerjenost (Sešek in Margon, 2021: v Fish 2021). *»Če se ne identificiramo same, smo avtomatsko heteroseksualke«* (Tratnik in Sega, 1995: 50). Prav tako smo naučene_i, da se ne sprašuje po spolu, s čimer utrjujemo spolne vloge in normative ter ne prepoznavamo oseb, ki od tega odstopajo. Spol je učen, prepoznamo pa ga iz spolnega izraza osebe (Sešek in Margon, 2021: v Fish 2021).

Lešnik (2017) pravi, da je spol med drugim tudi družbeni status. Ta odloča o tem, kaj komu pripada in maščuje odstopanja. Razvrščanje transidentitetnih izkušenj v priročnik motenj duševnega zdravja lahko spodbujajo pristranskost, imenovano cisspolnost* (Ansara in Hegarty, 2012), kjer so razvrednotene vse izkušnje, ki niso cisspolne, t. i. transspolni spekter (Tate, idr., 2014, prevod: Atanasov, K.).

Na razsežnost cisnormativnosti in heteronormativnosti kaže podatek, da je med osebami, ki že imajo izkušnje z različnimi oblikami nasilja na podlagi svoje spolne usmerjenosti in/ali seksualne identitete, 10 odstotkov oseb doživelo tudi fizični napad na ulici, 22 odstotkov pa jih je prejelo grožnje s fizičnim nasiljem na ulici (Perger, Muršec in Štefanec, 2018). Ulica je heteroseksualizirana in z vsakim homofobnim napadom se ponovno vzpostavlja heteroseksualno predpostavko (Kuhar, 2005).

1.3.4 Medikalizacija

Medicina ni pripomogla le k uporabi izraza homoseksualec, ampak se je zavzemala za kriminalizacijo istospolnih oseb. Pomagala je ustvariti mejo med normalno in nenormalno seksualnostjo ter razviti stereotip za identificiranje homoseksualcev (Mosse, 2015: 42–59). Za vse, ki odstopajo od norme heteronormativnosti, se vztrajno iščejo biološki vzroki (Mencin Čeplak, 2013: 408). Vendar pa se vsakega vidika življenja ne da razložiti z biologijo, kar so Lewontin, Rose in Kamin (1984) že zdavnaj zavrgli. Medikalizacija, ki neheteroseksualne ljudi obravnava kot »nedolžne žrtve« narave, ima negativen učinek. Ker nekateri znanstveniki (npr. Meyer-Bahlburg, 1999; Meyer-Bahlburg in dr., 2008; New, 2010) mislijo, da hormoni vplivajo na istospolno usmerjenost, se ponekod izvajajo medicinski posegi, ki naj bi preprečili homoseksualnost (Mencin Čeplak, 2013: 408–409). Ponekod tako na primer gejem vbrizgavajo testosteron, da bi jih »spreobrnili« (Stein, 2005: 179). Nekateri znanstveniki pa mislijo, da KAH³ zaradi prekomernega izločanja androgenov vpliva na razvoj istospolne usmerjenosti pri ženskah. Zato ponekod v zarodek, pri katerem odkrijejo KAH, vbrizgajo kortikosteroid deksametazon (Meyer-Bahlburg in dr., 2008; New, 2010). Freud (1995) pa je zapisal, da popravljanje spolne usmerjenosti ni ne smiselno ne mogoče. Namesto da bi istospolna

* [ang. cisgenderness]

³ Kongenitalna adrenalna hiperplazija je moteno delovanje nadledvične žleze. Je prirojena encimska motnja, zaradi katere ni normalnega nastajanja hormonov nadledvičnice. Poleg tega se v nastajanju drugih hormonov poruši ravnovesje, kar vodi v to, da nastane (pre)več moških spolnih hormonov v telesu tako pri dečkih kot pri deklicah (Žerjav Tanšek, 2008).

usmerjenost izumrla, so se ljudje združili v skupnost in tako vrnilo homoseksualnost nazaj v središče družbenega življenja, kot so to poznali že Rimljani in Grki (Lešnik, 2017).

1.3.5 (Hetero)patriarhat

Patriarhat zelo vpliva na neenakost med spoli, saj skrbi za omejevanje žensk in za moško nadvlado. Walbyjeva našteje šest patriarhalnih struktur, ki skrbijo za ohranjanje patriarhata. Te so plačano delo, patriarhalni odnosi v gospodinjstvu, patriarhalna kultura, spolnost, moško nasilje nad ženskami in pa država (Haralambos in Holborn, 1991: 618). Na patriarhatu so postavljeni temelji zahodnih družb, ta pa preplavlja organizacijo proizvodnje, potrošništva, politike, kulture in medosebnih odnosov in izvira iz zgodovinskega modela patriarhalne družine, ki se je začel v zadnjih letih sicer vse bolj krhati (Verbič, 2004). Walbyjeva meni, da se je to zgodilo zato, ker smo iz zasebnega patriarhata prešli k javnemu (Haralambos in Holborn, 1991: 622). Vseeno pa je v zahodni družbi vloga moških in žensk še danes pod vplivom patriarhata (Plaz, 2014: 127). Feminizem in gibanje za pravice žensk sta v 60. letih dala pomen načelom spolne identitete, spolnih vlog, spolnih usmerjenosti in problematiziranju heteroseksualnosti kot norme. Od takrat so feministična, lezbična in gejevska gibanja prisotna povsod (Verbič, 2004).

Seksizem je sistemska neenakost po spolu in je način delovanja sistema. O njem lahko govorimo, ko so razlike na podlagi družbenega spola – med »moškimi« in »ženskami«, pa tudi med »heteroseksualci« in »homoseksualci« – družbeno zaznamovane tako močno, da jih ne moremo ignorirati (Dickenson in Majerhold, 2017). Serano (2007, prevod: Atanasov, K.) piše o tem, da so transfeminilne osebe v medijih rutinsko seksualizirane. Medtem ko se transmaskuline osebe v določeni meri soočajo s seksualizacijo v medijih, pa njihovi motivi za tranzicijo običajno niso enako seksualizirani. Za osebe iz spektra transspolnih moških se običajno domneva, da se za tranzicijo odločijo zato, da bi pridobili moške privilegije in ne iz spolnih razlogov. Domneva, da so osebe iz spektra transspolnih žensk (ne pa tudi iz spektra transspolnih moških) pri svoji tranziciji spolno motivirane, odraža, tako se zdi, kulturno predpostavko, ki pravi, da ženska moč in vrednost izhajata predvsem iz njene sposobnosti, da jo drugi spolno obravnavajo.

Skozi zgodovino se je govorilo in nadzorovalo po večini samo moško homoseksualnost (Mosse, 2015: 42–46), domnevno zaradi nizkega družbenega statusa žensk (Lešnik, 2017). Obstaja dolga zgodovina lezbištva, vendar je bila zaradi patriarhata bolj nevidna. O tem se začne

govoriti šele v 20. stoletju. Njihovo zgodovino moramo skoraj vedno razbirati iz pisanja moških in njihovih fantazij o lezbilstvu (Ibid.).

V začetku 19. stoletja so začeli ženske idealizirati, kar pa je šlo z roko v roki s povečevanjem moškosti in njihove družbe. Tiste ženske, za katere so menili, da si ne zaslužijo ideala, pa so imeli za grožnjo družbenega redu, ki so ga želeli zavarovati. Takšne so bile androgene ženske in lezbijke (za katere takrat imena še niso poznali), s katerimi so se še posebej težko sprijaznili. Lezbilstvo je bilo izraz ženske seksualnosti. Konec 19. stoletja so šteli tako lezbichnost kot tudi moško homoseksualnost za bolezen, ki je ogrožala spolne razlike in s tem izpodkopavala korenine družbe (Mosse, 2005: 133–176). Foucault ugotavlja, da so homoseksualca_ko primarno konstruirale_i izključno skozi njeno_govo seksualnost (Maljevac in Gobec, 2017). Intimne lezbijke so bile uveljavljena tema v umetnosti. Vendar so bile čutno upodobljene ženske namenjene vzbujanju moške spolne želje. Lezbijke so jim bile eksotične. Žensko homoseksualnost so tudi v dobi fotografije uporabljali v pornografske namene. Lezbichni stereotip, ki je bil pogosto predstavljen kot biseksualen, je bil precej bolj privlačen od stereotipa gejev (Mosse, 2005: 133–176).

Če pogledamo žensko seksualnost z družbenega vidika, je to stvar, tako MacKinnon (1989), s katero drugi kradejo, prodajajo, kupujejo, z njo trgujejo in si jo izmenjujejo. Ženske si svoje seksualnosti ne lastijo in je ne posedujejo. Moški pa do nje ne kažejo niti takšne pravne ali življenjske skrbi, kot jo kažejo do lastnine. »*Biti lastnina bi bil napredek*« (MacKinnon, 1989: 175). Tudi transmizoginija temelji na predpostavki, da sta ženskost in feminilnost manjvredni in obstajata predvsem zaradi korist moških in moškosti (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.). Nekatere ženske same podpirajo heteropatriarhat, ko iščejo samo priložnostne spolne stike z ženskami (za spolne stike »v troje« s svojim partnerjem) in se ne identificirajo kot lezbijke, ampak kot heteroseksualke ali pa se ogrevajo za biseksualnost, ki ima samo seksualno konotacijo (Tratnik in Segan, 1995: 50).

V začetku 20. stoletja je segalo sovrašstvo do lezbijk še globlje kot sovrašstvo do gejev. Takrat so se nekatere ženske preoblačile v moške, da so se lahko borile v vojnah. Moškim pa je bilo v pričo žensk, ki so stopile v svet moškosti, nelagodno. Lezbijke so obveljale za družbeno nevarne. Vseeno pa je bila podoba možate ženske bolj razširjena, kot podoba poženščenega možkega (Mosse, 2005: 133–176). Študije so pokazale, da so še danes feminilni moški obravnavani veliko bolj negativno in da so k psihiatru napoteni veliko pogosteje kot maskulina dekleta (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.).

Danes še vedno živimo v patriarhalni družbi, a lahko v zadnjih desetletjih opazimo rahel premik od patriarhalne družinske strukture (Kuhar, 2005). Še vedno pa je dom prostor, kjer se izvaja patriarhalna in heteroseksistična moč (Duncan, 1996). V primeru razkritja neheteroseksualnih otrok, lahko v družinah s patriarhalno strukturo to razkritje povzroči težave tako v odnosu staršev do otroka kot tudi med samima staršema. Ženske so namreč tiste, ki v patriarhalni družbi veljajo za skrbnice otrok. Tako se lahko krivda za vzgojo v istospolno usmerjenega otrok, prenese na mater. Mati sama si lahko to interpretira kot neuspešno vzgojo in krivi samo sebe. Otroci se pogosteje razkrijejo materam in sestram kot pa očetom in bratom (Kuhar, 2005).

1.3.6 Hegemona moškost

R. W. Connell (2012: 112) opiše moškost zahodnih družb kot hierarhično organizirano z normativnim središčem, ki ga zasedajo določeni ideali moškosti, povezani z belimi, heteroseksualnimi, razredno privilegiranimi moškostmi. Njihov položaj jim prinaša koristi, ampak te niso vedno porazdeljene enako. Na vrhu hierarhije so dominantne ali hegemonne norme in ideali moškosti. Ideja hegemonne moškosti se opira na koncept hegemonije, ki ga je razvil Gramsci (1955). Koncept hegemonije sporoča, da v nekem sistemu, neka družbena skupina zavzema mesto, ki ji omogoča vpliv, moč in nadzor. Moč te skupine je odvisna od zmožnosti vzpostavljanja samoumevnih norm, pogojev in idealov. Dominacija se tako vzpostavlja in ohranja prek nadzora nad družbenimi institucijami (mediji, izobraževanje), ki razširjajo ideale in vednost tako, kot to želi dominantna skupina, kar vodi do normalizacije dominacije.

Trenutno je v zahodni družbi najbolj sprejemljivo, da imajo moški prevladujoč položaj in da so ženske podrejene (Antić Gaber, 2012: 363). Tudi med moškimi prihaja do hierarhičnih razmerij, ki se kažejo kot dominacija heteroseksualnih in podrejenost homoseksualnih moških. Maskulinitet lahko obstaja samo v kontrastu s feminilnostjo (Connell, 2012: 108). Za identiteto moškega je ključnega pomena, da ni takšen kot ženske (Kimmel, 1995: 10). Pravi moški je v zahodni družbi tisti, ki ni feminilen. Razviti mora moškost, iz česar izvira tudi njegova heteroseksualna spolna usmerjenost. Moški, ki temu ne ustrezajo, lahko izgubijo svoj privilegij pravih moških (Kuhar, 2005). Posledično so homoseksualizirani (Anderson, 2009). To dokazuje tudi podatek raziskave Društva Legebitra o stanju v šolah v Sloveniji, kjer so ugotovitve pokazale, da so LGBT+ dijaki, ki se ne vedejo dovolj »maskulino«, pogosteje tarča negativnih opazk, kot pa tiste LGBT+ dijakinje, ki se ne vedejo dovolj »feminilno« (Sešek in Margon, 2021). Čeprav so transspolni moški pogosto tarča posmeha, pa njihova želja biti moški

na splošno ni predmet posmeha, saj bi to postavilo pod vprašaj domnevno superiornost moškosti (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.).

Gejevstvo je v patriarhalni ideologiji vse tisto, kar je izgnano iz hegemonie moškosti, saj ga enačijo z ženskostjo (Connell, 2012: 121). Takšna moškost pa se izoblikuje okrog konceptov avtoritete, (fizične) moči, heteroseksualnosti in plačanega dela (Antić Gaber, 2012: 363). Patriarhalna družbena struktura zavrača homoseksualni način življenja, prav tako pa tudi določa, kdaj se sme izražati človeška spolnost (Tratnik in Segan, 1995: 6). Reakcija okolja je drugačna, ko gre za moško ali pa za žensko seksualnost. Mačistična in patriarhalna okolja ostreje nastopajo proti moški homoseksualnosti (Kuhar, 2009: 108).

1.4 Homo-bi-transfobija

Homofobija je eden od ključnih mehanizmov družbenega zatiranja (Mechthild in Neuber, 2011). Homofobne napade je mogoče razumeti zaradi patriarhalne ideologije in hegemonosti moških (Connell, 2012: 121). Norme hegemonie moškosti so načini družbene kontrole, prek katerih moški nadzorujejo in disciplinirajo (ne)primerno udejanjanje moškosti in odstopanja od norm »prave« moškosti (Kimmel, 1995). Izraz discipliniranja/sovraštva do podrejene moškosti predstavlja skupinsko nasilje nad geji. Hkrati je to skupnostna demonstracija dominantne heteroseksualne moškosti (Mechthild in Neuber, 2011).

Piramida sovraštva prikazuje, kam lahko pridemo, če se predsodkov ne poruši in se jih goji. Na dnu piramide je ogovarjanje. To je izražanje antipatije, šale, neslane zgodbe, širjenje laži. Nad njo najdemo stopnjo izogibanja dogodkov. To je izogibanje medosebnim odnosom oz. intimnejšim kontaktom ali pa nasilniško obnašanje, zmerjanje, dehumanizacija. Takšno nasilje se stopnjuje do stopnje diskriminacije. To je npr. preprečevanje dostopa do določenih dobrin, kratenje osnovnih pravic človekove svobode – prepoved uporabe javnih prevoznih sredstev, dostopa do določenih zgradb, ustanov, uradov. Predzadnja stopnja piramide je nasilje. To vključuje posilstvo, umor, napad, vandalizem, požig, terorizem, oskrnitev itd. Najvišjo stopnjo piramide predstavlja genocid (Pyramide of Hate, 2018, prevod: Atanasov, K.).

V razrednih družbah elite izvajajo razredni nadzor in stremijo k rigidni interpretaciji bistvenih kategorij in s tem vzdržujejo stereotipe in razredne meje. Po njihovem mnenju je treba zatreti tiste, ki te kategorije zabrisujejo in odstopajo od idealizirane norme. To so homoseksualci_ke, transspolne osebe in druge_i, ki se jih kaznuje s posmehom, nasiljem, izobčenjem, včasih tudi s smrtjo (Dickenson in Majerhold, 2017). V raziskavi o vsakdanjem življenju mladih LGBT+

oseb v Sloveniji jih 40 odstotkov poroča, da so že doživele nasilje in/ali diskriminacijo. V polovici primerov je nasilje povzročila neznana oseba, v 30 odstotkih so bili to družinski_e člani_ce in v 28 odstotkih sošolke_ci (Perger, Muršec in Štefanec, 2018). Večina nasilja nad osebami transspolnega spektra je usmerjena proti osebam na transfeminilnem spektru. Posameznice iz spektra transspolnih žensk so kulturno zaznamovane, vendar ne zaradi neskladnosti s spolnimi normami kot takimi, temveč zaradi specifične smeri njihove spolne transgresije, to je zaradi njihovega ženskega spolnega izraza in/ali njihove ženske spolne identitete. Tako marginalizacija transspolnih oseb ženskega spektra ni zgolj posledica transfobije, ampak jo je bolje opisati kot transmizoginijo (Serano, prevod: Atanasov, K.) Transmizoginija je sovraštvo do transspolnih žensk, ki so tako dvojno stigmatizirane, prvič zato, ker so transspolne, in drugič zato, ker so ženske (Transakcija, b. d.).

Wayne, D. Myslik (1996: 161) piše o tem, da posameznice_ki svojo vdanost družbenospolnim vlogam dokazujejo tako, da se znašajo nad marginaliziranimi skupinami. Nasilje nad neheteroseksualkami_ci je posledica družbene nestrpnosti in kulturnega heteroseksizma, ki takšna dejanja tudi dovoljuje. Homoseksualci veljajo pogosto za lahko tarčo, z napadom nanje pa vrstniki sebi in drugim dokazujejo in konstituirajo svojo lastno »pravo moškost«.

Mosse (2015: 42–46) opisuje, da je bila homoseksualnost v 19. stoletju v Evropi še nelegalna in kriminalizirana. Takrat so se katoliški teologi spraševali, če homoseksualci posnemajo heteroseksualno vedenje in katere vloge prevzemajo med spolnim odnosom. Če so zavzemali »ženske vloge«, so jih kaznovali bolj strogo. Protestanti so vse spolne odnose, ki niso služili nadaljevanju vrste ali pa so bili izven zakona, obsojali. V začetku stoletja so jih kaznovali s smrtjo (Mosse, 2015: 42–46), nato z zaporom, koncentracijskimi taborišči in kemično kastracijo. Danes pa je v uporabi konverzijska terapija (Majerhold, 2017).

Zdravniki in vzgojitelji so svoje oskrbovance predajali sodiščem, ta pa so skušala uveljaviti zakone proti sodomiji. Ta medicinski konstrukt je nenadoma določil način, kako je celotna družba dojemala homoseksualce. Njihova homoseksualnost niso bila več le spolna dejanja, ampak tudi njihova psihologija, videz in konstrukcija telesa. Koncept homoseksualnosti je postal nasprotje spodobnosti (Mosse, 2015: 45–59).

1.5 (Ne)razkrivanje

Razkritje* neheteroseksualne in/ali necispolne identitete pomeni prenehanje skrivanja teh identitet oziroma usmerjenosti (Kuhar, 2001). Kuhar (2005) piše o tem, da ima lahko razkritje politični, psihološki in/ali sociološki pomen. V političnem smislu je to boj za enakost, v psihološkem pomeni konec dvojnemu življenju, v sociološkem pa ima pomen v smislu družbenega zatiranja določene skupine oseb. Živimo v heteronormativnem svetu, kjer družba predvideva, da so vsi ljudje heteroseksualni, homoseksualnost pa družba razvrednoti. To tudi pojasni vprašanje, zakaj se morajo LGBT+ osebe, napram heteroseksualnim, razkrivati (Kuhar, 2005). Lešnik (2017) v svojem članku *Spol in seksualnost* govori o razkrivanju. Pravi, da je zahteva po vidno izraženi seksualnosti postala psihološka past: »Ljudje občutijo notranji pritisk in krivdo, dokler ne priznajo ali razkrijejo svoje homoseksualnosti; takrat notranji boji zvečine potihnejo (se pa marsikdaj začnejo zunanji)« (Ibid.: 249).

V Zborniku o lezbičnem gibanju na slovenskem Tratnik in Segan (1995: 50–51) govorita o razkrivanju in pravita, da nobena opcija ni idealna – če se razkriješ ali pa ne. Če se ne, potem se odločiš živeti tako, da del sebe skrivaš pred svetom, če pa se odločiš razkriti, pa se soočiš z diskriminacijo. Izbiro opišeta kot zavestno odpoved svoji spolni preferenci. Kar pa v bistvu ni izbira, saj je ne narediš zaradi tega, ker bi ti bila to prioriteta in bi si to želel_a, ampak s tem izbereš samo »manjše zlo«. Iz raziskave o vsakdanjem življenju mladih LGBT+ oseb pa lahko razberemo, da se tudi razkrite osebe v določenih okoliščinah odločijo prekriti svojo spolno usmerjenost in/ali identiteto, kadar se počutijo, da je za zagotavljanje njihove varnosti to potrebno. 98 odstotkov anketiranih je delno ali popolnoma razkritih med prijatelji_cami, najredkeje pa so se razkrile_i v verskih skupnostih (17 odstotkov) (Perger, Muršec in Štefanec, 2018) (Perger, Muršec in Štefanec, 2018).

V svoji raziskavi je Kuhar (2005) ugotovil, da večina lezbijk in gejev pri prvem razkritju drugi osebi dobi pozitiven odziv. To pa zato, ker skrbno preučijo, komu se bodo najprej razkrile_i. Prva razkritja drugim ljudem so še posebej pomembna, saj bi jih lahko negativen odziv okolice, ponovno privedel do tega, da bi začeli skrivati svojo spolno identiteto/usmerjenost. Osebe se največkrat prvo razkrijejo prijateljicam_em, od katerih dobijo pozitivno reakcijo.

* [ang. coming out]

1.5.1 Razkritje sebi

Lešnik (2005, v Lešnik, 2017) navaja, da so ljudje ob nastopu kriminalizacije homoseksualnosti razvili psihološke mehanizme, da se ne bi razkrili pred vohuni, ki so jim nastavljali pasti, da bi se vanje ujeli. Takšni mehanizmi so potlačitev, zanikanje, utajitev in zavrnitev. To je lahko tudi eden od razlogov, zakaj je danes manj ljudi, ki so biseksualni, kot bi to pričakovali. Podobne pritiske pa občutijo tudi osebe, ki svoje neheteroseksualne spolne usmerjenosti še niso definirale, ampak zaradi svojih izkušenj in fantazij samo domnevajo, da bi lahko bile_i neheteroseksualni in mislijo, da jih to v celoti definira. Takšne_i se težje pomirijo, saj jim tista izkušnja ali fantazija, ostajata nepojasneni in nezaželeni (Ibid.). Osebe pa pred občutki krivde varuje prepričanje, da je njihova spolna usmerjenost samo začasna in da si bodo zagotovo poiskale osebo nasprotnega spola, s katero bodo imele otroke (Tratnik in Segan, 1995: 51). Kuhar (2005) pravi, da so vse to odgovori na krizo identitete.

Pri krizi identitete osebe doživljajo občutke nemira in negotovosti glede svoje spolne usmerjenosti. Do krize identitete pride, če osebe iz okolja ne dobijo dovolj (pozitivnih) informacij o svoji prevprašujoči se identiteti. Osebe velikokrat (zaradi družbene nevidnosti lezbištva so to večkrat to moški) iz okolja dobijo sporočilo, da je homoseksualnost nekaj slabega. Ko je oseba razpeta med tem in med ekskluzivno heteroseksualnostjo, ki jo skozi socializacijo ponotranji, lahko pride do internalizacije homofobije. Oseba svoje neheteroseksualne spolne usmerjenosti ne mora sprejeti, dokler ne preseže te ponotranjene homofobije in destigmatizira svojo spolno usmerjenost. Zaradi tega je lahko zamik med prvimi neheteroseksualnimi občutki in končnim priznanjem o svoji novi identiteti večleten. V povprečju je ta zamik dolg štiri leta (Kuhar, 2005).

1.5.2 Razkritje staršem

Staršem ali skrbnicam_kom je v Sloveniji razkritih le slaba polovica mladostnic_kov. Prej se razkrijejo sorojenkam_cem. Za starše ali skrbnice_ke je značilna nižja stopnja sprejemanja otrokove spolne identitete in/ali usmerjenosti. Popolna sprejetost se zgodi v nekaj manj kot polovici primerov. Skoraj vsaka šesta oseba pa navaja, da so pri starših oziroma skrbnicah_kih popolnoma nesprejete (Perger, Muršec in Štefanec, 2018). V zloženki *Coming out in the family*, ki je namenjena staršem transspolnih otrok, je zapisano, da družine pred otrokovim razkritjem po navadi niso spoznale druge osebe, ki bi bila LGBT+, in niso imele priložnosti, da bi se podučile o tem, kaj pomeni biti LGBT+. Lahko predvidevamo, da znanja o LGBT+ ni, ampak na žalost to ni vedno tako. Po navadi je tisto, kar vedo o tem, negativno, napačno in homo-bi-

transfobično. Družine ne poznajo »pravil« in nimajo veščin, da bi obvladovale to situacijo (Popov, 2017, prevod: Atanasov, K.).

Starši imajo do otrok pričakovanja, ki so povezana z binarnim spolnim sistemom in vlogami, ki posledično predvidevajo heteroseksualno spolno usmerjenost. Ko se otroci razkrijejo, se staršem pričakovanja ogrozijo, zato je lahko razkritje pred starši rušilno, saj istospolna usmerjenost naenkrat ne zadeva več samo otrok, ampak tudi starše, ki se morajo prav tako spopadati s homofobično družbo in heteronormativnimi pričakovanji okolice. Tudi starši so potem potisnjeni v situacije, v katerih se morajo razkrivati kot straši otroka, ki ni heteroseksualen in/ali cispolen, kar je primerljivo z razkrivanjem njihovih otrok, saj tudi sami skrbno izbirajo ljudi, za katere vedo, da se bodo odzvali pozitivno. Obremenjujejo pa se predvsem s štirimi stvarmi – sprašujejo se, zakaj je otrok homoseksualen in ga skušajo popraviti, skrbi jih, da ne bi dobili potomcev, bojijo se, kako bo otroka sprejela okolica in kako bo on sam živel v tej družbi, sprašujejo pa se tudi o homoseksualni spolnosti (Kuhar, 2005).

Pomembno je poudariti, da se proces razkrivanja nikoli ne konča, saj so ljudje obdani s heteronormativnimi pričakovanji, ki osebo prisilijo, da se mora vedno znova, torej vsakokrat, ko spozna neko novo osebo ali vstopi v novo okolje, razkriti (Ibid.).

2. FORMILACIJA PROBLEMA

2.1 Opis problema

LGBT+ skupnost je marginalizirana manjšinska skupnost, ki se sooča z različnimi težavami, neenakostmi, predsodki in stereotipi. Zadnja leta se o tem vedno več govori in raziskuje. Še vedno pa je pot do enakosti, tako na papirju kot tudi v praksi, dolga. K temu ogromno pripomore izobraževanje ljudi in tudi sama bi rada s to raziskavo prispevala k ozaveščenosti in posledično večji vključenosti in izenačitvi pravic ljudi, ki so del LGBT+ skupnosti.

Sama sem se z LGBT+ aktivizmom prvič srečala pred nekaj leti, ko sem sodelovala pri projektu Erasmus+ v Italiji, katerega tema je bila ozaveščanje o LGBT+ spektru ter o vprašanjih in pravicah LGBT+ skupnosti. Kot biseksualna ženska sem tudi sama del skupnosti, a se do tistega trenutka nisem zavedala, koliko predsodkov, stereotipov in pomanjkanja pravic je deležna skupnost. Verjetno je moja spolna usmerjenost prispevala k temu, da me je tema začela vse bolj zanimati in sem se o tem začela tudi dodatno izobraževati.

V 3. letniku sem opravljala prakso na Društvu informacijski center Legebitra. Tam sem ugotovila, da na društvo prihaja veliko več uporabnikov iz spektra transspolnih moških v primerjavi s transspolnimi ženskami ter da je mnogo več deklet, ki se identificirajo kot biseksualke ali aseksualke, v primerjavi z moškimi, ki se identificirajo kot biseksualci ali aseksualci. Ugotovila sem tudi, da je več oseb, ki jim je bil ob rojstvu pripisan ženski spol in se identificirajo kot nebinarne osebe, v primerjavi z osebami, ki jim je bil ob rojstvu pripisan moški spol. Vse osebe, ki so nebinarne in s katerimi sem imela priložnost pogovoriti se o njihovem razkritju, so povedale, da so najprej razkrile svojo spolno usmerjenost, ki ni bila heteroseksualna, šele nato pa so ugotovile, da tudi njihova spolna identiteta ni cispolna. Na videz bi lahko rekla, da je torej več oseb iz transspolnega spektra moških in pa več (cispolnih) biseksualnih in aseksualnih deklet. Na to sem postala bolj pozorna tudi izven Legebitre; v krogu svojih LGBT+ prijateljic_ev in na drugih LGBT+ organizacijah, kjer sem prostovoljka (Društvo DIH) ali pa sem se le udeleževala njihovih dogodkov (Društvo Parada Ponosa in Društvo Kvartir, Zavod Transakcija), ter na drugih projektih, treningih in akademijah, ki sem se jih v preteklih treh letih udeležila v tujini. Začelo se mi je dozdevati, da najbrž ni dejstvo, da je določenih pripadnic_kov neke skupine več ali pa manj, temveč je poanta v tem, da jih je več oz. manj razkritih.

Z raziskavo želim ugotoviti, kako patriarhalni in cis-heteronormativni družbeni sistem, v katerih živimo, vplivata na razkrivanje LGBT+ oseb, kar bom ugotavljala s pripovedjo

intervjuvank_cev o njihovem vsakdanjem življenju. Poskušala bom pokazati na povezavo med patriarhalnim in cis-heteronormativnim družbenim sistemom in razkritjem LGBT+ posameznic_kov. Na njihovo vsakdanje življenje v veliki meri vpliva razkritost. Šele ko se oseba razkrije, lahko zaživi življenje, ne da bi pred svetom skrivala del sebe.

Rezultati moje naloge bodo tako v neposredno pomoč LGBT+ organizacijam, mladinskim in socialnim delavcem_kam, učiteljicam_em, staršem in prijateljicam_em LGBT+ oseb ter vsem, ki se pri svojem delu ali pa izven njega srečujejo z LGBT+ osebami. Ugotovitve bi lahko uporabile_i v vsakodnevnem življenju in s tem ustvarjale_i prostore, kjer bi se pripadnice_ki LGBT+ skupnosti počutile_i dovolj varno, da se razkrijejo. Tako bi moje ugotovitve posredno vplivale tudi na življenja LGBT+ oseb.

2.2 Raziskovalna vprašanja

1. Zakaj je razkritih več oseb iz spektra transspolnih moških kot pa iz spektra transspolnih žensk?
2. Zakaj se začne veliko oseb, ki jim je bil ob rojstvu pripisan ženski spol, spraševati o svoji spolni identiteti šele, ko se razkrijejo kot neheteroseksualne_i?
3. Zakaj je razkritih več biseksualnih deklet kot pa biseksualnih moških?
4. Zakaj je razkritih več aseksualnih oseb, ki se identificirajo kot ženske?
5. Kako patriarhalni in cis-heteronormativni družbeni sistem vplivata na LGBT+ osebe?
6. Kako cis-heteronormativno in patriarhalno okolje vplivata na razkrivanje LGBT+ oseb?

3. METODOLOGIJA

3.1 Vrsta raziskave

Moja raziskava je empirična, saj je to raziskava o socialni problematiki in kakovosti življenja pripadnic_kov LGBT+ skupnosti. V njej bom namreč s spraševanjem zbrala novo, neposredno izkustveno gradivo (Mesec, 1997: 84). To je tudi kvalitativna raziskava, saj osnovno izkustveno gradivo sestavljajo besedni opisi in pripovedi, ki so prav tako obdelani in analizirani na beseden način. (Mesec, 1997: 11)

3.2 Merski instrument in metoda zbiranja podatkov

Za metodo zbiranja podatkov sem uporabila delno standardiziran intervju. Za merski instrument pa sem uporabila delno standardiziran vprašalnik z vprašanji odprtega tipa. Osebam sem namreč želela dati prostor, da mi povedo vse, kar hočejo, hkrati pa sem s tem omogočila tudi sebi, da jim postavljam podvprašanja, ki so se mi med intervjujem porodila. Skozi intervjuje sem vprašanja prilagajala osebam, glede na njihovo spolno identiteto/usmerjenost. Vprašalnik sem najprej poslala v vpogled mentorici, z njeno pomočjo pa sem ga pred začetkom izvajanja intervjujev še dodelala.

3.3 Populacija in vzorec

Populacijo predstavljajo LGBT+ osebe. Krajevna opredelitev je Slovenija, časovna pa je dan, ko sem izvedla prvi intervju, to je 11. 4. 2020. Ker je ta populacija precej velika, bi težko naredila popoln popis, zato sem se odločila za vzorčenje.

Do števila enot, ki je v mojem primeru 7 oseb, sem prišla s pomočjo neslučajnostnega priročnega vzorčenja. Intervjuvanke_ci so namreč osebe, ki jih poznam (nekatero sem že spoznala v živo, druge samo prek spleta) in za katere vem, da so pripadnice_ki LGBT+ skupnosti, ker so mi to same_i povedale_i. Osebe so moje_i znanke_ci. Pri enem od intervjujev je sodelovala tudi partnerka intervjuvanca, ki je tudi sama del LGBT+ skupnosti. Občasno se je vključila v pogovor. Sogovornice_ki so bile_i mlade odrasle osebe, stare od 20 do 32 let. Za tak način vzorčenja sem se odločila, ker je bilo to najbolj priročno, saj sem od vseh imela kontakte (Facebook ali telefonsko številko) in se mi je tako zdelo, da se mi bodo med pogovorom bolj odprli, če vedo, kdo sem. Po drugi strani pa nisem intervjuvala tesnejših prijateljev, saj se mi zdi, da bi mi morda lahko zamolčali kakšno stvar ravno zaradi našega prijateljstva.

3.4 Zbiranje podatkov

Na LGBT+ organizacijah sem v sklopu prakse na Društvu Informacijski center Legebitra in pa prostovoljnega dela na Društvu DIH z opazovanjem prišla do raziskovalnih vprašanj. Zavedam se, da je lahko tema, ki jo raziskujem, za LGBT+ osebe zelo težka. Zato sem se želela z njimi srečati v živo, saj sem mnenja, da je pomembno, da sem do njih pristopila osebno in vzpostavila zaupen odnos, v katerem so se osebe odprle in mi zaupale. Intervjuje sem izvajala med 11. 4. 2021 in 18. 5. 2021. Z intervjuvankami_i sem v stik stopila prek Facebooka ali SMS-sporočila, jim pojasnila, kaj raziskujem, in jih vprašala, če bi bile_i pripravljene_i sodelovati. Pri enem izmed intervjujev je bila prisotna tudi partnerica intervjuvanca, ki sem jo delno vključila v izvedbo intervjuja. Odločitev glede kraja izvedbe intervjujev sem prepustila njim. Na koncu sem se z vsemi srečala v živo, pri njih doma ali v mirnem lokal. Vse sem pred začetkom intervjuja prosila za dovoljenje zvočnega snemanja pogovora in jim obrazložila, v katere namene bom uporabila podatke, ter jim zagotovila anonimnost, s čimer so se vse_i strinjale_i. Izvedla sem sedem intervjujev.

3.5 Obdelava podatkov

Podatke sem obdelala na kvalitativen način. To sem naredila tako, da sem posnete intervjuje najprej transkribirala v Microsoft Wordov dokument in jih označila s črkami A, B, C, D, E, F in G. Nato sem določila enote kodiranja tako, da sem odebelila relevantne izjave in jih označila z zaporedno črko intervjuja in pa zaporedno številko izjave (npr. A1, B2, C3 ...), potem sem jih kodirala. To sem naredila tako, da sem v stolpce zapisala zaporedno številko izjave in črko intervjuja, v sosednjem stolpcu sem zapisala izjave, ki sem jim potem izbrala in definirala relevantne pojme in kategorije, ter jih razporedila v teme. To sem zaradi lepše preglednosti storila v Excelovi tabeli, kjer sem za vsak intervju naredila drugo stran. To mi je omogočilo lažje urejanje pojmov. Kasneje sem vse prekopirala v Wordov dokument in začela z osnim kodiranjem. Celoten postopek analize skupaj s transkribiranimi intervjuji sem priložila k prilogam.

4. REZULTATI

Spolna usmerjenost

V raziskavi so sodelovale osebe, ki svojo spolno usmerjenost opredeljujejo kot gej, panseksualno, biseksualno, kvir in heteroseksualno. Od teh dve osebi doživljata svojo spolno usmerjenost kot kompleksno in se v celoti ne identificirata z eno nalepko. Pravita, da je njuna spolna usmerjenost spreminjajoča (*...imam občutek, da se vse skupaj malo spreminja/E2*) in zakomplicirana. Ena od teh oseb se opisuje kot gej ali biseksualna, druga oseba, katere spol ne spada v binarno kategorijo, pa se identificira kot biseksualna, panseksualna ali kvir. Poleg teh dveh oseb se kot biseksualni ali panseksualni identificirata še dve osebi, skupno torej štiri. Tudi znotraj teh kategorij obstajajo različice. Posamezne osebe uporabljajo termin biseksualnost zaradi lažjega razumevanja (*V večini primerov pa rečem, da sem bi, ker ljudje lažje razumejo/B2*), spet druge pa jo dopolnijo z lastno interpretacijo (*Recimo da sem bi, ampak se bolj nagibam k moškim/E4*). Samo dve osebi sta ekskluzivno spolno usmerjeni.

Spolna identiteta

Največ oseb, ki so sodelovale v raziskavi, se opredeljuje kot moški. Od teh je več oseb iz spektra transspolnih (tri od petih). Med slednjimi pa se nekatere opredeljujejo tudi kot kvir oz. nebinarne. Drugi osebi, ki jima je bil ob rojstvu dodeljen ženski spol, se opredeljujeta še kot ženski, ena od njiju pa se trenutno o svoji spolni identiteti prevprašuje (*Tukaj bi rekla, da se trenutno malo sprašujem/B3*). Štiri od sedmih oseb se torej v celoti ne identificirajo s spolom, pripisanim ob rojstvu. Posamezne osebe so tudi omenile, da je spol nenaraven konstrukt in da na spolno identiteto vpliva okolica (*Ljudje okoli tebe zelo oblikujejo tvojo identiteto, ne bom se pretvarjal, da se to ne dogaja/F8*) ter da bi bila ta bolj poenostavljena, če spol ne bi obstajal.

Spolni izraz sodelujočih se pri štirih od sedmih ljudi spreminja in z njim eksperimentirajo. Skoraj vse osebe (šest) so navedle, da se njihov spolni izraz ujema z družbenimi pričakovanji, pri eni od teh se včasih ujema (*Osebno mislim, da mi gre kar dobro ta masculine scena. Imam namreč kratke lase, oblačim se v moške obleke, imam podložene čevlje, da zgledam malo večji, imam malo brčic/D3*) in drugič ne ujema (*Glede glasu se mi še vedo zdi, da je malo feminilen/D4*), ena oseba pa je navedla, da se nikoli ne ujema. Pet od sedmih intervjuvank_ceni, da ljudje prepoznajo tako njihovo spolno identiteto kot tudi spolno usmerjenost na podlagi spolnega izraza, hkrati pa je na tak način nemogoče prepoznati nebinarne identitete. Posameznice_ki so tudi navedle_i, da prevprašujejo svoj spol zaradi spolnega izraza (*...razlog,*

zakaj sem se začela spraševati o spolu je pa, da sem se včasih oblekla tako, da se mi je zdelo, da zgledam bolj kot moški/B64) in pa da svoj spolni izraz prilagajajo za druge ter da ne odstopajo od norme. Posamezne osebe se bojijo, da bi izgubile poznanstva in vezi zaradi spremembe spolnega izraza (*da jaz pač s tem lahko izgubim vsa neka poznanstva in veze in da se bom tako fizično spremenil, da me niti moja družina ne bo prepoznala na ulici/G26*).

Razkritje

Vse intervjuvane osebe so razkrite družini, sledijo prijatelji_ce, stari starši, sošolke_ci in profesorice_ji. Posamezne osebe so še omenjale, da so razkrite sestri, fantu, stanovanjski skupnosti, v LGBT+ prostorih, ena pa je razkrita vsem. Posameznice_ki so omenile_i, da je podoba razkrivanja idealizirana. Način, na katerega se razkrivajo tri od sedmih oseb, je nedirekten (*Mogoče, da sem se jim razkril tako, da sem govoril o tipih, kaj na foro, kako je ta pa ta lep in so potem verjetno dojeli/A76*), ena od teh oseb se včasih razkrije direktno, drugač pa nedirektno. Včasih to naredijo s prošnjo po uporabljanju pravih zaimkov, velikokrat pa so bile razkrite tudi brez lastne želje (*Oče je povedal svoji mami, torej moji babici, ampak jaz se ji nisem hotel razkriti.../F40*).

Ena oseba je omenila, da je njihovo razkritje spremenilo vse (*...čisto popolnoma oblikuje vse v mojem življenju/F58*), kar podkrepijo tudi različne navedbe posameznikov. Pozitivne spremembe zaradi razkritja so vidne v razvitju čustvene inteligence in introspekcije, boljšemu počutju, sprejetju svojega telesa, hvaležnosti za pripadnost LGBT+ skupnosti, prenehanju pretvarjanja, pridobitvi novih znanj in poznanstev. Drugim pa je razkritje prineslo negativne posledice, kot so igranje druge osebe pred ljudmi, ki jim niso razkrite_i, spraševanje o fizičnem stiku s partnerko (*kaj bo potem s tem fizičnim stikom, ko bo šel na testosteron/D65*) in redefinicija partnerkine spolne usmerjenosti. Razkritje je izoblikovalo interese oseb, začele so se udeleževati v LGBT+ stvareh, dobile so vpogled v LGBT+ skupnost, vplivalo je na njihovo ustvarjanje, opravljanje prostovoljnega dela, povzročilo zanimanje za marginalizirane skupine, spremenile so odnos do sveta, ki je zdaj bolj radikalen. Transspolne osebe so še navedle, da je šlo do medicinske tranzicije brez sprememb, da pa je to tudi težko in drago (*Biti trans je lahko ful zajeban in drag hobi/G55*).

Za intervjuvanke_ce razkritje pomeni priznanje sebi in drugim, zaupanje, sprejemanje, srečo in izražanje lastne ranljivosti (*Načeloma mi pa to pomeni nekaj intimnega in kot da bi dol potegnil obliž in odkril rano in zdaj je odvisno, ali ti jo bo zrak zacelil, ali pa ti bo gor nekdo gor vrgel sol/G9*). Medtem ko je razkritje za nekatere nujnost in kompleksna ter velika stvar,

pa druge_i ne vidijo potrebe po razkrivanju (*Pač, to živim in ni zdaj to neka stvar, da moram zdaj to povedati/A69*). Posameznice_ki so dejale_i, da razkritje hkrati pomeni tudi razkrivanje družinskih članic_ov drugim (*Z mojim outiranjem sem vedel, da bo tudi brat mogel vsem svojim prijateljem povedati, da ima brata/G46*) in pa da tranzicija prinese tudi tranzicijo družine. Za nekatere pa je pomen dosežen že z uporabljanjem pravih zaimkov. Prve osebe, katerim so se razkrile_i, so bile_i v največji meri prijatelji_ce. Posameznice_ki so omenjale_i tudi takratno partnerico, varno osebo in podpirajočo profesorico. To razkritje je bilo težko, a so dobile_i dober odziv (*Nihče ni imel čudnih vprašanj, vedela sem, da bodo vsi v redu s tem/C39*).

Tri od sedmih oseb so omenile, da se jim je bilo najlažje razkriti ob LGBT+ (prijaznih) ljudeh. Vseeno pa razkritje spremljajo strah, pritisk, bolečina, pa tudi pogum in potreba po sprejemanju. Ob razkritju se počutijo osvobodilne. Osebe so največkrat dobile pozitivno reakcijo in bile sprejete. Kot najboljšo reakcijo navajajo reakcijo LGBT+ oseb. Doživele so tudi presenečenje ljudi in pa nelagodnost (*Res pa je, da je dostikrat njim bolj nelagodno, kot je meni/E35*). Eni osebi je reakcija ljudi nepomembna. Najtežje se jim je bilo razkriti staršem, predvsem očetu, pa tudi starim staršem. Nekatere osebe pa očetu in starim staršem niso razkrile, a bi si to želele storiti. Pravijo pa tudi, da so se (ali pa se še sedaj) njihove spolne usmerjenosti/identitete zavedale_i njihove_i stari starši, prijatelji_ce, partnerica, sestra in mama (*...po mojem nekje globoko v sebi vejo.../A49*).

Razkritje sebi

S spraševanjem o odkrivanju lastnih identitet in usmerjenosti intervjuvank_cev sem ugotovila, da jih ob tem spremljajo občutki krivde, dvoma o sebi, pa tudi sprejemanje. Priznanje samim sebi je za osebe, ki so sodelovale v raziskavi, pomenilo, da so si dovolile iti naprej in se prenehale upirati. To so storile med 15. in 24. letom, s prvim partnerjem, v varnem okolju (*Ker nisem več živel doma in so bile take okoliščine, sem se odločil, da si bom priznal/D15*), ko so se preselile iz vasi v mesto. Transspolna oseba je tudi omenila, da ji je bila spolna usmerjenost v pomoč pri priznanju spolne identitete. Največ oseb (tri od sedmih) je povedalo, da so jim pri tem priznanju pomagale LGBT+ organizacije (*Ko sem prišel na Legebitro in v varen prostor, se mi je vse to začelo odpirati/G19*), posameznice_ki pa omenjajo še youtuberje, varen prostor, nalepke in definicije, svetovanje, sošolko in transpartnerja. Osebe so se sicer še pred priznanjem več let zavedale svoje spolne usmerjenosti/identitete – nekatere že od otroštva, druge od osnovne šole, tretje pa od srednje šole. Preden so si to priznale, so iskale primerjavo, potrditev,

validnost, znanja. Prevpraševale so se in si prvotno zanikale ter potlačile to, kar so čutile. Do pravega prepoznanja spolne usmerjenosti so prišle, ko so začele čutiti privlačnost tudi do oseb istega spola ali se zaljubile v osebo istega spola. Do spoznanja o spolni identiteti pa, ko so spoznale prvo transspolno osebo in ob groznih občutkih med puberteto in so imele željo po spremembi spola (*Spomnim se nekaj momentov, ko sem dediju govoril, da hočem imeti penis/D9*). Dve osebi sta omenili, da sta prej ugotavljali svojo spolno usmerjenost kot pa spolno identiteto. Nekatere osebe so šle tako skozi več kot eno razkritje.

Razkritje staršem

Vse_i intervjuvanke_ci so razkrile_i vsaj mami, vse z izjemo ene tudi očetu. Mami so se razkrile_i prej kot očetu, za njihovo sprejetje pa so očetje potrebovali več časa kot mame. Prav tako so sprejetje doživele_i pri več mamah kot očetih. V posameznih primerih je bil način razkritja slab. Enemu očetu je to povedala mama. Štiri od sedmih oseb so povedale, da jih starši prvotno niso sprejeli (*Moji straši so rabili ene 5–6 let groznih občutkov glede moje spolne usmerjenosti – nikakor sprejeti/G48*), kar so nekatere_i tudi pričakovale_i. Pri eni transspolni osebi so starši boljše sprejeli spolno identiteto kot pa spolno usmerjenost. Ena oseba je povedala, da je bilo razkritje, tako pri mami kot tudi pri očetu, spontano. Pri razkritju mami so prejele_i mešano reakcijo; od joka do zanimanja. Razkritje pa je vodilo do večje povezanosti (*Moje razkritje naju je povezalo in od takrat sva zelo dobra prijatelja/F39*) in mamine podpore staršem drugih transspolnih otrok. Ob razkritju mami je ena oseba omenila, da je čutila olajšanje. Razkritje očetu pa je ta oseba opisala kot emocionalno. Ena oseba se je očetu razkrila po telefonu. Očetje so bili ob razkritju presenečeni, zadržani in niso vedeli, kako reagirati. Enega očeta je to psihično uničilo (*...ker je bil psihično tako uničen. Spomnim se, da sem prišel v kuhinjo in samo vidim fotra zvitega na kavču, kako se joka/A36*) in treba ga je bilo miriti.

Družbene norme

Osebe, ki so bile del raziskave, so mnenja, da je v zahodni družbi premalo sprejemanja raznolikosti. Omenile so, da so spolne vloge družbena konstrukcija, ki ni pogojena z naravo in je vsiljena. Povedale so še, da na njihov spolni izraz in željo po otrocih vpliva družbeno posredovanje. Vse intervjuvane osebe se soočajo s predvidevanji ljudi o svoji spolni usmerjenosti (*No vsi so predvidevali, da sem gej, že v osnovni šoli in v srednji šoli/A98*) in identiteti (več jih je o spolni usmerjenosti). Predvidevanja so za njih moteča, večina

predvidevanj pa je napačnih, kar jim povzroča neprijetnost, ker niso videne_i take_i, kot dejansko so (*Pa ne vem zakaj, ampak mi ni bilo prijetno to, da misli, da sem jaz strejt/B63*).

Družbena konstrukcija

Intervjuvanke_ci, ki so sodelovale_i v raziskavi, so mnenja, da družba od njih pričakuje, da si bodo ustvarile_i tradicionalno družino, se poročile_i, imele_i otroke (*...ona je bila zgrožena, da je k njej prišel trans moški, ki noče biti noseč/D56*) in vnuke v heteroseksualni zvezi.

Biseksualna oseba je omenila, da družba dojema njeno spolno usmerjenost na podlagi spola trenutne_ga parnterice_ja. Za partnerico transspolne osebe je postalo opredeljevanje spolne usmerjenosti kompleksno zaradi spola partnerja. Zaveda se spolne privlačnosti, a se ne poistoveti s termini, ki jih je določila družba. Dve osebi se zaradi družbe izogibata etiketam (*zaradi družbe se izogibam termina lezbijka/D23*) in uporabljata različne termine za poimenovanje svoje spolne usmerjenosti. Tri od sedmih oseb so poročale, da jih družba zreducira samo na njihovo spolno usmerjenost (*...pač, jaz nisem več Pia, ampak sem biseksualna zadrta feministka/B58*). Biseksualni ženski v raziskavi iz začetka nista znali prepoznati privlačnosti do istega spola. Dejansko privlačnost sta dojemali kot prijateljstvo in iskali validnost svojih občutij.

Cis-heteronormativno okolje

Pet od sedmih oseb je poročalo, da se one ali pa njihovi najbližji, ozirajo na mnenje drugih. Pravijo, da jih to skrbi, kar velikokrat vpliva na njihov spolni izraz in na odločitve o razkrivanju. V dveh primerih so starši intervjuvankam_cem tudi prepovedali, da se razkrijejo starim staršem (*Da slučajno ne bi povedala starim staršem, ker jih bo kap/C34*). Več oseb zato v svojem vsakdanjem življenju potlači spolno usmerjenost, se skriva, pretvarja, nadzoruje telesne gibe in sebe na vsakem koraku ter o LGBT+ temah ne govori. Istospolno usmerjenost ena oseba vidi kot tabu. Ena oseba je tudi navedla, da zaradi tega v življenju večkrat sprejme napačne in pomanjkljive odločitve in se sramuje svojega glasu (*Od takrat si dejansko nisem upal več govoriti. Še pri govoru sem začel nadzirati samega sebe/E54*). Pri transspolnih osebah je tranzicija središče življenja, saj potrebujejo hormone. Okolica namreč napačno dojema njihove zaimke in s tranzicijo se jim prične novo življenje.

Sogovornice_i so omenjale_i, da se boljše počutijo v družbi LGBT+ ljudi, nekatere_i imajo po večini samo LGBT+ prijatelje_ice. Posameznice_i so povedale_i, da se z ljudmi izven LGBT+ skupnosti niso zmožne_i poistovetiti, da se počutijo drugačne_i od njih in neprijetno ob njih (*...meni je s strejt ljudmi tako neprijetno.../A95*). Razkritje cispolnim

heteroseksualnim osebam čutijo kot breme in pritisk. Štiri od sedmih sodelujočih prihajajo iz cis-heteronormativnega doma. Tam so doživele_i težave ob razkritju, zelo slabe in egoistične reakcije obeh staršev ter kujanje mame. Vsem štirim osebam je grozila izselitev iz stanovanja oz. so to dejansko morale narediti (*Jaz sem bil pripravljen, da obstaja možnost, da se sploh ne bomo več pogovarjali in da se bom čisto odselil. Na začetku je bilo ene 3 mesece dejansko tako/G25*). Družine si niso pustile priznati spolne usmerjenosti/identitete otrok in o temu nekatere tudi niso sumile, otroke pa je bilo razkritja strah. Po razkritju so se posamezni starši bali, da bodo izgubili odnos z otroki, nekateri pa so si želeli, da bi otroci počakali z medicinsko tranzicijo (*Si je pa zaželela, da s testosteronom počakam, dokler ona ne umre/D42*). V cis-heteronormativnih okoljih je posameznicam_kom neprijetno razkrivati partnerico_ja, zato jih ne izpostavljajo in jih prekrivajo (*Iz najinega stanovanja so nama ukradli denarnici in so prišli policisti in sva morala povedati, v kakšnem razmerju sva. In itak da sva rekla, da sva prijatelj/a81*). Nekatero osebo zaradi nujnosti razkrivanja občutijo jezo, druge pa ne čutijo potrebe, da bi se razkrivale. So pa razumevajoče do ljudi, ki se jim razkrijejo in razumejo, da potrebujejo čas ter da od njih ne morajo pričakovati validnosti (*...ampak se mi ne zdi, da ni to nekaj za pričakovati od nekoga, ki ima še manj pojma o tem, kot jaz/B49a*).

V cis-heteronormativnih okoljih se intervjuvane osebe odločijo, da ostanejo nerazkrite, in sicer v situacijah, kjer se ne počutijo lagodno, kjer zaznajo agresijo, kjer ni podpore in prostora za dialog, kadar pričakujejo spremembo odnosa, obsojanje ali slab odziv. To jih včasih od znotraj razjeda. Največkrat se ne razkrijejo ljudem, ki niso prijazni LGBT+ skupnosti (*S tistimi, katerim nisem razkrita, sem potem prekinila stike in se oddaljila. Vedela sem, da niso ok glede tega in sem se oddaljila/C20*) oz. v prostorih, ki niso LGBT+. Specifične osebe in prostori, ki so jih kot take navedle_i, so profesorji_ce, oče, fitnes, novi ljudje, nepomembne osebe (*Ko so osebe, s katerimi se vidiš samo enkrat in se ti jih ne da obremenjevati s temi stvarmi/F60*). Situacije, v katerih se ne razkrijejo, pa so, ko iščejo zaposlitev, kadar je naporno in nepomembno, kadar spoznajo nove ljudi. Posameznice_i so omenile_i, da se razkrivajo po občutku, ena oseba pa ostaja nerazkrita povsod. Predvsem transspolne osebe občutijo zdravstvo kot cis-heteronormativno. Tam se počutijo neprijetno in jih je strah. (*Pri zdravstvu je to zelo neprijetno in me je tam vedno strah, sploh ker so ljudje v zdravstvu lahko zelo nesramni/F38*). Poleg zdravstva pa so tu še hobiji, s katerimi se osebe ukvarjajo v cis-heteronormativnih okoljih. Tri od sedmih oseb so zato svoje hobije opustile (*Že leta nisem žural in šel v diskoteko, čeprav sem ful rad plesal. Ko sem še hodil, me je bilo*

pa stalno ful strah. Imel sem tesnobne misli, če me kdo gleda, če me bo kdo zafrkaval, me pretepel/E52). Predvsem neprijetno se počutijo oz. so se počutile na plesnih vajah in ob petju.

Heteropatriarhat

V raziskavi se je pokazalo, da (hetero)patriarhat vpliva tako na ženske kot tudi na moške, tako na cispolne kot tudi transpolne. Heteropatriarhat se je pri intervjuvankah_cih kazal v družinah s patriarhalno strukturo. Ena oseba je omenila, da je odrasčala v tradicionalni družini, sorodstvo se ni odklanjalo od norm, ona pa se je *(potem pa jaz čisto skrenem s poti/A40b).* Heteroseksualne zveze so v družinah s patriarhalno strukturo normalnost, z razkritjem pa se spremeni družinska dinamika. Biseksualni ženski v heteroseksualnih zvezah sta navajali, da se je vrednost ženske v takem razmerju spremenila. Začeli sta pripadati moškim, do njiju pa so imeli dvojna merila *(Velikokrat smo se pogovarjali s kakšnimi prijatelji, ki imajo biseksualne punce in jim je kul, da se one poljubljajo z drugimi puncami na zabavah. Ampak, če bi se z moškimi, pa ne bi bilo kul/B52).* Biseksualnost žensk ni videna kot ogrožajoča identiteta.

Predvsem ženske pa tudi transpolni moški so navedle_i, da so že doživele_i seksizem, seksualizacijo in objektivizacijo. Seksizem se je kazal v obliki seksističnih izjav in podobi ženske ter feminilnosti kot šibke. Posameznica se je soočala tudi s ponotranjenim seksizmom *(da sploh ne omenjam tega kompleksa, da »jaz nisem kot ostale punce«, ki sem ga imela celo osnovno šolo/B70).* Seksualizacija pa se je kazala skozi seksualizacijo lezbičnih zvez, povabil v spolne odnose s tremi osebami in pa komentarji medicinske sestre pred operacijo prsi *(...pa uro pred zgornjo operacijo mi je ena medicinska sestra rekla, da sem tako lep in zakaj si to delam/G39).* Posamezne osebe so omenile tudi, da je lezbična pornografija družbeno sprejeta *(ker itak oni gledajo lezbične porniče in so ok s tem/B57).*

Dve intervjuvani osebi se v moški družbi ne razkrivata, saj jima je okoli moških neprijetno, sploh okoli heteroseksualnih cispolnih belih moških. Od njih se poskušata oddaljiti *(Tako, da ja, stran od [cis] tipov/D77)* in se ne družiti, saj ju moški nervirajo – namesto tega se družita z dekleti, s katerimi jima je bolj prijetno. Ena transpolna oseba je doživela tudi izkušnjo nasilja. Omenjeno je bilo še, da bi morali moški prevzemati odgovornost za posilstvo. Hegemona moškost intervjuvanih moških pa se je pokazala s prikritjem njihovega pravega spolnega izraza in zakritjem v moško podobo. Vsi moški v raziskavi (tako trans kot cis) so bili zaradi feminilnosti ali pa maskulinosti diskriminirani in deležni žaljivk. Ena oseba je doživela tudi spraševanje cismoških po njenem binarnem spolu *(...očitno si samo neki pijani nesramni*

cismoški upajo spraševati, če sem fant ali punca/F48). Počutijo se, da ne pripadajo cismoškim in da ideala moškosti ne dosežajo.

Homo-bi-transfobija

V raziskavi se je pokazalo, da se LGBT+ osebe soočajo s stereotipi, diskriminacijo, predsodki, opazkami, zbadljivkami, posmehom, internalizirano trans-homofobijo, v manjši meri pa tudi s pozitivno diskriminacijo. Slednje se je zgodilo transspolni osebi pri iskanju zaposlitve (*Bil sem zaposlen v Pritličju, ki je bolj gej bar. In se mi zdi, da oni tam malo zbirajo in je bila ženska prav vesela, da sem trans. Rekla mi je, da ima vse, samo še trans osebe ne/D54*). Udeleženke_i raziskave so največkrat naleteli_i na stereotipe glede svojih spolnih usmerjenosti in identitet. Najbolj popularna stereotipa sta prepoznavanje spolne usmerjenosti po kretnjah in pa, da je spolna usmerjenost faza. Posamezne osebe so omenjale še, da so naleteli na stereotipe, kot so, da je biti LGBT+ popularno (*Mami je na začetku, v osnovni šoli oz. gimnaziji, mislila, da je to ful trendi/B38*), da so pijane punce vse biseksualke, da je nujno imeti izkušnje z vsemi spoli, da potrdiš svojo spolno usmerjenost, da so LGBT+ osebe aktivistke_i in da če si trans, moraš biti v heteroseksualni zvezi. Posamezne osebe so povedale, da potrjujejo stereotipe, čeprav si tega ne želijo. Osebe so bile deležne tudi predsodkov o medicinski tranziciji, predsodkov o tem, da LGBT+ osebe nimajo družin in nočejo imeti otrok (*... potem sem slišala nekaj v smislu, da ji niso všeč ljudje, ki nimajo družin in ki nočejo imeti otrok/C49*), pa tudi o izražanju in vsiljevanju LGBT+ tematik. So mnenja, da imajo ljudje premalo informacij za operiranje in da nerazumevanje vodi v predsodke. Prav tako pa so posameznice_ki mnenja, da informacije, ki so podane skozi socializacijo in vzgojo, povzročajo internalizirano homo-bi-transfobijo, s katero so se soočale tri od sedmih sodelujočih oseb v raziskavi. Omenjajo ponotranjene predsodke, kot je na primer predsodek, da moraš od nekdaj vedeti, da si trans. Ti ponotranjeni predsodki povzročijo, da so odnosi med ljudmi toksični.

Ena oseba je omenila, da je doživela diskriminacijo po ustavi, slednjo pa so omenjale pri medicinski tranziciji in iskanju zaposlitve (*Ko si trans, je kar težko iskati službo, sploh ko ne passaš⁴. Pol stvari ti odpade. Ker sem imel neskladje v dokumentih, se mi je potem dogajalo, da mi na večino mailov sploh niso odpisovali/G35*). Doživele so jo z razvrednotenjem njihove spolne identitete in z žaljenjem ljudi do drugačnih. Tri osebe od sedmih (vse na spektru moškega spola) so doživele opazke in žaljivke zaradi spolne usmerjenosti/identitete, in sicer v

⁴ [ang. passing, to pass] pomeni način, kako okolica dojema spolno identiteto transspolne osebe. Če oseba pass-a, jo okolica dojema kot cispolno osebo tistega spola, s katerim se identificira (Transakcija, b. d.).

šoli (*Čez cel hodnik v OŠ so se drli, »Lan je peder!«/E43*) pred trgovino in na delovnem mestu. Od teh treh oseb sta dve bili deležni opazk glede glasu. Prav tako je bil en moški na delovnem mestu deležen zbadljivk (*Ena sodelavka pa je rekla, da si bom jaz itak prej našel moža kot pa ženo ... Mislila je, da je to nekaj smešnega in da je bila to ful neka zbadljivka/A92*). Ena oseba je občutila tudi negativno posmehovanje ob »gej trenutkih«. Ena transspolna oseba je omenila, da je spolna usmerjenost manjši problem kot spolna identiteta. Vse transspolne osebe v raziskavi so doživele transfobijo in sicer na način, da ljudje niso uporabljali njihovih zaimkov (*Pa najbolj ogaben primer diskriminacije pri tebi je, ko te ljudje spoznajo in uporabljajo moške zaimke do tiste točke, ko ugotovijo, da si trans in potem preklopijo na ženske zaimke/D53*). Posamezni transmoški navajajo, da jim je bilo prepovedano uporabljati moška stranišča in garderobe. Težave pa so imeli pri pridobitvi diagnoze za tranzicijo in pa ob spremembi imena.

Spreminjanje družbenih odnosov

Na vprašanje, kako bi si osebe želele, da bi izgledal svet, v katerem bi se počutile popolnoma sprejeto, so sogovornice_ki odgovarjale_i z različnimi željami, predvsem po normalizaciji, ozaveščanju in aktivizmu ter po spreminjanju miselnosti in družbene ureditve. Dve osebi od sedmih sta omenili, da se je za spreminjanje družbenih odnosov treba ukvarjati z aktivizmom in da je že samo razkritje aktivizem (*...je vsako razkritje mini aktivizem/A56*). Šest intervjuvank_cev od sedmih je mnenja, da je za spremembo pomembno ozaveščanje. Navajajo, da je miselnost težko spremeniti in da je razmišljanje starejših enako kot v preteklosti (*Kako naj jaz povem starim staršem, če pa oni razmišljajo, kot da so še vedno 50. leta, ko te zaprejo v zapor [če si LGBT+]/C35*). Najbolj se jim zdi pomembno ozaveščati mlade (*Če že morajo biti cis tipi na tem svetu, mora začeti folk izobraževati svoje otroke/D81*). Sem spada vključevanje v izobraževanje, posredovanje informacij o drugačnih spolnih usmerjenostih, več poslušanja, razlage, razumevanja in pogovarjanja ter organiziranje LGBT+ dogodkov. Posameznice_ki so omenile_i tudi, da se jim zdi pomembno, da se izobrazijo institucije in zdravstvene delavce_ke, popravlja ljudi pri uporabi zaimkov, uči moške o samokontroli in da se ozavešča tudi travme LGBT+ ljudi. Pet od sedmih oseb je omenilo, da si želijo normalizacijo LGBT+ in pa možnosti ljubezni do kogarkoli (*...da rečeš otroku, da ima lahko rad kogarkoli hoče/D86*). Posameznice_ki pa si želijo še nerazlikovanja od heteroseksualnih ljudi, družbeno sprejetost razmišljanja o svoji identiteti, normalizacijo v šolskem sistemu in pa da ljudje ne bi bili več šokirani. Osebe, ki so sodelovale v raziskavi, so si bile enotne predvsem v tem, da si želijo varen prostor in pa družbo brez predvidevanja. Nekatere_i so šle_i celo tako daleč, da so si zaželel_i LGBT+ družbe brez moških. Želje, ki se neposredno tičejo spolne identitete in

usmerjenosti, so, da na svetu ne bi bilo spolnih usmerjenosti (*Tudi spolne usmerjenosti v tem svetu jaz ne vidim, ker se mi ne zdi to več relevantno/G79*), da ne bi uporabljali binarnih spolov, da bi otroke vzgajali nevtrarno in jim pustili, da se samoraziskujejo ter jim ne bi pripisovali spola ob rojstvu, da bi bile spolne vloge nepovezane z identitetami, ljudje bi pomagali z razkritjem zaimkov drugim in da bi obstajali dnevi vključevanja LGBT+ skupnosti. Spreminjanje družbenih odnosov vidijo tudi tako, da se ljudi ne bi več zatiralo, ti se ne bi več ozirali na druge, razkrivanje pa ne bi bilo več potrebno, raznolikost bi požela razumevanje, dobili bi podporo staršev, poiskali bi pomoč in aktivno delali na sebi, svet bi bil ljubeč in manj agresiven, odnos do intimne bližine s komerkoli bi se izboljšal (*Po možnosti bi izboljšali naš odnos do bližine z drugimi, da ne bi bilo to samo rezervirano za pare in monogamno, ampak bi bilo bolj jasno, da se lahko vsi objamejo, ali pa si dajo poljub/F70*), ljudje pa bi se vrnili k naravi. Dve osebi si želita družbeno ureditev brez kapitalizma in patriarhata, družbo brez ustvarjanja zakonov za marginalizirane skupine in s tem povezano celostno spremembo (*Kapitalizem in patriarhat bi zrušila vse, kar je spodaj/G75*).

Ob vprašanju, kako bi si osebe želele, da bi ljudje reagirali na njihovo razkritje, pa si je bilo šest od sedmih oseb enotnih v tem, da si želijo sprejemanje in pa takšno reakcijo kot pri heteroseksualnih ljudeh (*Kot da bi rekel, da imam punco, tako/A85*), brez slavljenja in kot da ni nič takšnega. Nekatere osebe bi si želele, da jih ne bi nič spraševali, druge pa, da bi jih spraševali prijazno. Posameznice_i so izrazile_i potrebo po validnosti, željo po uporabljanju pravih zaimkov, razumevanju, brez čudenja (*da ne bi izbuljili oči/C45*) in vnaprejšnjo informiranost ljudi.

5. RAZPRAVA

V raziskavi, ki sem jo izvedla, sem ugotovila, da cis-heteronormativni in patriarhalni družbeni sistem vplivata prav na vse LGBTQIA+ osebe, ne glede na njihovo spolno usmerjenost in/ali identiteto. Vseeno pa se je pokazalo, da na določene identitete vplivata v večji meri kot na druge. V moji raziskavi so sodelovale osebe z različnimi spolnimi usmerjenostmi, izkazalo pa se je, da je manj kot polovica sodelujočih ekskluzivno spolno usmerjenih. Več oseb je navedlo, da je njihova spolna usmerjenost fluidna in zakomplicirana. To potrdi Freudovo teorijo o tem, da je ekskluzivna spolna usmerjenost le mejna možnost in da se večina ljudi nahaja na spektru, po katerem se premikajo (Kinsey in dr., 1948; 1953). Večina sodelujočih oseb se opredeljuje kot biseksualne ali panseksualne, kar ponovno potrdi Freudovo teorijo o tem, da smo ljudje biseksualna bitja in da imamo dispozicijo za spolno aktivnost z vsemi spoli (Lešnik, 2017). To, da več oseb ni znalo določiti točnega termina za opisovanje svoje spolne usmerjenosti, pa pomeni, da je spolna usmerjenost veliko bolj kompleksna, kot si jo na prvi pogled predstavljamo. Tudi spolna identiteta se je pri več kot polovici vprašanih izkazala za kompleksno in/ali neskladno s spolom, ki je bil osebam pripisan ob rojstvu. Čeprav je moj krog LGBT+ poznanstev precej velik, za raziskavo nisem mogla pridobiti nobene transspolne ženske. V raziskavi so tako sodelovali le cispolni moški in ženske ter osebe na spektru transspolnih moških. Tudi znotraj kategorij transspolnosti obstajajo različna dojetanja spola. Z binarnim spolom (cis ali trans) se sicer identificira večina, vendar lahko na podlagi raziskave potrdim opis Svetovne zdravstvene organizacije, ki pravi, da spolna identiteta ni statična in da obstaja v spektru (WHO, 2016, prevod: Atanasov, K.).

Norme vzdržujejo obstoječi red, zato je njihovo kršenje nezaželeno (Mencin Čeplak, 2008). LGBT+ osebe pa s svojimi spolnimi usmerjenostmi in identitetami od nje odstopajo; so osebe, ki nasprotujejo kulturnim idealom, pričakovanjem, predpostavkam in normam glede spola in spolne usmerjenosti (Lešnik, 2017, Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.). Raziskava je pokazala, da cis-heteronormativni sistem vpliva na sprejemanje odločitev ljudi, zato da bi bolje ustrezali družbenim pričakovanjem. Zato so LGBT+ osebe v moji raziskavi poskušale ustrezati družbenim normam vsaj skozi spolni izraz, kar je nekaj, na kar lahko vplivajo, za razliko od spolne usmerjenosti in identitete. Medicina je bila tista, ki je pomagala ustvariti mejo med normalno in nenormalno seksualnostjo ter je razvila stereotip za identificiranje homoseksualcev (Mosse, 2015: 42–59). Raziskava je pokazala, da več kot polovica intervjuvank_cev meni, da družba prepozna tako njihovo spolno identiteto kot tudi njihovo spolno usmerjenost, po zunanjem izrazu. Unger in Crawford (1992) pišeta o tem, da veliko kultur uporablja spolni izraz zato, da bi poudarile razlike med moškimi in ženskami. Spolni izraz večine oseb v raziskavi se

tako ujema s pričakovanji, ki jih ima družba o tem, kako bi morali izgledati moški in kako ženske, čeprav si jih več želi eksperimentirati. Pa ne samo spolni izraz – osebe v raziskavi so zaznale, da tudi na njihovo spolno identiteto vpliva okolica. Spol je učen, prepoznamo pa ga iz spolnega izraza osebe (Sešek in Margon, 2021: v Fish, 2021).

Čeprav v raziskavi niso sodelovale transfeminilne osebe, pa lahko na podlagi literature trdim, da se te soočajo s še večjo stigmatizacijo in družbenim nepriznavanjem kot pa transmaskuline osebe. Osebe iz spektra transspolnih žensk so na splošno deležne družbene fascinacije, osuplosti in demonizacije, medtem ko so bili pripadniki spektra transspolnih moških še do nedavnega v veliki meri nevidni (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.). Menim, da je ravno stigma, ki doleti transfeminilne osebe, eden od razlogov, zakaj je razkritih več transmaskulinih oseb. Poleg tega sta ženskost in feminilnost dojeti kot manjvredni (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.). Z raziskovanjem sem tudi ugotovila, da so transspolne identitete ene izmed tistih, pri katerih je razkrivanje večplastno. S tranzicijo se transspolnim osebam lahko začne novo življenje. Raziskava je pokazala, da se morajo, preden pridejo do medicinske tranzicije in preden jih okolica začne dojemati kot osebe spola, s katerim se identificirajo, razkrivati kot osebe spola, ki ga čutijo. Na primer, preden pride transspolni moški do medicinske tranzicije, se mora razkrivati kot (transspolni) moški. Ko enkrat s tranzicijo zaključi in ko ga okolica začne dojemati kot moškega, pa se lahko odloči, ali se bo razkril kot trans ali ne. Tako so nekatere transspolne osebe v raziskavi navedle, da se ne razkrivajo. Vse te osebe so tudi navedle, da se soočajo s transfobijo, predvsem ko pride do zaimkov, kar pa negativno vpliva na njihovo počutje. Cisnormativna okolica napačno dojema njihove zaimke, predvsem tedaj, ko se njihov spolni izraz ne sklada s spolom, s katerim se identificirajo. Zato je njihovo duševno zdravje slabše od zdravja cispolnih ljudi (Koletnik, 2019). Omenjali so celo, da so nekateri ljudje uporabljali pravilne zaimke do trenutka, ko so se razkrili kot transspolne osebe. Transspolnim osebam v raziskavi se zdi pomembno, da se pravilno uporablja zaimke, saj jim damo na ta način vedeti, da jih spoštujemo in jih priznavamo. Neka identiteta namreč ne mora obstajati brez priznanja drugih ljudi (Nastran Ule, 2000: 188). Več primerov nerazumevanja pa so transspolne osebe doživele tudi v postopkih za pridobitev diagnoze za začetek medicinske tranzicije, kar ovira tranzicijo in s tem prilagoditev zunanjega izraza ter so posledično deležne_i več transfobije na vseh ostalih področjih svojega življenja. Kadar družba transspolnih identitet ne priznava in ljudje za transspolne osebe uporabljajo napačne zaimke, se vzdržuje sistem spolne binarnosti in kaže na to, da transspolni moški in ženske, niso pravi moški in ženske (Koletnik, Grm in Gramc, 2015: 13–14). Po tej logiki se transspolne moške dojema kot maskulina dekleta,

transspolne ženske pa kot feminilne fante. Študije so pokazale, da se še danes feminilne moške obravnava veliko bolj negativno in da so k psihiatru privedeni veliko pogosteje kot maskulina dekleta (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.). Z razkritjem svoje prave spolne identitete lahko tako transspolne osebe ženskega spektra izgubijo svoj položaj v družbi, ki so ga imele s pripisanim spolom moškega ob rojstvu. Začnejo se soočati s transmizoginijo in tako preidejo iz nestigmatizacije v dvojno stigmatizacijo: ker so transspolne in zato, ker so ženske (Transakcija, b. d.), kar je še eden izmed razlogov, ki pojasnjuje, zakaj je v Sloveniji razkritih manj transfeminilnih oseb kot maskulinih.

V zahodni družbi je vloga moških in žensk še danes pod vplivom patriarhata (Plaz, 2014: 127). Kulturna predpostavka je, da ženska moč in vrednost izhajata predvsem iz njene sposobnosti, da jo drugi spolno obravnavajo (Serano, 2007, prevod: Atanasov, K.). V patriarhalnih družbah pa so ženske tiste, ki so podrejene moškim in jim morajo ugajati. Čutno upodobljene ženske, ki so jih upodabljali že v 19. stoletju, so bile namenjene vzbujanju moške spolne želje (Mosse, 2005: 133–176). Tudi v moji raziskavi sem ugotovila, da se vrednost ženske v heteroseksualnih razmerjih spremeni in postane večja. Če pogledamo žensko seksualnost z družbenega vidika, je to stvar, tako MacKinnon, s katero drugi kradejo, prodajajo, kupujejo, z njo trgujejo in si jo izmenjujejo. Ženske si svoje seksualnosti ne lastijo in je ne posedujejo (MacKinnon, 1989). V raziskavi je bilo ugotovljeno, da so osebe prilagajale svoj spolni izraz, da bi ugajale drugim. Če izhajam iz tega, ženske torej prilagajajo sebe, da bi ugajale moškim. Če se ženska razkrije kot lezbijka, v seksualnem smislu ne čuti več potrebe, da bi ugajala moškim. S tem pa si odpre možnosti, da neha prekrivati dele sebe in svojega spolnega izraza. V raziskavi se je pokazalo, da je več transspolnih oseb začelo razmišljati o svoji spolni identiteti šele, ko so ugotovile svojo neheteroseksualno spolno usmerjenost, ta pa jim je tudi pomagala priti do spoznanja o svoji spolni identiteti. Torej so se osebe, ki jim je bil ob rojstvu pripisan ženski spol, začele o svoji spolni identiteti spraševati šele, ko so se razkrile kot neheteroseksualne, saj so si s tem odprle možnost za razmišljanje o svoji spolni identiteti, ki jim je zaradi spolne privlačnosti (tudi) do žensk, več ni bilo potrebno prilagajati moškim.

Heteroseksualni in homoseksualni izrazi kategorizirajo ljudi in njihova dejanja glede na erotični značaj teh dejanj in biološki spol osebe, s katero so bile_i v stiku (Katz, 1995: 52–53). To je pokazala tudi moja raziskava, in sicer, da družba dojema spolno usmerjenost osebe na podlagi spola trenutne_ga parnterice_ja. Če je na primer cispolna ženska v zvezi z žensko, se jo dojema kot lezbijko, čeprav je lahko njena spolna usmerjenost drugačna. Izkazalo se je, da so takšna predvidevanja za osebe moteča. Biseksualne osebe v raziskavi si, tako kot transspolne, želijo

priznavanja svoje identitete. Raziskava je poleg potrditve, da se osebe kategorizira, pokazala še, da se neheteroseksualne ljudi zreducira samo na njihovo spolno usmerjenost in da niso več videni kot ljudje, ampak kot geji, lezbijke, biseksualke_c_i itd. Torej niso več primarno ljudje, ampak jih v celoti definira izključno njihova spolna usmerjenost (Maljevac in Gobec, 2017). To pa lahko ponotranjijo tudi same neheteroseksualne osebe (Lešnih, 2005, v Lešnih 2017). Posameznice_ki v raziskavi so mnenja, da informacije, ki so podane skozi socializacijo in vzgojo, povzročajo ponotranjeno homo-bi-transfobijo (pa tudi ponotranjen seksizem), s katero se je soočala skoraj polovica sodelujočih oseb v raziskavi. Ko je oseba razpeta med tem, da je njena seksualnost nekaj slabega (kar pa jim sporoča okolica) in med ekskluzivno heteroseksualnostjo, ki jo skozi socializacijo ponotranji, lahko pride do ponotranjene homofobije (Kuhar, 2005). To pa je tudi razlog, zakaj si LGBT+ osebe ne upajo (ali niso upale) priznati svoje spolne usmerjenosti. Ženske so v moji raziskavi poročale, da niso znale razbirati privlačnosti do istega spola. To so dojemale kot prijateljstvo, iskale pa so validnost svojih občutij. Ženske se namreč dojema kot emocionalna bitja, zato so njihova občutja dlje časa zreducirana na emocionalne prijateljske odnose, medtem ko se moške dojema bolj kot seksualna bitja (Kuhar, 2005). To tudi pojasni odgovor na vprašanje, zakaj je razkritih več asexualnih oseb ženskega spola kot pa moškega. Od moških se namreč pričakuje želja po seksualnosti, medtem ko se od žensk tega ne pričakuje.

Osebe v moji raziskavi so si spolno usmerjenost prvič priznale med 15. in 24. letom. So se pa že pred priznanjem več let zavedale svoje spolne usmerjenosti. To zavedanje, a hkrati zanikanje, se je pri nekaterih začelo že v otroštvu, pri drugih pa v osnovni ali srednji šoli. V povprečju je ta zamik med zavedanjem in priznanjem dolg štiri leta (Kuhar, 2005). Moške se dojema bolj kot seksualna bitja in ker je spolna usmerjenost velikokrat razumljena v seksualnih kategorijah, se začnejo moški prej prevpraševati o svoji spolni usmerjenosti (Kuhar, 2005). Po tej logiki bi morale biti razkritih še več (predvsem mlajših) biseksualnih moških, a to v Sloveniji ni tako. Če torej družba dojema spolno usmerjenost osebe glede na spol partnerja, s katerim so v stiku, bi za biseksualne moške, ki so v razmerju z moškimi, družba predvidevala, da so geji. Ker se geje enači s feminilnostjo, feminilnost pa s šibkostjo in manjvrednostjo, to pomeni, da bi bili biseksualni moški v razmerjih z moškimi, prav tako videni kot šibki, česar si ne želijo. Ljudje so razvili psihološke mehanizme (potlačitev, zanikanje, utajitev, zavrnitev), da se ne bi razkrili in to je lahko tudi eden od razlogov, zakaj je danes manj ljudi, kot bi pričakovali, ki so biseksualni (Lešnik, 2005, v Lešnik, 2017). Raziskava torej pokaže, da moški za čim boljše doseganje ideala hegemonne moškosti, svojo biseksualno spolno usmerjenost potlačijo,

zanikajo, utajijo in zavrnejo. Biseksualni moški imajo za razliko od gejev možnost izbire. Tratnik in Segan (1995: 50–51) to izbiro opišeta kot zavestno odpoved svoji spolni preferenci. V primeru biseksualnih moških, torej odpoved enemu delu svoje spolne preference. Kar pa v bistvu ni izbira, saj je ne narediš zaradi tega, ker bi ti bila to prioriteta in bi si to želel_a, ampak s tem izbereš samo »manjše zlo« (Tratnik in Segan, 1995: 50–51).

V raziskavi se je izkazalo, da družba biseksualnosti ne jemlje resno. Biseksualna ženska v raziskavi je omenila, da biseksualnost žensk v družbi ne uvrščajo med ogrožajoče identitete. Eden od stereotipov, prek katerega se kaže seksualizacija biseksualnih žensk, in je bil omenjen v raziskavi, je ta, da ljudje predvidevajo, da bi biseksualne osebe rade imele spolne odnose v troje, izključno na podlagi njihove spolne usmerjenosti. Nekatere ženske same podpirajo heteropatriarhat, ko iščejo samo priložnostne spolne stike z ženskami (za spolne stike »v troje« s svojim partnerjem) in se ne identificirajo kot lezbijke, ampak kot heteroseksualke ali pa se ogrevajo za biseksualnost, ki ima samo seksualno konotacijo (Tratnik in Segan, 1995: 50).

Ženske in transmaskuline osebe v raziskavi so vse_i doživele_i seksizem. Ta se je kazal v obliki seksističnih izjav in podobi ženske ter feminilnosti kot šibke. Trenutno je v zahodni družbi najbolj sprejemljivo, da imajo moški prevladujoč položaj in da so ženske podrejene (Antić Gaber, 2012: 363), s tem pa je podrejena tudi njihova feminilnost. Če je feminilnost dojeta kot šibka, homoseksualni moški pa se v raziskavi niso opisovali kot ekskluzivno maskulini, potem so bili zaradi svoje feminilnosti lahka tarča za diskriminacijo in žaljivke, ki so jih bili deležni. O tem piše tudi Wayne, D. Myslik (1996: 161), ki pravi, da so homoseksualci pogosto sprejeti kot lahka tarča, z napadom na katero vrstniki sebi in drugim dokazujejo in konstituirajo svojo lastno »pravo moškost«. Posledično so nekateri hoteli čim bolj ustrezati idealu moškosti. Ta je v zahodni družbi tisti, ki ni feminilen (Kuhar, 2005). Intervjuvani moški se zato zakrivajo v moško podobo in prekrivajo svoj pravi spolni izraz, s tem pa tudi svojo spolno identiteto, saj kot navajajo sami, družba slednjo prepozna na podlagi njihovega spolnega izraza. Transmaskuline osebe v raziskavi pa se počutijo, da tega ideala ne dosegajo in da posledično ne pripadajo cispolnim moškim. Zato pa so homoseksualizirani (Anderson, 2009). Zaradi tega jim je v družbi privilegiranih moških neprijetno in se poskušajo od njih oddaljiti. Največ moških v raziskavi je doživelo opazke glede glasu, svoj glas pa opisujejo kot feminilen. Ker je glas nekaj, kar lahko skriješ tako, da ne govoriš, je več oseb omenilo, da se niso več upale govoriti. Torej so opazke vplivale na njihovo vsakdanje življenje. Posamezni moški v raziskavi imajo tudi izkušnjo nasilja moških. Norme hegemonne moškosti so načini družbene kontrole, prek katerih moški nadzorujejo in disciplinirajo (ne)primerno udejanjanje moškosti in odstopanja od

norm »prave« moškosti (Kimmel, 1995). Predsodke, stereotipe, zbadljivke, posmeh, opazke in diskriminacijo, ki so jih doživele osebe, vključene v raziskavo, sem vključila pod homo-bi-transfobijo, saj je iz Piramide sovraštva razvidno, da lahko gojenje predsodkov vodi v nasilje, ki lahko prek zbadljivk, posmeha, opazk in diskriminacije preide v umor in celo genocid (Pyramide of Hate, 2018, prevod: Atanasov, K.). Pričakovana življenjska doba transfeminilnih oseb je za več kot polovico manjša od pričakovane življenjske dobe žensk (WHO, 2019 in IACHR, 2015). Izmed vseh umorjenih transspolnih oseb v letu 2017, pa je bilo kar 96 % transspolnih oseb ženskega spektra (GLAAD, 2018, prevod: Atanasov, K.).

Heteronormativnost predpostavlja, da je vsakdo heteroseksualen (Robinson, 2016), cisnormativnosti pa, da so vsi ljudje cispolni (Koletnik, Grm in Gramc, 2015). Ker to LGBT+ osebe niso, se morajo napram heteroseksualnim cispolnim osebam, razkrivati (Kuhar, 2005). Posamezne osebe v raziskavi so izrazile jezo zaradi nujnosti razkrivanja in si želijo, da to nekoč ne bi bilo več potrebno. LGBT+ osebe odstopajo od norme in zato cis-heteronormativno okolje na njih vpliva negativno in destruktivno. Raziskava je pokazala, da jih prisili v to, da se skrivajo, nadzorujejo in pretvarjajo, da bi ustrezale normi. Nobena opcija pa ni idealna – če se ne razkriješ, potem se odločiš živeti tako, da del sebe skrivaš pred svetom, če pa se odločiš razkriti, pa se soočaš z diskriminacijo (Tratnik in Segan, 1995: 50–51). Zaskrbljujoče je dejstvo, da je skoraj polovica oseb v raziskavi, opustila svoje hobije, ki so jih opravljale v cis-heteronormativnih okoljih. Z raziskovanjem sem prišla do ugotovitve, da se sicer osebam ob razkritju zgodijo pozitivne spremembe v njih samih, o čemer je pisal tudi Lešnik (2017). Avtor je sicer zapisal, da se ob razkritju začnejo boji z zunanjo okolico, a sem s svojo raziskavo ugotovila, da so se ti boji dogajali že dolgo pred razkritjem, celo še preden so osebe svojo spolno usmerjenost/identiteto priznale same sebi, predvsem zato, ker so od okolice prejemale negativne informacije o svojih spolnih identitetah in usmerjenostih.

Večina sodelujočih v raziskavi prihaja iz cis-heteronormativnega doma. V takšnih domovih so doživele težave ob razkritju ter zelo slabe in egoistične odzive. Za starše je značilna nižja stopnja sprejemanja otrokove spolne identitete in/ali usmerjenosti (Perger, Muršec in Štefanec, 2018). Tudi v moji raziskavi so skoraj vse osebe povedale, da jih starši prvotno niso sprejeli. Več kot polovica oseb se je ob razkritju morala za nekaj časa izseliti iz stanovanja ali pa jim je bila izselitev zagrožena. Vseeno pa je LGBT+ skupnost v raziskavi pokazala veliko toleranco in razumevanje do ljudi, katerim se razkrijejo. Družine pred otrokovim razkritjem po navadi niso spoznale druge osebe, ki bi bila LGBT+ in niso imele priložnosti, da bi se podučile o tem, kaj pomeni biti LGBT+, če pa znanje imajo, je to po navadi negativno, napačno in homo-bi-

transfobično (Popov, 2017, prevod: Atanasov, K.). Osebe v raziskavi razumejo, da ljudje potrebujejo čas za sprejetje in da od njih ne morajo takoj pričakovati validnosti, saj nimajo znanja, s katerim bi lahko operirali. Ker je dom še vedno prostor, kjer se izvaja patriarhalna in heteroseksistična moč (Duncan, 1996), sem pričakovala, da bo manj oseb razkritih očetom, kar je v svoji raziskavi ugotovil Kuhar (2005). Tudi v moji raziskavi se je ta trditev izkazala za resnično. Poleg tega so se materam razkrile_i prej kot očetom in od njih doživele_i več sprejemanja kot pri očetih. Nekaterim očetom se sploh niso razkrile_i same_i ali pa to niso storile_i v živo. Kuhar (2005) je v svoji raziskavi ugotovil, da je razkrivanje staršev LGBT+ otrok primerljivo z razkrivanjem otrok samih. To trditev lahko potrdim s svojo raziskavo, saj so intervjuvanke_ci navedle_i, da razkritje hkrati pomeni tudi razkrivanje družinskih članic_ov, te pa tudi same_i nato skrbno izbirajo, komu se bodo razkrile_i (Ibid.). V svoji raziskavi pa sem prišla še korak dlje, saj sem ugotovila, da to ne prinese le razkrivanje celotne družine, ampak pri transspolnih otrocih tranzicija prinese tudi tranzicijo družine. Ker oboji skrbno izbirajo, komu se bodo razkrile_i, večinoma dobijo pozitivno reakcijo. Zato so se tudi največkrat prvič razkrile_i prijateljicam_em, ali drugi osebi, ki ji zaupajo in od katere so tudi dobile_i dober odziv tako, kot je to ugotovil že Kuhar (2005). Nekaj staršev je intervjuvankam_cem prepovedalo, da bi se razkrile_i starim staršem, kar je hkrati tudi nerazkrivanje samih staršev ljudem, od katerih pričakujejo negativen odziv. Intervjuvane osebe so namreč tudi navedle, da se jim zdi, da nekateri starejši ljudje še vedno razmišljajo tako, kot včasih in da je miselnost težko spremeniti.

Raziskava je torej pokazala, da cis-heteronormativni in patriarhalni družbeni sistem predvsem ostro nastopata proti moški homoseksualnosti in biseksualnosti (slednja je namreč v homoseksualnih razmerjih videna kot homoseksualnost). Prav tako so tarča napada transfeminilne osebe. Sledijo transmaskuline osebe in lezbijke, ki v patriarhalni družbi predstavljajo grožnjo moškim, saj je to izraz ženske seksualnosti (Mosse, 2005: 133–176). Najmanj ostro pa ta sistema nastopata proti biseksualnim ženskam, saj se jih seksualizira in ne predstavljajo grožnje moškim, saj po njihovem mnenju biseksualnost deluje v korist moških.

6. SKLEPI

- Cis-heteronormativni in patriarhalni družbeni sistem vplivata na vse LGBTQIA+ osebe. Predvsem ostro nastopata proti moški homoseksualnosti in moški biseksualnosti ter transfeminilnim osebam. Sledijo transmaskuline osebe in lezbijke. Najmanj ostro pa ta sistema nastopata proti biseksualnim ženskam.
- Cis-heteronormativnost vpliva na sprejemanje odločitev LGBT+ oseb. Te se trudijo čim bolj ustrezati družbenim normam, predvsem skozi spolni izraz, ki ga zato prilagajajo. Ta se ujema s pričakovanji, ki jih ima družba o tem, kako bi morali izgledati moški in ženske. Osebe, ki jim je bil ob rojstvu pripisan ženski spol, se začele o svoji spolni identiteti spraševati šele, ko so se razkrile kot neheteroseksualne. S tem so si odprle možnost za razmišljanje o svoji spolni identiteti, ki jim je zaradi spolne privlačnosti (tudi) do žensk več ni bilo treba prilagajati moškim.
- Družba prepozna spolno identiteto kot tudi spolno usmerjenost po zunanjem izrazu. Vendar sta spolna usmerjenost in spolna identiteta pri večini ljudi kompleksnejši od binarnega poimenovanja in preproste razlage z enim terminom.
- Pri transspolnih osebah je razkrivanje večplastno: preden pridejo do medicinske tranzicije in preden jih okolica začne dojemati kot osebe spola, s katerim se identificirajo, se morajo razkrivati kot osebe spola, ki ga čutijo. Ko pa enkrat zaključijo s tranzicijo, pa se lahko odločijo, ali se bodo razkrivale kot trans ali ne.
- Transspolne osebe se soočajo s transfobijo. Cisnormativna okolica napačno dojema zaimke transspolnih ljudi, predvsem če se njihov spolni izraz ne sklada s spolom, s katerim se identificirajo. Transspolne moške cisnormativno okolje dojema kot maskulina dekleta, transspolne ženske pa kot feminilne fante.
- Transfeminilne osebe se soočajo s še večjo stigmatizacijo in družbenim nepriznavanjem kot pa transmaskuline osebe. Z razkritjem svoje prave spolne identitete tako transspolne osebe ženskega spektra izgubijo svoj položaj v družbi, ki so ga imele s pripisanim spolom moškega ob rojstvu, zaradi česar je v Sloveniji razkritih manj oseb s spektra transspolnih žensk.
- Vrednost ženske se v heteroseksualnih razmerjih spremeni in postane večja.
- Neheteroseksualne ljudi se zreducira samo na njihovo spolno usmerjenost in niso več videni kot ljudje, ampak kot geji, lezbijke, biseksualke_c_i itd. Družba dojema spolno usmerjenost osebe na podlagi spola trenutne_ga parnterice_ja.
- LGBT+ osebe se soočajo s ponotranjeno homo-bi-transfobijo in/ali ponotranjenim seksizmom.

- Osebe v moji raziskavi so si spolno usmerjenost prvič priznale med 15. in 24. letom. So se pa že pred priznanjem več let zavedale svoje spolne usmerjenosti. Ženske v raziskavi niso znale razbirati privlačnosti do istega spola. To so dojemale kot prijateljstvo in iskale validnost svojih občutij.
- Ženske in transmaskulini moški v raziskavi so vse_i doživele_i seksizem. Ta se je kazal v obliki seksističnih izjav in podobi ženske ter feminilnosti kot šibke.
- Homoseksualne moške se enači s feminilnostjo, feminilnost pa s šibkostjo in manjvrednostjo. Moški, ki jih privlačijo moški, so deležni diskriminacije in žaljivk zaradi svoje feminilnosti. Zakrivajo se v moško podobo in prekrivajo svoj pravi spolni izraz, s tem pa tudi svojo spolno identiteto. Moški za čim boljše doseganje ideala hegemonne moškosti svojo spolno usmerjenost potlačijo. Zaradi zavestne odpovedi svoji spolni preferenci je v Sloveniji razkritih manj biseksualnih moških.
- Družba biseksualnosti ne jemlje resno. Biseksualnost žensk v družbi ni videna kot ogrožajoča identiteta.
- Transmaskuline osebe v raziskavi se počutijo, da ideala moškosti ne dosegajo in da posledično ne pripadajo cisspolnim moškim. Zaradi tega jim je v družbi privilegiranih moških neprijetno in se poskušajo od njih oddaljiti.
- Skoraj polovica oseb je opustila svoje hobije, s katerimi so se ukvarjale v cis-heteronormativnih okoljih.
- Zunanji boji z okolico, s katerimi se soočajo LGBT+ osebe, se začnejo dogajati že veliko pred razkritjem, celo preden osebe svojo spolno usmerjenost/identiteto priznajo sebi. Osebam se ob razkritju zgodijo pozitivne spremembe v njih samih.
- Večina oseb prihaja iz cis-heteronormativnega doma. V takšnih domovih so doživele težave ob razkritju ter zelo slabe in egoistične odzive. Starši skoraj nobene osebe prvotno niso sprejeli. Več kot polovica oseb se je ob razkritju morala za nekaj časa izseliti iz stanovanja ali pa jim je bila izselitev zagrožena. Manj oseb je razkritih očetom kot mamam. Materam se razkrijejo prej, prav tako so pri njih doživele več sprejemanja kot pri očetih.
- V največ primerih so se osebe prvokrat razkrile_i prijateljicam_em, ali drugi osebi, ki ji zaupajo in od katere so tudi dobile_i dober odziv.
- Razkritje hkrati pomeni tudi razkrivanje družinskih članic_ov, pri transspolnih otrocih pa tranzicija prinese tudi tranzicijo družine. Nekaj staršev je intervjuvankam_cem prepovedalo, da bi se razkrile_i starim staršem.

7. PREDLOGI

Intervjuvanke_{ce} sem v intervjujih sama povprašala po tem, kako bi si želele_i, da bi izgledal svet, v katerem bi se počutile_i popolnoma sprejete. Svoje predloge bom tako s pomočjo njihovih konkretnih predlogov in pa na podlagi pridobljenih rezultatov povezala v smiseln sklop.

Za večino predlogov je potreben pristop na sistemski ravni in spreminjanje miselnosti ljudi in družbenih struktur, da bi naša družba postala bolj sprejemajoča, torej družba, v kateri ne bi ustvarjali zakonov za marginalizirane skupine in kjer bi bilo dovolj prostora, da je vsak tisto, kar je in kar želi biti. Če začnem pri samem izvoru moje raziskave, je bil povod zanjo večje razumevanje. V teoriji sem hotela razložiti stvari, ki jih ima družba, v kateri živimo, za samoumevne in resnične. Hotela sem pokazati, da to ni vedno tako. Moj predlog je torej, da bi se ljudje začeli prevpraševati in kritično razmišljati o svetu, ki jih obdaja in se začeli zavedati, da so stvari, ki jih imamo samoumevno za resnične, večkrat družben konstrukt, kot pa realnost. S tem bi omogočile_i prostor za različnost.

Da lahko razumemo različne spolne usmerjenosti in identitete, ki so se izkazale za precej kompleksne še za same sogovornice_{ke}, se moramo izobraževati. Iz nevednosti se namreč ustvarjajo predsodki, neresničnost informacij pa vodi do diskriminacije. Ta je velikokrat lahko nenamerna, a zato nič manj boleča za LGBT+ osebe. Operiramo lahko samo z znanjem in z njim ustvarjamo vključujočo družbo, kjer se LGBT+ osebam ne bo težko razkriti in bodo posledično lahko živele celostno življenje. Tako namreč ustvarjamo varen prostor.

Na socialnih in mladinskih delavkah_{cih}, učiteljicah_{ih} in profesorica_{jih} pa je, da se ne le izobražujemo same_i, temveč da ozaveščamo tudi druge okoli nas. To ni naloga LGBT+ oseb, čeprav so večkrat prav same tiste, ki morajo to storiti. Res je, da so ekspertke_i, ki črpajo iz lastnih izkušenj, vendar si tudi same želijo, da jim ljudje ne bi postavljali čudnih vprašanj ali imeli čudnih pripomb ob njihovem razkritju.

Postati moramo zaveznice_{ki} LGBT+ oseb. Na prav vsaki osebi v družbi je, da se na žaljivke, opazke, zbadljivke in drugačne neprimerne komentarje odzove in ljudi ob tem popravi. Če le preprosto sprejemamo takšna dejanja ali izražanje, smo del problema.

LGBT+ osebe si želijo, da bi bilo biti LGBT+ normalizirano. To pa lahko dosežemo le na ta način, da tega ne poveljučujemo. Ko se nam nekdo razkrije, se do nje_{ga} obnašamo enako kot

prej. Če že postavljamo vprašanja, naj bodo ta spoštljiva. Še boljše pa je, da se o tem informiramo same_i.

Pomembno je, da uporabljamo vključujoč jezik (npr. vprašamo po partnerju ali partnerici) in da se predstavljamo tudi s svojimi zaimki. Menim, da bi bilo to treba uveljaviti predvsem v izobraževalnih ustanovah in v drugih okoljih, kjer se formalno (pa tudi neformalno) spoznavajo novi ljudje. Osebam moramo namreč pokazati, da so okoli nas dobrodošle. Ko pišemo, uporabljamo podčrtaj (_).

Spolne usmerjenosti in/ali spolne identitete oseb ne predpostavljamo. Tako namreč dajemo osebam možnost, da se nam razkrijejo. Če se da, jim pokažemo, da bodo sprejete, tudi če se nam razkrijejo kot neheteroseksualne in/ali transspolne. Heteroseksualnost in cispolnost sta namreč samo dve v naboru opcij, s katerimi se ljudje lahko identificirajo in tega se moramo zavedati.

Pogovor o LGBT+ ne sme biti tabu ali radikalna tema. Izražanje negativnega mnenja glede človekovih pravic določene marginalizirane skupine pa ni izražanje mnenja, ampak homo-bi-transfobija, zato tega ne počnemo.

Starši bi morali otrokom dovoliti, da se igrajo z igračami, ki so jim všeč, se oblačijo, na način ki jim ustreza in jih ne postavljajo v rigidne meje spola, ki jim je pripisan ob rojstvu. Starši interspolnih otrok pa tega otrokom ne smejo zamolčati, še manj pa dovoliti izvajanje operativnih posegov na njih.

Uporabljamo zaimke, za katere oseba želi, da se uporabljajo zanjo, in osebi ne pripisujemo zaimkov na podlagi njenega spolnega izraza.

Zelo pomembno je tudi izobraževanje zdravstvenih delavk_cev, psihologinj_ov in psihiatrinj_ov, sploh tistih, ki se na vsakodnevni bazi srečujejo s transspolnimi osebami. Te osebe bi se namreč morale postaviti na stran transspolnih ljudi, biti njihove zagovornice_ki, ki bi jim omogočale_i, da bi čim hitreje lahko prišle_i do medicinske tranzicije.

LGBT+ organizacije se že trudijo, da bi izvajale čim več športnih in drugih dejavnosti, namenjenih LGBT+ ljudem. Vendar se mi še bolj kot to zdi pomembno, da bi družba postala dovolj inkluzivna, da bi se LGBT+ osebe v vsakodnevni dejavnosti počutile varne, sprejete in sproščene in da jim ne bi bilo več treba opuščati svojih hobijev zaradi cis-heteronormativne okolice.

8. UPORABLJENA LITERATURA

- Anderson, E. (2002). Openly gay athletes: Contesting hegemonic masculinity in a homophobic environment. *Gender & Society* 16: 860–877.
- Ansara, G. Y., & Hegarty, P. (2012). Cisgenderism in psychology: Pathologising and misgendering children from 1999 to 2008. *Psychology and Sexuality*, 3, 137–160. Pridobljeno 30. 5. 2021 s <http://dx.doi.org/10.1080/19419899.2011.576696>
- Anti-Defamation League. (2018). *Pyramide of Hate*. Pridobljeno 5. 5. 2021 s <https://www.adl.org/sites/default/files/documents/pyramid-of-hate.pdf>
- Antić Gaber, M. (2012). Onkraj binarnosti in dihotomij: ženske študije in študiji spola v Sloveniji. V *Moškosti*, R. Connell, 349–370. Ljubljana: Krtina
- Blackless, M., Charuvastra, A., Derryck, A., Fausto-Sterling, A., Lauzanne, K., & Lee, E. (2000). *How sexually dimorphic are we? Review and synthesis. American Journal of Human Biology*. 12(2), 151–166. Pridobljeno 21. 5. 2021 s DOI:[10.1002/\(SICI\)1520-6300\(200003/04\)12:2<151::AID-AJHB1>3.0.CO;2-F](https://doi.org/10.1002/(SICI)1520-6300(200003/04)12:2<151::AID-AJHB1>3.0.CO;2-F)
- Butler, J. (2001). *Težave s spolom: feminizem in subverzija identitete*. Ljubljana: ŠKUC, 2001.
- Butler, J. (2011). *Your Behavior Creates Your Gender* [Video]. Pridobljeno 2. 6. 2021 s <https://youtu.be/Bo7o2LYATDc>
- Cameron, D., & Kulick, D. (2003). *Language and Sexuality*. Cambridge: University Press.
- Connell, R. (2012). *Moškosti*. Ljubljana: Krtina.
- Conte, F. A., & Grumbach, M. M. (1989). *Pathogenesis, classification, diagnosis and treatment of anomalies of sex*. V: de Groot L. (ur). *Endocrinology*. (str. 1810–1847 New York: Saunders.
- Dickenson, D., & Majerhold, K. (2017). Feministična bioetika. *Časopis za kritiko znanosti*, 45 (267), 275–290. URN:NBN:SI:doc-5TTCOUDI Pridobljeno 6. 6. 2021 s <http://www.dlib.si>
- Duncan, N. (1996). »Renegotiating Gender and Sexuality in Public and Private Space.« V: Nancy Duncan (ur.), *Body Space: Destabilizing Geographies of Gender and Sexuality*, Routledge, 127–145. London in New York.
- Euro WHO. (b. d.) *WHO Europe – brief transgender health in the context of ICD-11*. Pridobljeno 30. 5. 2021 s <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/gender/gender-definitions/whoeurope-brief-transgender-health-in-the-context-of-icd-11>
- Fausto-Sterling, A. (2012). *Sex - gender: biology in a social world*. Routledge.
- Fausto-Sterling, A., Gaber, M. A., Gaber, M. A., & Jevtić, I. (2014). *Biološki/družbeni spol: biologija v družbi*. Ljubljana: Krtina.

- Fausto-Sterling, A. (2000). *Sexing the Body: Gender Politics and the Construction of Sexuality*. New York: Basic Books.
- Festinger, L. (1950). Informal social communication. *Psychological Review*, 57(5), 271–282. Pridobljeno 9. 6. 2021 s <https://doi.org/10.1037/h0056932>
- Fish, J. (2012). *Social work and lesbian, gay, bisexual and trans people: Making a difference*. Bristol: The Policy Press
- Fran. (b. d.). Pridobljeno 16. 5. 2021 s <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=spol>
- Freud, S. (1995). *Tri razprave o teoriji seksualnosti*. ŠKUC: Znanstveni institut filozofske fakultete.
- Freud, S. (1998). O psihogenezi primera ženske homoseksualnosti. *Delta* 4(1–2): 163–188.
- Genome. (2014). *The Y chromosome: beyond gender determination*. Pridobljeno 16. 5. 2021 s <https://www.genome.gov/27557513/the-y-chromosome-beyond-gender-determination>
- Gilbert, S. (2010). *Developmental Biology*. Sunderland (MA): Sinauer Associates.
- GLAAD. (2018). *More Than a Number*. Pridobljeno 1. 7. 2021 s <https://www.glaad.org/sites/default/files/MTAN/More%20Than%20A%20Number%20-%20GLAAD.pdf>
- Gramsci, A. (1955). *Pisma iz ječe*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Green, R. (2010). *Robert Stoller's sex and gender: 40 years on*. *Archives of Sexual Behavior*, 39 (6), 1457–65.
- Haralambos, M., & Holborn, M. (1999). *Sociologija: teme in pogledi* (1. izd.). Ljubljana: DZS.
- Hearn, J. (2017). Two Challenges for Critical Studies on Men and Masculinities: The Hegemony of Men, and Trans(national) patriarchies, *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*, 45 (267), 21–34. Pridobljeno 2. 5. 2021 s http://www.ckz.si/arhiv/267%20Mo%9Akosti/CKZ_267_Notranja_NET.pdf
- Hines, M., Johnston, K. J., Golombok, S., Rust, J., Stevens, M., & Golding, J. (2002). Parental stress and gender role behavior in girls and boys: a longitudinal, population study. *Hormones and Behavior*, 42 (2), 126–34.
- Hrženjak, M. (2017). Kritične študije moških in moškosti: konteksti, koncepti in aplikacije. *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*, 45 (267), 9–22. Pridobljeno 2. 5. 2021 s http://www.ckz.si/arhiv/267%20Mo%9Akosti/CKZ_267_Notranja_NET.pdf
- IACHR. (2015). *Violence against Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Persons in the Americas*. Pridobljeno 1. 7. 2021 s <http://www.oas.org/en/iachr/reports/pdfs/ViolenceLGBTIPersons.pdf>

- Kamin, T. (2006). *Zdravje na barikadah: dilema promocije zdravja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Katz, J. N. (1995). *The Invention of Heterosexuality*. New York: Dutton.
- Kimmel, M. (1995). *The Politics of Manhood*. Philadelphia: Temple University Press.
- Kinsey, A. C., Pomeroy, W. B., & Martin, C. E. (1948). *Sexual behavior in the human male*. Philadelphia: Saunders.
- Kinsey, A. C., Pomeroy, W. B., Martin, C. E., & Gebhard, P. (1953). *Sexual behavior in the human female*. Philadelphia: Saunders.
- Kirk, K. M., Bailey, J. M., Dunne, M. P., & Martin, N. G. (2000). Measurement models for sexual orientation in a community twin study. *Behavior Genetics*, 30, 345-356.
- Klančar, T., Hodnik T., Topolinjak, S. (2013). *Mavrična Ljubljana*. Ljubljana: Mestna občina, Oddelek za zdravje in socialno varstvo.
- Koletnik, A., Grm, A., & Gramc, M. (2015). *Vsi spoli so resnični: transspolnost, transseksualnost in cispolna nenormativnost*. Ljubljana: Društvo informacijski center Legebitra.
- Koletnik, L. J. (2019). Vsakdanje življenje transspolnih oseb v Sloveniji. (Raziskovalno poročilo). Pridobljeno 10. 6. 2021 s https://transakcija.si/wp-content/uploads/2019/11/Vsakdanje-%C5%BEivljenje-transspolnih-oseb-v-Sloveniji-raziskovalno-poro%C4%8Dilo-2019_compressed.pdf
- Komidar, K., & Mandeljc., S. (2009). Homoseksualnost skozi analizo učnih načrtov, šolskih učbenikov in šolske prakse. *Sodobna Pedagogika: Homoseksualnost in šola*. 60 (126), št. 4. Ljubljana: ZDPDS
- Kuhar, R. (2001). *Mi, drugi (Oblikovanje in razkritje homoseksualne identitete)*. ŠKUC: Ljubljana.
- Kuhar, R. (2005). Razkritje homoseksualne identitete. *Družboslovne razprave*. 21 (49/50), 119–138. URN:NBN:SI:doc-IT16NAQB. Pridobljeno 8. 6. 2021 s <http://www.dlib.si>
- Kuhar, R. (2009). *Na križiščih diskriminacije: Večplastna in intersekcijska diskriminacija*. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Legebitra. (b. d.). *LGBTIQ slovar*. Pridobljeno 23. 5. 2021 s <https://legebitra.si/lgbtq-slovar/>
- Leskošek, V. (2002). *Zavrnjena tradicija: Ženske in ženskost v slovenski zgodovini od 1890 do 1940*. Ljubljana: Založba / *cf.
- Lešnik, B. (2017). Privlačnost spolov: Spol in seksualnost. *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*, 45 (267), 241–254. Pridobljeno 2. 5. 2021 s http://www.ckz.si/arhiv/267%20Mo%9Akosti/CKZ_267_Notranja_NET.pdf

- Lewontin, R.C., Rose, S., & L. Kamin. (1984). *Biology, Ideology and Human Nature: Not In Our Genes*. New York: Pantheon Books.
- Mackinnon, C. A. (1989). *Toward a Feminist Theory of the State*. Cambridge: Harvard University Press
- Majerhold, K. (2017). Privlačnost spolov. *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*, 45 (267), 207–220. Pridobljeno 2. 5. 2021 s http://www.ckz.si/arhiv/267%20Mo%9Akosti/CKZ_267_Notranja_NET.pdf
- Maljevac, S., & Gobec, L. (2017). Neokonservativni populizem na pohodu. *Časopis za kritiko znanosti*, 45 (267), 291–300. URN:NBN:SI:DOC-IEJUKLFG. Pridobljeno 7. 6. 2021 s <http://www.dlib.si>
- Mechthild, B., & Neuber, A. (2011). Marginalised masculinity, Precarisation and Gender Order. V *Framing Intersectionality. Debates on a Multi-Faceted Concept in Gender Studies*, H. Lutz, M. T. Herrera Vivar in L. Supik (ur.), 69–89. Burlington: Ashgate.
- Mencin Čeplak, M. (2008). Stigmatizacija, identitetne politike in podreditvena razmerja. *Dialogi*, 44, 10: 52-66.
- Mencin Čeplak, M. (2013). Heteronormativnost in regulacije rodosti. *Annales. Series historia et sociologia*, 23(2), 403-414. URN:NBN:SI:DOC-9SOJCTHL pridobljeno 22. 5. 2021 s <http://www.dlib.si>
- Mesec, B. (1997). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu I: Načrtovanje raziskave*. Študijsko gradivo za interno uporabo. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mesec, B. (1997). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu II*. Študijsko gradivo. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo
- Money, J. in Ehrhardt, A. A. (1972). *Man and Woman, Boy and Girl*. Baltimore BD: Johns Hophins University Press.
- Mosse, G. L. (2005). *Nacionalizem in seksualnost*. Ljubljana: Založba cf*.
- Nastran Ule, M. (2000). *Sodobne identitete v vrhuncu diskurzov*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče, Zbirka Sophia 6/2000.
- New, M. (2010). Description and Defense of Prenatal Diagnosis and Treatment With Low-Dose Dexamethasone for Congenital Adrenal Hyperplasia. *The bl Journal of Bioethics*, 10(9), str. 48–51.
- Perger, N., Muršec, S., Štefanec, V. (2018). *Vsakdanje življenje mladih LGBTQ+ oseb v Sloveniji, ali: »To, da imam svoje jebene pravice«*. Ljubljana: Društvo Parada ponosa. Dostopno na: http://www.ljubljana pride.org/wp-content/uploads/2018/11/Vsakdanje-%C5%BEivljenje-mladih-LGBTIQ-oseb_eknjiga.pdf
- Plaz, M. (2014). Priročnik za delo z ženskami in otroki z izkušnjo nasilja. V Veselič, Š., Horvat, D. & Plaz, M. (ur.), *Kako doseči čim večjo učinkovitost pri svetovanju in*

psihosocialni podpora pri iskanju poti iz nasilja skupaj z uporabnico? (str. 125–139). Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.

PONS. (b. d.). Pridobljeno 16. 5. 2021 s <https://sl.pons.com/prevod/sloven%C5%A1%C4%8Dina-angle%C5%A1%C4%8Dina/spol>

Popov, M. (2017). *Coming Out in the Family*. Zagreb: Trans Aid.

Poulin-Dubois, D., Serbin, L. A., & Derbyshire, A. (1998). Toddlers' intermodal and verbal knowledge about gender. *Merrill Palmer Quarterly*, 44 (3), 338–54.

Robinson, B. A. (2016). “Heteronormativity and Homonormativity.” V *Wiley Blackwell Encyclopedia of Gender and Sexuality Studies*. Pridobljeno 29. 5. 2021 s doi:10.1002/9781118663219.wbegss013

Ruble, D. N., Martin, C. L., & Berenbaum, S. A. (ur.) (2006). *Gender Development*. John Wiley and Sons. New Jersey: Hoboken.

Schachter, S. (1951). *Deviation, rejection, and communication*. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 46(2), 190–207. Pridobljeno 9. 6. 2021 s <https://doi.org/10.1037/h0062326>

Serano, J. (2007). *Whipping girl: A transsexual woman on sexism and the scapegoating of femininity*. Emeryville, CA: Seal Press.

Sešek, K., & Margon, E. (2021). *Raziskava o stanju v šolah v Sloveniji 2019: LGBT Mladi – Prebijmo molk v šolah*. (Končno poročilo). Pridobljeno 7. 6. 2021 s https://legebitra.si/wp-content/uploads/2019/08/LGBT_mladi_porocilo_raziskave_2021.pdf?fbclid=IwAR38ZrxERbWcfCpgV4BAvYUpku0Ep8_vK90jOKK_wcS6PXs9jIfoLZayAHk

Sešek, K., Pihlar, L., Vurnik, F. (2019). *Mavrica v žepu: uporaba umetniških orodij za naslavljanje LGBT+ tematik: priročnik za mladinske delavke_ce in učiteljice_e*. Ljubljana: Društvo informacijski center Legebitra.

Tate, C. C., Ledbetter, J. N., & Youssef, C. P. (2013). A two-question method for assessing gender categories in the social and medical sciences. *Journal of Sex Research*, 50, 767–776. Pridobljeno 30. 5. 2021 s <http://dx.doi.org/10.1080/00224499.2012.690110>

Tate, C. C., Youssef, C. P. in Bettergarcia, J. N. (2014). Integrating the Study of Transgender Spectrum and Cisgender Experiences of Self-Categorization from a Personality Perspective. *Review of General Psychology*, 18(4), 302–312.

Tratnik, S., & Segan, N. S. (1995). *L: zbornik o lezbičnem gibanju na Slovenskem 1984-1995*. Ljubljana: ŠKUC.

Transakcija. (b. d.). *Slovar*. Pridobljeno 21. 5. 2021 s <https://transakcija.si/slovar/>

Unger, R., & Crawford M. (1992). *Women and gender: a feminist psychology*. New York: McGraw Hill.

Verbič, K. (2004). *Zaton patriarhata in reprodukcija identitet v perspektivi informacijske družbe*. Anthropolos (Ljubljana), letnik 36, številka 1/4, str. 215-219. URN:NBN:SI:DOC-PWAG6QMR Pridobljeno 30. 6. 2021 s <http://www.dlib.si>

Walby, S. (1991). *Theorizing Patriarchy*. Oxford: Blackwell.

Warner, M. (1993). Introduction. V: Warner, M. (ur.). *Fear of a Queer Planet*. Minnesota: University of Minnesota Press (vii-xxxi)

Wayne Myslik, D. (1996). *Renegotiating the Social/Sexual Identities of Places (Gay Communities as Safe Havens or Sites of Resistance?)*. V Nancy Duncan (ur.), *Body Space: Destabilizing Geographies of Gender and Sexuality*, 156–169. London in New York: Routledge

WHO. (b.d). *Classification of diseases*. Pridobljeno 30. 5. 2021 s <https://www.who.int/standards/classifications/classification-of-diseases>

WHO. (2016). *Gender equality rights*. Pridobljeno 30. 5. 2021 s <https://www.who.int/gender-equity-rights/news/20160517-faq-on-health-and-sexual-diversity.pdf>

WHO. (2019). *Mortality and Global Health Estimates*. Pridobljeno 1. 7. 2021 s <https://www.who.int/data/gho/data/themes/mortality-and-global-health-estimates>

Žerjav Tanšek, M. (2008). *Kongenitalna adrenalna hiperplazija: Navodila za starše in otroke*. Pridobljeno 5. 6. 2021 s <https://www.redkebolezni.si/assets1191/wp-content/uploads/2018/11/Redke-Bolezni-bolezen-addisonova-bolezen-brosura-kongenitalna-adrenalna-hiperplazija.pdf?x96556>

9. PRILOGE

9.1 Vprašalnik

Zaimek, starost:

1. Kako opredeljuješ svojo spolno usmerjenost?
2. Kakšna je tvoja spolna identiteta?
3. Kako bi opisal_a svoj spolni izraz (način kako izraziš svojo spolno identiteto: oblačila, ličila, (ne)britje, telesna drža, mimika, vedenje...)
4. Kaj ti pomeni razkritje?
5. Lahko prosim opišeš, kakšen je bil tvoj proces odkrivanja spolne identitete/usmerjenosti (si si to prikrival_a, se krivil_a, bil_a razočaran_a)?
 - Kako je šlo z roko v roki odkrivanje tvoje spolne identitete in spolne usmerjenosti?
6. Komu vse si razkrit_a?
7. Kakšen je bil oz. je tvoj proces razkrivanja spolne identitete/usmerjenosti?
 - Komu si se najprej razkril_a in kako?
 - Komu se ti je (bilo) najtežje razkriti?
8. Kako so različne osebe (družina, prijatelji, partnerji_ce...) reagirale_i ob tvojem razkritju?
9. V kakšnih situacijah se odločiš ostati nerazkrita?
10. Kako bi si želel_a, da bi ljudje reagirali ob tvojem razkritju?
11. Prosim opiši situacije, v katerih si bil_a diskriminirana na podlagi spolne usmerjenosti/identitete/spolnega izraza.
 - Na kakšne težave si naletel_a pri iskanju zaposlitve/zdravniku/ginekologu?
12. Kako se ti zdi, da je tvoja spolna usmerjenost/identiteta vplivata na tvoje življenje?
 - Kaj pa pri partnerskih odnosih/prijateljih?
13. Kakšni so tvoji hobiji? Je kakšen hobi ali dejavnost, ki bi se ga želel_a udeležiti, pa se ga zaradi določenih stvari nikoli nisi ali pa si ga opustil_a? Kaj so bile te stvari?
14. V katerih situacijah dobiš občutek, da se moraš pretvarjati in da ne moraš biti to kar si?
15. Mi lahko poveš, v katerih situacijah se ti je zgodilo, da so ljudje predvidevali tvojo spolno usmerjenost/identiteto (pri zdravniku/ginekologu, iskanju zaposlitve...)?
16. Kako bi po tvojem morala izgledati naša družba (tvoja šola, družina, služba, fakulteta...), da bi se v njej počutil_a 100% sprejeto in udobno?

9.2 Zapisi intervjujev

INTERVJU A

Datum intervjuja: 11. 4. 2021

Žaka* sem do sedaj spoznala samo virtualno. Prišel je na eno izmed delavnic, ki sem jo organizirala, od takrat naprej pa sva se srečala še na nekaj Zoom srečanjih in bila v kontaktu preko različnih družbenih omrežij. Za potrebe intervjuja sem ga kontaktirala preko Facebooka in takoj je privolil, da bi rad sodeloval z mano. Dobila sva se pri njemu doma, kjer živi s svojim fantom Nejcem*.

**Imeni sta izmišljeni.*

Zaimek, starost: On, 21 let

Jaz: Kako opredeljuješ svojo spolno usmerjenost in spolno identiteto?

Žak: **Se opredeljujem kot gej, (A1) moški. A veš da se v bistvu o tem nikoli res nisem spraševal – o spolnih identitetah. Ful se imam še za naučiti. Kaj pa če bi rekel, da sem cisspolen? (A2)**

Jaz: Ja, to je ok! Lahko tako rečeš. Cisspolne osebe so osebe, katerim so ob rojstvu pripisali nek spol s katerim se osebe tudi same identificirajo. Recimo tebi so rekli da si moški?

Žak: Ja.

Jaz: In se tako tudi počutiš? Potem si cisspolni moški.

Žak: Ja. Ampak spolna usmerjenost je pač uno ok, vem. Ampak za spolno identiteto pa, sej ne vem. Nikoli se nisem spraševal. Malo mi je hecno. Najbrž ti bodo druge osebe bolj artikulirano odgovarjale na to vprašanje, jaz ti pa tukaj rečem samo »jaz sem gej« haha.

Jaz: Ali bi zase rekel, da se tvoj spolni izraz ujema s spolom, ki ti je bil pripisan ob rojstvu oz. s spolom, s katerim se identificiraš?

Žak: Hmm... **Se mi zdi, da imam zdaj neko tako prehodno stanje oz. da sem zdaj v nekem takem prehodnem obdobju. (A3) Prej ja, itak. (A4) Ampak to samo zato, ker mi je družba to tako posredovala. (A5) In sem se probal nekako čim bolj, kako naj temu rečem, zakrit oz. prekrit oz. dati nase neko to moško podobo, (A6) čeprav imam ful to ženstveno energijo in se mi zdi, da želim to dati notri v svoj spolni izraz, (A7) ampak se mi zdi, da mi do zdaj to še ni uspelo in se hočem ful zamaskirati v neke take tipične moške stvari. (A8) Se mi pa zdi, da sem zdaj v nekem takem transformativnem stanju, da probam eksperimentirati (A9a) in ne razmišljati kako bodo to videli in kaj si bodo misli drugi. (A9b)**

Jaz: Kakšen pa je bil proces odkrivanja tvoje spolne usmerjenosti?

Žak: **Najbrž povsod slišiš, da nekje globoko v sebi to itak veš. (A10) Vedel sem, kaj se dogaja, ampak sem probal to nekako potlačiti. Potem pa nekje pri 15. letih... (A11) ful smešno. Jaz vedno rečem, da sem odraščal v generaciji Youtuberjev, kjer je bilo ful popularno to razkritje. (A12) Ne vem, če poznaš Joey Graceffa?**

Jaz: Ne.

Žak: Ok. No, jaz sem odraščal z njim in ful sem se identificiral z njim in ful mi je bil podoben, se mi zdi, kar se tiče otroštva. To je ful bizarna zgodba zdaj, ampak jaz **sem rekel, da če je on [Joey Graceffa] gej, potem sem tudi jaz gej.** (A13) **In potem je on enkrat res prišel vem z nekim videospotom, kjer je na koncu poljubil fanta. In jaz sem takrat doživel nekaj revolucionarnega.** (A14) Bil sem, wow. Rekel sem si, najbrž je potem to to? **Nisem se več sploh upiral.** (A15) Jaz bom kar ful iskren, ok?

Jaz: Ja, ja!

Žak: **Edina stvar, ki me je ovirala pri tem, da bi se sprejel, najprej samega sebe, je bilo to, da mi je bilo ful grozno, da ne moram imeti bioloških otrok.** (A16) Bilo mi je ful grozno, bil sem tako »joj ne, ful jih hočem imeti«.

Jaz: Pa se ti zdi, da je bilo to, da moraš imeti biološke otroke, nekaj, kar so ti vsi celo življenje govorili?

Žak: **Po moje mi je bilo zaradi tega grozno, ker so mi to vsi govorili in mi je bilo to ful družbeno posredovano** (A17) **in sem mogoče tudi odraščal v taki ful tradicionalni družini** (A18) **in je bilo to potem vame ful vgravirano.** (A19) Ker recimo, če zdaj pogledam, sploh ne vem, če si želim imeti otroke. (A20) Ampak takrat vem, da mi je bilo ful grozno. **To vem da je bilo pri 15. letih, da sem si to tako rekel: »ja, ok, sem gej«.** (A21) **Potem sem pa pri 17. letih povedal mami.** (A22) Ful bizarno. Ena sošolka je imela rojstni dan. Jaz sem že tako ali tako malo »socially awkward«, imam tesnobo in te zadeve. In jaz ne vem kaj mi je bilo, ampak kar naenkrat je meni postalo ful bed. Počutil sem se kot outsider, ful mi je bilo neprijetno in vem, da sem šel iz tega rojstnega dneva kar domov (bili smo v centru Ljubljane). Ne vem kaj se je takrat dogajalo v meni. **Takrat je potem mami prišla zraven in bilo je ful spontano. Ni bilo, da bi se jaz tisti dan zbudil in bi rekel, da se bom razkril.** (A23) **Jaz najbrž do takrat, ko sem to izrekel, nisem vedel, da bo šlo to iz mene.** (A24) Ne vem. Čisto naravno je šlo vem iz mene. Nek tak ranljiv trenutek je bil, ko sem bil jaz v bedu in je mami prišla zraven in je rekla, kako si, kaj je narobe? In se mi zdi, da sem ji kar rekel, da sem drugačen ali nekaj na to foro. In potem sem ji pač povedal, da sem gej. **In je bila ful mešana reakcija.** (A25) **Ni čisto vedela kako reagirati, kaj narediti.** (A26) **Ni bilo pomirjujoče, ni bilo pa niti da je to grozno, tega ne smeš.** (A27) Ful zmede, ful ni vedela kaj in kako, kaj sploh reči... Ker mogoče tudi nismo bili navajeni na take ranljive momente. Nismo bili navajeni izkazovati ta čustva in da ti potem nekdo pove neko tako čustveno stvar in potem mogoče ni vedela, kaj reči, kako procesirati.

Jaz: Se ti zdi, da ni pričakovala?

Žak: Ne. **Potem pa sem pol leta kasneje povedal še fotru.** (A28) Ful sem imel težave sam s sabo, s tesnobo. **Potem sem mu isto čisto tako spontano povedal, res najbolj spontana situacija.** (A30) Sploh se nisem zavedal. Šele potem ko sem to izrekel, ali pa mogoče minuto prej, ko sem vedel, da je to zdaj nek tak ranljiv trenutek in da bo to sedaj najlažje, da jim povem. **Fotr je bil isto ful presenečen** (A30) **in je rekel, da nikoli ne bi pričakoval,** (A31) **kar je bilo meni v bistvu najbolj bizarna stvar.** (A32) Ker vsi, ki me poznajo, so tako:

»vemo, da si gej, imaš take kretnje in te zadeve« in vsi me prepoznajo. (A33) Moji pa... Sploh da bi kdaj sploh pomislili na to, da sem gej... **Fotr je bil tako ful začuden, ni vedel, kako reagirati. (A34) Mogel sem jima potem dati to neko idejo, da bo to kao minilo, (A35a) oz. predvsem fotru, da se je pomiril, ker je bil psihično tako uničen. (A35b) Spomnim se, da sem prišel v kuhinjo in samo vidim fotra zvitega na kavču, kako se joka (A36) in mami je bila zraven.**

Jaz: A res!? To je bilo po temu, ko si se mu razkril?

Žak: Ja, to je bilo 1 dan kasneje. Kot sem jaz videl, je jokal in **mami ga je komfortala, kao sej bo ok. (A37)** In potem smo se pogovorili, da je to faza in da bom mogoče enkrat imel punco in bo enkrat vse normalno.

Jaz: To si ti rekel?

Žak: Ja! Ker je bil tako psihično... sploh ni mogel procesirati. Ni vedel kaj, kako. **Sicer je še vseeno rekel, da sem še vedno njegov sin in da me bo še vseeno sprejel, (A38) ampak to je bilo za njega tako ful pretresljivo. (A39)**

Jaz: Se ti zdi, da je bil tak zaradi tega, ker je imel do tebe določena pričakovanja, ki so se mu s tvojim razkritjem podrla?

Žak: Absolutno! Ful! **Sploh ker odraščáš v neki tradicionalni družini in nihče od širnega sorodstva se ne odklanja od te neke tradicije in tipičnega vedenja. Vsi so poročeni, imajo fanta/punco, vse super. (A40a) Potem pa jaz čisto skrenem iz poti. (A40b) In itak sta pričakovala vnuke, da se bom poročil. (A41) Pa mogoče je tudi fino povedati, da je moj brat starejši, zdaj bo star 26 in kolikor mi vemo, še ni imel nobene punce in sta mogoče bila potem starša v strahu, da ne bosta dobila vnukov. Ful sta imela valda neka pričakovanja te tradicionalne družine. (A42) Pa tudi, kako bodo to videli drugi – groza, konec sveta. (A43) Ful sta prosila, da ne povem mojim starim staršem in naj ne vrtam v to, ker dvomim da bi oni to dobro sprejeli. (A44) Drugače to stanovanje je drugače od babice in dedija.**

Jaz: Aha torej njima, katerima še nisi razkrit?

Žak: Mhm.

Jaz: Pa misliš, da boš kdaj?

Žak: Hmm... Ful bi rad, ampak se mi zdi da ne bi bilo dobro. Zato, ker se je njun sin, ločil (no, nista bila prav poročena) s svojo partnerko. In to je bilo: »joj, to je konec sveta, to se pri nas ne dogaja, to pa je božji greh v naši družini«.

Jaz: Ampak nisi jima razkrit, tukaj pa živiš s cimrom, ki spi v isti postelji kot ti?

Žak: In to je druga zgodba! Po tem, ko sva se midva odločila, da bi skupaj živela oz. po tem, ko je on izrazil željo, da bi se končno preselil, sem jaz moral priti k svoji babici in splesti celo zgodbo. Najprej sem moral povedati svojim staršem. Pa sem jima rekel: »pa zakaj jima ne moram samo povedati? **Zakaj ne moram biti samo odkrit in jima reči, da pač pride moj fant sem, kaj me briga!? (A45) Pa sta bila tako da raje ne: »lej, Žak, raje ne, ker je**

lahko kakšna jeba, ker boš lahko da še ti mogel iti ven iz tega stanovanja». (A46) Potem smo mogli splesti celo zgodbico. Preprosto, da je moral on oditi iz svojega stanovanja, ker mu tisti njegov najemnik ni mogel več oddajati stanovanja. In sva spletla neko zgodbico, da se pozna od nekega natečaja in lalala. Potem je bil cel problem, kako razložiti to glede postelje, ker tukaj je samo ena velika postelja. Potem smo rekli, da on spi na kavču in da ni panike, da je njemu to ful kul. Potem pa jih je moral spoznati (pač moje stare starše), ker je moral podpisati pogodbo. Onadva sta prišla sem in so se spoznali, ampak je bilo v bistvu dosti kjut.

Jaz: A zdaj on plačuje najemnino?

Žak: Zdaj on plačuje najemnino kao meni, ampak itak tega ne plačuje. Jaz tako ali tako ne plačujem najmnine, jaz plačujem samo stroške. Midva si potem te stroške razdeliva na pol, ampak onadva mislita, da on plačuje tudi najemnino, kot da bi bil moj cimer. Ampak pač, ni. Zgodba in pol.

Jaz: Tole pa res, next level.

Žak: Ja, res je, grozno je. Jaz sem takrat skoraj dobil popizditis. Bil sem tako, da je to kar nekaj. Čeprav razumem po eni strani, ker **bog ve, kakšna jeba bi bila potem, če bi povedal, da je to moj tip.** (A47) **Kar mi je ful zanimivo, da nihče ne posumi.** (A48) **Čeprav po mojem nekje globoko v sebi vejo,** (A49) **ampak si ne pustijo priznati.** (A50) Jaz sem pa takrat še tistemu stricu in teti, ki sta se potem ločila, pokazal en članek o LGBT+ , ki sem ga napisal za nek natečaj. In sem potem to objavil na Instagramu, pa sta oba napisala, kaj je to. Pa sem jima poslal, naj prebereta. Ni se mi dalo nekaj prekrivati pa se delati kaj bi to lahko bilo. In sta imela potem ful ful dobro reakcijo. Ful sta me podpirala. Samo sta isto rekla, da sta že vedela in da sta se o tem tudi že večkrat pogovarjala. Amm... ja.

Jaz: Torej, ti si jima dal to za prebrati, onadva sta pa prišla k temi in ti dala kot neko povratno informacijo?

Žak: Ja, kot ful ful super, da si to ugotovil. Je pa težko biti v taki situaciji, ko ne veš čisto kaj bi naredil. Meni je to najhujše, taka neka ignoranca. Da sploh ne veš kje si, na katerem mestu stojiš. Aja pa mogoče moram še to povedati. **Moji vejo za vse moje fante, imel sem še enega pred Nejcem in vse vejo** (A51) **in mami zelo podpira.** (A52a) Stalno sprašuje za njem in kupila mu je že nekaj stvari. **Fotr se pa še vedno malo išče, niti mu nočem to metati pod nos.** (A52b) **Mami sem pa enkrat rekel: »ful ti hvala, toliko mi pomeni, da me sprašuješ in da me priznavaš«** (A53) **in potem mi je začela še več govoriti o tem in me še več spraševati.** (A54) Vidi, da se res ujameva in da sem jaz res vesel. Mogoče, ko to dojam. **Fotr je pa še tako malo zadržan.** (A55) Mami ga je pa tudi že spoznala (fanta). Moja mami je tako ful na izi.

Jaz: Kaj tebi pomeni razkrivanje in to, da si razkrit?

Žak: Prav spomnim se, da je na tisti živi knjižnice od Legbitre, bila tista knjiga, ki sem jo jaz bral, rekla, in to mi je res ostalo v spominu, da **je vsako razkritje mini aktivizem.** (A56) **Vsakič, ko se ti nekomu razkriješ, s tem posreduješ nekomu informacije o tem, da se**

začnejo zavedat tega, da obstajajo tudi drugačne spolne usmerjenosti in spolne identitete. (A57)

Jaz: To je ful dobra izjava.

Žak: Ja, res, dejansko. **Da več ljudi sliši o tem, (A58) da več o ljudem razložiš (A59) in da več ljudi razume. (A60) In potem se mogoče tudi oni začnejo z drugimi pogovarjati. (A61)** Tako gledam na to. **Zdi pa se mi tudi, da je to nek pritisk, da moraš imeti to razkritje (A62) in ustvarila se je ta idealizirana podoba tega razkrivanja, kako bi to moglo izgledati. (A63)** Ker jaz se prav spomnim, da ko sem se razkril fotru, sem bil ful uno »ali me imaš še rad, ali sem še ok«. Tisto, kar takoj siliš v nekoga. Ko sem videl vse tiste videe na YouTube, ki so bili vsi tako ful pozitivni: »ja, vse kul, itak smo vedeli«. Mislim, saj so tudi kakšne negativne zgodbe. No in se je ustvaril kot nek trend iz tega. **In potem sem jaz ful silil [očeta]: »ali me imaš še rad, daj mi povej, daj mi povej, ali sem ti še ok?« (A64)** a razumeš. Tako kar nekaj siliš. Pač ne, da jim čas. **Tako kot si se ti razkrival nekaj let, (A65) tako tudi oni rabijo čas. (A66a) Ne bodo bili v tistih 5 minutah kar ok. (A66b)** No, nekateri so, ampak večina se mi zdi, da rabijo določen čas.

Jaz: Se ti zdi, da se ti je dvignilo breme, ko si se razkril? Oz., saj se moraš še vedno razkrivati, vsakič, ko spoznaš nekoga na novo in se mu želiš razkriti, je to novo razkritje. Kako se potem počutiš?

Žak: **Mogoče mi je breme in pritisk se razkrivati ljudem, za katere vem, da niso del LGBT+ skupnosti, (A67a) pa mi je potem nekje globoko v sebi še vedno pritisk. (A67b)** Kako bodo to sedaj dojeli. Nekak čuden občutek. **Ampak, če pa recimo nekomu iz LGBT+ povem, pa kar rečem da sem gej in mi sploh ni bed.** Ne vem, se mi zdi, da mi je bila takrat neka taka stvar, da to moraš narediti. Kaj pa vem, ne vem če bi se moral zaradi sebe. No sčasoma bi se itak mogel [razkriti staršem], ker živiva tukaj skupaj.

Jaz: Ali ti gre mogoče malo na živce, da se moraš ti razkrivati, strejt ljudem pa se ni treba?

Žak: Ja, recimo. Pa zdi se mi, da zakaj je tako velik problem to? Zakaj moram sploh povedati? A razumeš? Ok ja mogoče, če je kakšna taka situacija. Ampak kaj ima sploh to, da sem gej oz. ta moja spolna usmerjenost, kaj ima to sploh kakršnokoli vezo z mano in z mojim delom, ki ga opravljam. Recimo ta primer, ko sem napisal to kolumno in je o LGBT+ tematiki. Kako naj zdaj ne povem ane. Hočem, da prebereta to, ker sem ponosen na to, kar sem napisal. Zdaj pa pač, ker je o LGBT+ tematiki, se posledično tudi razkrijem. Ampak, da bi jaz zdaj njima govoril, da sem jaz gej. Ojoj ej. Tako sem že čisto... **Pač, to živim in ni zdaj to neka stvar, da moram zdaj to povedati. (A69)**

Jaz: Aha. A pa ti je bilo mogoče takrat, ko si se razkril prvi osebi, kaj drugače? 2 leti je trajalo od takrat, ko si se razkril samemu sebi, do takrat, ko si to povedal prvi osebi, mami. A se ti je takrat zdelo, da ji moraš povedati, da si gej?

Žak: Ampak ravno to je največja fora, da zato, ker je bilo tako spontano... mislim ja, mogoče je bilo nekje v ozadju to, da se bom enkrat mogel, ampak nikoli pa ni bilo da bi se jaz zbudil in ja, zdaj ji bom pa povedal... ampak je bilo čisto spontano. Tako, ja gej sem, koga briga? Kaj spremeni? Mislim, ja, spremeni neko določeno stvar. Mislim, ful mi je bilo pač neumno,

da se moram zdaj jaz tukaj razkriti. Ker mi je uno, koga briga? Razmišljam, da bi se s celo družino dobili in bi jaz pripeljal mojega fanta. Kako dobro. Pač, kar tako, da ga pripeljem. Zakaj bi se sploh obremenjeval? No, mogoče je to nek f*** you temu strejt svetu, ampak zakaj bi se mogel? Ker v **celem sorodstvu, vse pridejo s fanti in jih predstavijo in je vse to normalno. (A70) Zakaj ne bi mogel jaz priti s fantom in potem, briga me. To se mi zdi še najboljši način. Da samo prideš z nekom, ki ti veliko pomeni in si srečen, ker imaš nekoga tukaj ob strani. (A71)** Ne pa da moram jaz zdaj tukaj razlagati, da sem gej. Ja ok, ti si pa strejt. Ampak, a si predstavljaš, kakšen big deal bi bil to? Joj, to bi vsi govorili. Pa prav spomnim se, kako me je recimo sestra od mojega dedija recimo enkrat tako potegnila v kot in me začela spraševati: »ali imaš kakšno punco? A pa si imel kakšno punco? Pa boš imel kakšno punco?«. Prav tako nasilno. Pa ne da je kakšen pogovor, kjer tema na to nanese, ampak ona me je prav tako nasilno, kakor, da bi me želela vprašati: »ali si gej?« Pa a lahko, pusti me na miru, kaj ima to sploh veze?!

Jaz: Ali bi ti bilo v tem primeru bolj všeč, da bi te vprašali, če imaš punco ali fanta, ali pa, če imaš koga?

Žak: Ja! Ne pa, da kar predvidevajo, da imam punco. Samo to ne moraš. Da bi jaz od nekaj 60-letnikov pričakoval to. Pač razumem, naučeni so tega. Ne moram pričakovati, da bi bili malo bolj inkluzivni in me vprašali, če imam fanta ali punco. Razumem. Ampak, da me pa potem spraviš v kot in mi potem tako nasilno to rečeš pa... Ne nimam punce, kaj naj ti rečem, nikoli je ne bom imel, pač niso mi, preprosto ni mi to. Ali pa, da bi me vprašali, če sem gej. Čeprav ne...

Jaz: Kaj pa bi rekel, če bi te to vprašali?

Žak: Ja saj to a ne. Ne vem. Po mojem, da bi rekel. No, če bi me zdaj vprašali bi rekel. Ampak več kdaj je bilo tisto, ko sem bil star približno 18, ne vem če bi rekel. Joj pa v gimnaziji mi je šlo najbolj na živce to, da bi me strejt ljudje vprašali, če sem gej. Ne, oni so to vse za mojim hrbtom: »ali je Žak gej? Kaj zdaj?« In potem so spraševali moje kolegice s katerimi sem se družil, če sem jaz gej. In one so vedno rekle, da naj mene vprašajo. Ampak mogoče, da ljudje potem to tako dojemajo, da je to nesramno, če me vprašajo, če sem gej. Kao, da predvidevajo, da si gej. Kaj pa recimo, če nisi? Ampak rajši imam, da me vprašajo. Pač ja, gej sem, kaj je problem, koga briga, prisežem! Kaj delajo neko veliko stvar glede tega, moj bog, sploh ne razumem. Pa to je bilo isto že v osnovni šoli, pa gimnaziji sploh v 1. letniku: »Ali je Žak gej?« Pa daj no prosim, **jaz sem veliko več kot pa samo gej!** (A72) Veliko več delov mene je, kot pa samo to, da so mi všeč moški, joj.

Jaz: Kako so pa tvoji prijatelji reagirali, ko si jim povedal?

Žak: Ej, to je največja fora. **Itak si vsi vedeli. (A73) Nisem rabil sploh razlagati. (A74) Enkrat sem enemu rekel, da se mu uradno sploh še nisem razkril, a bi ti mogel povedati, da sem gej? En tak pritisk. (A75)** Ampak itak so vsi vedeli. Sploh ne vem, če sem komu... Ne vem, če lahko izpostavim enega prijatelja, kateremu bi rekel, »ej, jaz sem gej«. Vsi so pač vedeli, se mi zid. **Mogoče, da sem se jim razkril tako, da sem govoril o tipih, kaj na foro, kako je ta pa ta lep in so potem verjetno dojeli. (A76)** Mogoče, da sem na ta način to naredil, da sem začel govoriti o tipih ja.

Jaz: Pa so bili vsi ok s tem?

Žak: Ja! Absolutno. **Ni bil nihče da bi bil, joj ne.** (A77)

Jaz: V katerih primerih pa se odločaš ostati nerazkrit?

Žak: **Recimo to za babico in dedka. Čeprav, da se jaz odločam... delno je, da sem se jaz odločil, (A78) delno pa je bilo tudi posredovano iz strani mojih staršev. (A79)** Jaz potem tudi razumem, da potem to ni najboljše v tej situaciji, ampak jaz bi najrajše kar vsem.

Jaz: Kaj pa če pogledaš širše, na faksu recimo?

Žak: **Pa saj sploh ne čutim potrebe, da bi se. (A80)** Da bi zdaj naznanil, da sem gej – kaj? Ne vem v kateri situaciji bi bila to njim dejansko pomembna informacija, da bi jo morali vedeti. Ne vem.

Jaz: Torej, če prav razumem, se ti pač razkriješ, takrat ko se, ni pa nikoli tako, da bi se rad razkril, pa se ne moraš?

Žak: Ja. Mislim, razen v primeru babice, ko se gre za moje prebivališče. Ali pa recimo več kaj, recimo še en primer! **Iz najinega stanovanja so nama ukradli denarnici in so prišli policisti in sva morala povedati v kakšnem razmerju sva. In itak da sva rekla, da sva prijatelja. (A81) Recimo v tem primeru mi je bilo mogoče malo bolj neprijetno reči, da sva skupaj. (A82)**

Jaz: Kako bi si pa želel, da bi ljudje reagirali ob tvojem razkritju? Recimo, če vzameš ta primer policistov – da bi jima povedal, da sta vidva par. Kako bi si želel, da bi policista reagirala?

Žak: **Tako a veš, kot da ni velika stvar. (A83) Sploh ne rabim, da bi me slavili (A83) – no saj me ne bi. Kot da bi rekel, da imam punco, tako. (A84) Ja, ok, pač skupaj sta, normalno, ok. (A85)**

Jaz: Ali se ti je kdaj zgodilo, da ko bi se razkril človeku, da bi ta reagiral pretirano pozitivno, v smislu: »oh kako dobro, moj gej najboljši prijatelj!«? Ali kaj podobnega?

Žak: Haha! Edino v tem primeru strica in tete, da je bilo tako, da je ful dobro, ful super, ful sva ponosna nate, ful dobro, da si napisal kolumno o tem, ful nama je grozno, da si šel čez neke take stvari (ker sem pisal o nekih svojih težavah). Tako pač ful sta me podpirala, ultra. Ampak, mogoče imam po eni strani tudi srečo, da sem kakršen sem in se mi zdi, da ljudje dojamejo in ne vidim potem te potrebe, da bi se mogel razkriti. Ne vem zakaj, ampak jaz imam ful tako ženstveno energijo, za kar mi je bilo vedno nerodno. Doživel sem veliko medvrstniškega nasilja, ker sem imel drugačno vedenje, drugače sem se oblačil. Ampak po drugi strani je pa to sreča in sploh ne vem, če sem imel veliko razkritij. Če že, spontano. In ko se razkrijem, sploh ni treba da bi me nekaj hvalili ali slavili.

Jaz: Kakšni so tvoji hobiji?

Žak: **Zdaj se ful udeležujem v teh LGBT+ stvareh (A87) in v grafičnem oblikovanju. (A88)** Če mi pač to gre in če sem v tem dober, zakaj ne. **Ampak absolutno je to še vedno**

nekje v ozadju, kaj si bodo ljudje mislili. (A89) Recimo, če objavim na Instagramu kaj, da se kej pohvalim, če sem kaj dobro naredil in se mi je zdel kar da se hvalim.

Jaz: Se ti je kdaj zdelo, da si bil diskriminiram pri iskanju zaposlitve, ali pa med samo zaposlitvijo, na podlagi soje spolne usmerjenosti?

Žak: **Ne (A90), razen tega, da so bile kašne opazke. (A91)** Samo pri eni službi se spomnim tega, delal sem v hostlu Celica, v kuhinji. Da bi doživel kakšno diskriminacijo pri iskanju zaposlitve, pa ne. Je pa mogoče res, da sem imel samo 4 službe. No in samo v eni od teh služb, sem doživel kakšne ogabne stvari. Spomnim se, da sem moral dati gor rokavico in ker sem imel neko rano, mi je moj šef pomagal nataktniti rokavico. Potem pa mi je rekel: »daj no, saj si že sigurno kam vtikal prste«. **Ena sodelavka pa je rekla, da si bom jaz itak prej našel moža, kot pa ženo.** Tako mi je žal, da ji nisem takrat rekel, da imam fanta. **Mislila je, da je to nekaj smešnega in da je bila to ful neka zbadljivka (A92),** kar nekaj. **Pa včasih imam ultra gej momente in se mi potem ljudje začnejo smejati v obraz, če kej takega naredim ali pa kaj takega rečem. (A93)** Mogoče pa imam tudi nek tak obrambni mehanizem, ker mi je vedno neprijetno in potem se poskusim čim bolj sprostiti. Ampak ko se sprostim, pa začnem delati kakšne take bolj gejevske stvari. In če sem jih naredil pred tistimi sodelavci, so se mi potem začeli smejati. Še enkrat se mi je to na nekem družinskem srečanju zgodilo. **Težko je to razložiti, ampak začutim, da je to neko negativno posmehovanje. (A94)** Spomnim se, da so v te službi vsi kadili in jaz sem bil v notranjem delu in sem samo čakal, da lahko začnemo delat in nisem želel, da bi se kdorkoli pogovarjal z mano, ker so bili vsi grozni. Saj pravim, **meni je s strejt ljudmi tako neprijetno, (A95) ker so čisto čisto čisto drugačni (A96) in se z njimi sploh ne moram poistovetiti. (A97)** Pa ne, da bi me kdo kdaj udaril, ampak samo te neke opazke, ko greš samo mimo in se ti posmehujejo. Ko prav začutiš tisti njihov pogled in se potem probaš izogniti.

Jaz: Ali si bil kdaj diskriminiran pri zdravniku?

Žak: Ne da bi se spomnil. Nikoli me ni nihče niti vprašal.

Jaz: se spomniš kakšne situacije, kjer so ljudje predvidevali tvojo spolno usmerjenost?

Žak: **Uf, moje vsakodnevno življenje! (A98)**

Jaz: Ampak v kakšnem smislu, da so predvidevali da si gej, ali da si strejt?

Žak: Pf, mislim, haha. [posmehljiv odgovor, ker naj bi bilo logično]

Jaz: Ampak tvoja družina je verjetno predvidevala, da si strejt?

Žak: To pa je v bistvu res. Mislim, vsa ta leta so vedeli, ampak se niso hoteli soočiti s tem. **Mene preprosto pač izda moj spolni izraz. (A99)** Tudi prijateljem se sploh nisem rabil razkriti, ker so itak že vedeli. **In vsi te stereotipi, ki se me držijo, čeprav jaz ful nočem, da se me držijo, (A100) ker jih nočem potrjevati, ampak jih potrjujem. (A101) No vsi so predvidevali, da sem gej, že v osnovni šoli in v srednji šoli. (102) In to me ful moti. (A103)** Ker sem toliko več, kot samo gej. Joj ful mi je dobro, ker se midva zdaj končno tako pogovarjava, ker te stvari, ki jih imam v glavi, jih lahko zdaj končno artikuliram in dam v

besede, ampak se še vedno ful lovim, ker o tem v bistvu še nisem z nikomer govoru. Zato je men zdajle tale pogovor res dragocen – zame!

Jaz: A pa te je bilo kdaj strah hoditi z Nejcem po ulici?

Žak: Strah ne, ampak neprijetno. Pa držanje za roke zunaj na ulici, to absolutno ne. Ne upava si. Včasih razmišljam, kot da bi s tem želel ljudem naprej metati, to da sem gej in da sva zdaj tukaj midva ponosna. Čeprav pač delaš to zaradi tega, ker se imaš rad, ker tudi strejt ljudje delajo to. **Ne pa da si tukaj nek aktivist. To je spet nek tak stereotip, ali kako bi rekel. Da smo LGBT+ neki aktivisti (A104) in hočemo to pokazati in vsiliti (A105) in potem izpade, da ko se držimo za roke, je tok neka aktivistična poteza. (A106)**

Jaz: Ali počneš še kakšne druge stvari, zaradi drugih ljudi, ne zaradi tebe?

Žak: Ja recimo babici in dediju ne povem svoje spolne usmerjenosti samo zato, da lahko ostanem v tem stanovanju. Izmišljevati si moram razne zgodbe. Večkrat se za kakšno stvar samo zasmejim nazaj.

Jaz: Kaj bi si želel, da se v naši družbi spremeni, da bi se počutil 100% varnega in sprejetega?

Da bi bilo to, da si LGBT+, nekaj čisto normalnega. (A107) Da se sploh ne bi razlikovalo. (A108) Recimo pri reakciji moje tete in strica, ko sem jima pokazal kolumno in sta rekla, kako dobro in da sta itak že vedela, da sem gej. Ne rabim tega. Ne rabim sploh, da se pogovarjam o tem. No, če se hoče kdo pogovarjati o moji spolni usmerjenosti, ok. **Ampak, da je to nekaj takega čisto običajnega (A109) in kot da sem strejt. (A110) Da se ne rabim nikomur skrivati. (A111)** Na žalost, ker je družba kakršna je in bo trajalo kar nekaj časa, da se to spremeni, je vse to en tak ful velik ideal. Pa **to da si res vsak gej poskuša ozvestiti svoje travme (A112) in poskusi najti neko pomoč (A113) oz. poskuša aktivno delati na tem, da bi se to spremenilo. (A114) Zato, da pridejo vsi te predsodki na površje (A115) in se da to stran, (A116) ker se mi zdi, da bi bilo vse manj toksično. (A117) Če bi se vsaj malo pogovarjali o tem. (A118)** Mislim, saj ljudje se zavedajo, ampak nič ne naredijo za to, da bi kaj spremenili. **In potem je toliko ene toksične energije in teh nekih spolnih vlog. Jaz bi samo rad, da vsi vejo, da je to neka družbena konstrukcija. (A119) Da to absolutno ni neka stvar, ki je pogojena z naravo. (A120) Da je to vse nam vsiljeno. (A121)** Da imaš to 100% pravico od tega odstopati in se prevpraševati o soji spolni usmerjenosti in svoji spolni identiteti, o svojih interesih. Ne rabiš biti ujet v neke mejnike družbe, v kateri smo. Zakaj bi bil? Da ozaveščamo neke svoje predsodke in travme. **Pa da se ljudi ozavešča. (A122)** Da mi kot LGBT+ skupnost informiramo posameznike. Ker **večina teh predsodkov izvira iz tega, ker jih ljudje ne razumejo, (A123) ker nimajo informacij, s katerimi bi lahko operirali. (A124)** Največje bogastvo je znanje. Informiraj se, ker ni težko. Ker Če nimaš informacij in znanja, kako boš potem operiral? **Valda imaš potem samo te neke ponotranjene informacije, ki so ti bile dane skozi socializacijo in vzgojo. (A125) Zato je pomembno, da LGBT+ skupnost organizira čim več dogodkov in teh zadev. (A126)** Ker bomo vsi pridobili nekaj od tega. Samo ne vem, kako bi to naredili s starejšo generacijo. Ampak po drugi strani pa **mogoče boljše, da se osredotočamo na mlade ljudi, (A127)** kot pa, da spreminjamo starejše. Ker bodo enkrat oni nova starejša generacija.

Jaz: Kako se ti zdi, da tvoja spolna usmerjenost na splošno vpliva na tvoje življenje?

Žak: Vedno probam reči, da je to zgolj en del mene, en majhen fragmentek. Potem pa pomislim, da sem napisal to kolumno in se udeležujem teh nekih dogodkov. Vesel sem, da sem se rodil v tem časovnem obdobju in ne 100 let nazaj, da lahko naredim neke spremembe in nadaljujem delo, ki so ga naredili ljudje pred mano. Ne zdaj, da bom naredil ne vem kaj, da bom npr. prepovedal konverzijsko terapijo, to ne. Ampak recimo, da lahko tebi pomagam pri diplomu in to deliš z drugimi. Tako da ja, posledično moja spolna usmerjenost oblikuje moje življenje v tem smislu. Ampak recimo, če pa Nejca vprašaš, je pa to recimo veliko manjši del, kot pa pri meni. Ker pač pri meni oblikuje to kar mene zanima in to mojo aktivnost in **me posledično ful zanima spol in sociologija. (A128) In to, da sem gej in da imam drugačno spolno usmerjenost in da sem se prevpraševal o moji spolni usmerjenosti oz. spolni identiteti, je to zdaj oblikovalo moje interese. (A129)** LGBT+ osebe smo na vsakodnevni bazi borci.

INTERVJU B

Datum intervjuja: 17. 4. 2021

Pio* sem tokrat prvič spoznala v živo. Prej sva sodelovali pri nekem LGBT+ projektu in se tako tudi spoznali, a se zaradi COVID-19, še nisva srečali v živo. Z njo sem za potrebe intervjuja stopila v kontakt preko Facebooka in takoj je privolila. Dobili sva se pri njej doma.

**Ime je izmišljeno.*

Zaimek, starost: ona, 21

Jaz: Kakšna je tvoja spolna usmerjenost?

Pia: Po navadi ljudem rečem, da sem biseksualna, ampak **malo bolj specifično pa, da sem panseksualna. (B1)** Vem, da že biseksualno pokriva vse, ampak če želim specificirati, potem rečem panseksualna. **V večini primerov pa rečem, da sem bi, ker ljudje lažje razumejo. (B2)**

Jaz: Kakšna pa je tvoja spolna identiteta?

Pia: **Ženska. (B3a) Tukaj bi rekla, da se trenutno malo sprašujem, (B3b)** ampak o tem nimam nič razdelano, da bi lahko kaj o tem govorila.

Jaz: Bi zase rekla, da se tvoj spolni izraz ujema s tvojo spolno identiteto?

Pia: **Recimo da ja. (B4) Zdaj malo eksperimentiram. (B5)** Večinoma kupujem, recimo temu moške obleke. Ampak potem pa recimo... No, ful je miks. Mislim, jaz bi rekla da ja, ampak ravno to trenutno malo posodabljam.

Jaz: Okej, super! Kaj zate pomeni razkritje?

Pia: **Čisto v osnovi, da ljudje niso šokirani, če jim jaz o čem razlagam. (B6)** Če sem šla recimo na zmenek z nekom, ki ni bil moški. To je zame razkritje. In da je na to potem isti odziv, kot bi bil na karkoli drugega.

Jaz: Kakšen pa je bil tvoj proces odkrivanja spolne usmerjenosti? Identiteto pa si rekla, da še vedno odrivaš, a ne?

Pia: Ja, ja. V bistvu, sem se v osnovni šoli in gimnaziji udeleževala v te debate glede družinskega zakonika in mi ni bilo jasno, zakaj bi bili ljudje proti temu. Ampak takrat nič nisem vedela o sebi. **V gimnaziji mi je postalo malo bolj jasno, (B7) zakaj se toliko zavzemam za to. V 2. ali 3. letniku sem spoznala Legebitro in sem tam od takrat. (B8) Tam sem našla vse te nalepke in definicije in se začela malo odkrivati. (B9) Največ sem odkrila v zadnjih nekaj letih, ker sem na Legebitri tudi ne svetovanju [kot uporabnica]. (B10) Ampak je pa tako, da jaz nisem nikoli imela nekega takega momenta, da bi rekla, da so mi všeč punce, ker jaz to nisem znala razbrati kot privlačnost. (B11) Jaz sem mislila, da je to prijateljstvo, (B12) ker mi je bilo to tako predstavljeno, zato ker so ženska prijateljstva ful bolj odprta in je ok dotikanje. (B13) Jaz tega nikoli nisem znala razbrati, dokler nisem svojega doživljanja primerjala z drugimi (B14) in slišala, kaj to pomeni in spoznala vseh teh nalepke. Pri meni je bila največji napor validnost te biseksualnosti in validnost tega, kar jaz čutim. (B15) Ne da bi se tega sramovala, (B16) ampak nisem si verjela, da jaz to čutim. Iskala sem neko potrditev, (B17) da bi se s kom primerjala, da bi videla, če je to to, (B18) ampak ga takrat nisem imela v okolici. (B19)**

Jaz: Kako je šlo z roko v roki odkrivanje tvoje spolne usmerjenosti in tvoje spolne identitete?

Pia: **Prej sem se mogla ukvarjati s spolno usmerjenostjo, (B20) ker bolj direktno zadeva to, kako delujem. Tudi recimo na gimnaziji je bila stalno tema pogovora, s kom imamo spolne odnose, partiji in kdo s kom muti itd. Zato sem se mogla že prej s tem ukvarjati. Pa že itak o spolni usmerjenosti nisem imela pojma, (B21) kaj šele o spolu. (B22) To je bilo 4 leta nazaj in spol takrat še ni bil taka debata v publiki, kot je sedaj. Ko sem razčistila vse to s spolno usmerjenostjo pa sem prišla še do spolne identitete in še prihajam. (B23)**

Jaz: To je proces, ti kar počasi. Kdaj pa si se potem prvič razkrila sama sebi?

Pia: Ni bilo nekega momenta. **Vedela sem, (B24) ampak sem ful časa rabila, da se počutim validno, da lahko to rečem na glas. (B25) Od okolice sem stalno dobivala to informacijo, da dokler ne delaš vsega z vsemi spoli, ti tega ne moraš vedeti. (B26) Ampak potem se nikoli ni končalo. Ok, si bila na zmenku žensko, ampak nisi seksala z žensko, se pravi ti tega ne moraš reči. In potem se sploh nikjer ne konča. Jaz sem se večinoma spopadala s tem, da bi lahko to na glas rekla, brez da bi me bili strah ali pa da bi mi bilo bed ali pa da bi mi nekdo dal neka čudna podvprašanja o mojem spolnem življenju, ker to ne bi smelo biti pomembno. Ampak je ful težko tako misliti, če nimaš v okolici nobenega potrdila. Obstajajo ljudje, ki so jim všeč samo ženske pa potem en moški in sami sebi rečejo panseksualci. Tik tok rešuje življenja mimogrede. Ker ti algoritem začne metati ven ljudi, ki to tebi podobni.**

Jaz: Koliko časa je potem trajalo, od takrat ko si sama sebi priznala, se sama sebi razkrila, do takrat, ko si se prvi drugi osebi?

Pia: Glede na to, kako je bilo mene strah, da jaz nisem validna identiteta in da si jaz to kar nekaj izmišljam in si **sama sebi nisem verjela (B27), jaz navzven tega ful nisem kazala oz. sporočala. (B28) Jaz z nikomer nisem imela pogovora o tem. (B29) Ker se mi ni zdelo fer in sem bila ful jezna, da moram jaz to delati (B30) in sem samo nekako povedala. No ljudje okoli mene so vedeli. (B31) Ker že takoj ko začneš zagovarjati LGBT+ težave, posumijo, tako da se nekako sploh nikoli nisem nikomur razkrivala. (B32)**

Jaz: Komu vse bi potem rekla, da si razkrita?

Pia: **Vsem prijateljem, (B33) vsem, ki vidijo moje nahrbtnike in objave. (B34) Tudi svoji družini. (B35) Na Legebitri, (B36) faksu...(B37)** Ne čisto vsakemu, ampak ljudje, ki me poznajo, verjetno vejo. Drugi, ki me ne poznajo dobro, pa tudi ne vejo kaj dosti o meni, tako da tudi tega ne vejo. V službi ne vejo, ampak to samo zaradi tega, ker jaz inštruiram otroke, dijake in študente in nimam stika z njimi, razen z ljudmi, ki jih inštruiram. To ni ravno relevantno za mojo službo.

Jaz: Kako je to pri družini zgledalo? Si se jim razkrila na isti način?

Pia: Ja. Jaz sem samo rekla: »Meni je všeč Kristina. Lp.« **Mami je na začetku, v osnovni šoli oz. gimnaziji, mislila, da je to ful trendi. (38) Kao da to delamo mi mladi in mi ni verjela. (B39)** To mi ni bilo prijetno ali všeč. **Nikoli pa ni imel problema s tem, (B40) bilo ji je vseeno. (B41) Tudi babi in dedi, isto. (B42)** Oni so ful odrasla družina, v smislu da radi delajo za naslednje generacije. Vse kar njih zanima je to, da imam denar, da lahko delam to kar hočem, tako da jim je bilo res vseeno. Ampak na začetku je mami rabila res kar nekaj časa, da mi je verjela, ker je mislila, da si izmišljujem. Če smo iskreni, si otroci stalno nekaj izmišljujejo, ampak bi bilo fino imeti drugačen odziv na to temo.

Jaz: Komu se ti je bilo najtežje razkriti?

Pia: To je pa ful odvisno od dneva. **Včasih mi je vseeno, kaj bo kdo rekli, (B42) včasih pa me skrbi, kaj si bodo mislili. (B43)** Ampak ni nobene prav specifične skupine ljudi. Vedno je bolj strašno povedati ljudem, za katere veš, da so pač neumni. Včasih se mi z ljudmi da skregati glede te teme, včasih pa si želim, da nehajo, ker vem da bom po koncu pogovora zelo nesproščena.

Jaz: Kaj pa glede očeta? Nič ga nisi omenila.

Pia: Aja, moja starša sta ločena, tako da z njim sploh nimam odnosa. Zelo sta imela grd razhod z mami in najin odnos je zasenčen s tem, da se starša ne marata. Bolj se ukvarja s tem, kaj je mami rekla, kot pa da bi se ukvarjal z mano. Njemu se imam namen dejansko razkriti. Se prav usesti in razkriti. Upam, da čim kasneje, ker se res nočem. Ker se mi zdi, da morava najin odnos začeti iz nič in iti navzgor. On je iz Hrvaške in je ful veren in zanj vem, da je trans-fobičen, tako da ne bi rada ugibala, če ni tudi homofobičen. **Tako da njemu se nisem razkrila, (B44)** ker se nisem počutila udobno z njim deliti karkoli, ker je bil najin odnos tako čuden. **Ampak vseeno se mu hočem razkriti (B45)** zato, ker imam v mislih, da moram razčistiti odnos in to spada zraven poleg vseh drugih stvari.

Jaz: Kako bi si želela, da bi ljudje reagirali ob tvojem razkritju?

Pia: Am, ne vem. **Všeč mi je, da ne naredijo velike stvari iz tega. (B46) Ampak če so pa ful prijazni in jih zanima, mi je ok če sprašujejo, (B47)** ker nekaj novega zvejo. **Ko sem bila v gimnaziji sem ful želela slišati to, da sem validna, (B48) ampak se mi ne zdi, da ni to nekaj za pričakovati od nekoga, ki ima še manj pojma o tem, kot jaz. (B49a)** Pa to sem itak rabila slišati največ od sebe. V tem trenutku, pa si ne bi več želela takega odziva, ker se mi ne zdi več pomembno, da mi nekdo reče, da sem validna. Torej, da ni velika stvar, ali pa če te zanima, lepo vprašaj.

Jaz: S kakšnimi predsodki se soočaš kot LGBT+ oseba?

Pia: Ne vem pod katero skupino predsodkov naj to dam, ampak **večinoma je to nek ponotranjen seksizem, (B49b) seksualizacija, (B50a) objektivizacija. (B50b)** Ker pač včasih je prvo vprašanje, s kom hočem iti v trojčka. **(B51)** Velikokrat smo se pogovarjali s kakšnimi prijatelji, ki imajo biseksualne punce in jim je kul, da se one poljubljajo z drugimi puncami na zabavah. Ampak, če bi se z moškimi, pa ne bi bilo kul. **(B52)** Taki komentarji dajo meni občutek, da zveza z žensko ni enakovredna. **(B53)** Kar je še posebej za mojo situacija en tak sprožilec, ker mi to sporoča, da to ni validno in me take stvari ful razjezijo. Pa potem to, **da je to neka faza. (B54)** In kao da so vse punce itak malo biseksualne, ko se napijejo. **(B55)** Ampak ponovno, **jaz nisem neka grozeča identiteta, (B56)** da bi ljudje mislili, da sem ogabna, **ker itak oni gledajo lezbične porniče in so ok s tem. (B57)** Mogoče pa nekaj, kar je specifično za mojo spolno identiteto, je pa to, da sem jaz biseksualna. Pač, jaz nisem več Pia, ampak sem biseksualna zadrta feministka. **(B58)** To je včasih ful naporno. Ne vem pa če je to ravno predsodek.

Jaz: Kako se pa počutiš na fakulteti?

Pia: Pač na FKKT ni nobene človeške teme. Jaz dobesedno ne moram biti v situaciji, v kateri bi se jaz npr. lahko skregala o tem. Razen tega, da bi me drugače obravnaval na izpitih, ne da bi jaz vedela, ker to bi lahko bilo zaradi česar koli. Na ustnih izpitih sigurno tudi obstajajo kakšni ponotranjeni predsodki... **Ampak itak noben od profesorjev ne ve, da sem jaz biseksualka, (B59)** ker z nobenim profesorjem sploh nisem imela takega odprtega odnosa. Sploh ti ne znam odgovoriti, ker tam ni LGBT+ sfera in se ne počutim udobno, da bi se jim razkrivala. **Mislím, med sošolci je kul. (B60)** Za enega asistenta vem, da je bil na debati za družinski zakonik in je bil proti. Tako da izbirnega predmeta pri tem profesorju ne bom vzela. To pa je edina možnost, pri kateri se jaz lahko skregam z nekom. Ampak naravoslovje ni prostor, kjer bi se o tem pogovarjali.

Jaz: Si bila mogoče kdaj diskriminirana, ali pa deležna kakršnega koli nasilja zaradi svojega spolnega izraza?

Pia: Kar se tiče spolnega izraza, nikoli nisem zares dobila komentarjev. Razen med puberteto, ko so mi začele rasti dlake, ker sem zelo poraščena. Vedno sem dobivala komentarje od moških, nikoli od žensk. To sem dobivala komentarje v osnovni šoli in v gimnaziji. Ful imajo tak izkrivljen pogled na to kaj dejansko smo ženske in potem pride do tega spopada. Ker če stalno okoli sebe vidiš ljudi, ki so depilirani, če si v razmerjih z ženskami, ki se depilirajo ali pa samo niso tako poraščene, ti je to verjetno zelo čudno. To je bilo to glede mojega spolnega izraza, ampak **ni pa nikoli moj spolni izraz tako odstopal od normale. (B61)** Tudi če se oblačim bolj v stvari, ki niso oprijete, črne, moške, se to smatra kot tom-boy in to še vedno spada pod ženski spolni izraz.

Jaz: Si kdaj naletela na kakšne težave pri iskanju zaposlitve ali pa v sami službi?

Pia: Nikoli ni bila to tema pogovora. No, z nekaterimi sem se o tem lahko pogovarjala. Ampak večinoma so tam delale 40+ stare mamice in ena me je enkrat vprašala, če sem kaj zaljubljena in da me lahko predstavi enemu fantu. Na inštrukcijah pa tudi nimam stika z narejenimi.

Jaz: Kaj pa pri zdravniku ali ginekologu?

Pia: Jaz mislim, da ginekolog zame ne ve [da sem bi], ker ko me je nazadnje vprašal, s kom sem imela spolne odnose, sem mu povedala, da imam partnerja, tako da najbrž sploh ni pomislil na to. **Enkrat sem šla k njemu po kontracepcijske tabletko in mislim, da me je takrat zapakiral v neko strejt škatlo.** (B62) Imam pa pri njemu občutek, da glede na to, koliko je napačnih informacij glede ginekologov, on potem nekaterih stvari ženskam ne pove, ker bi lahko znorele. Kar ne vem, ali je seksistično, ali bi dejansko znorele, ne samo zato, ker so ženske. Imam občutek, da za nekoga, ki je ginekolog, predvideva, da bomo ful znorele. Prvič ko sem šla k njemu, me je vprašal, če sem se pozanimala, kako to izgleda. Ko sem rekla da ne, mi je rekel, da kako to da ne, saj se ženske to vse med sabo zmenimo. Kakšne take komentarje ima, drugače je pa ful v redu. **Pa ne vem zakaj, ampak mi ni bilo prijetno to, da misli, da sem jaz strejt.** (B63)

Jaz: Kako pa se počutiš, ko stopiš na ulico? Se počutiš varno?

Pia: Večino časa ja. Če želim obleči kaj bolj drznega, sem malo bolj na preži, ker so ljudje perverzni, ampak to je povezano s tem, da sem jaz ženska in sem bolj objektivizirana. Jaz razumem, da me ljudje dojemajo kot žensko. Ampak **razlog, zakaj sem se začela spraševati o spolu je pa, da sem se včasih oblekla tako, da se mi je zdelo, da zgledam bolj kot moški** (B64) in sem to rekla kakšni prijateljici, ki mi je na to odvrnila, da sploh ne. In sem si mislila, pa zakaj ne? **Mislim, da se je samo enkrat zgodilo, da ljudje niso vedeli, kaj sem, zato, ker sem imela kratke lase.** (B65) **Mislim, da je moj spolni izraz toliko ženski,** (B66) **da se mi ne zdi, da bi me ljudje drugače dojemali.** (B67)

Jaz: Kako se ti zdi, da je tvoja spolna usmerjenost vplivala na tvoje življenje in na tvoje življenjske cilje?

Pia: **Se mi zdi, da sem zaradi tega, ker sem se mogla toliko ukvarjati sama s sabo in s svojo spolno usmerjenostjo, da sem razvila nek nivo čustvene inteligence in introspekcije, ki ga sicer ne bi.** (B68) Ne samo glede spolne usmerjenosti, ampak naučiti sem se mogla, kaj čutim in to se potem aplicira na vse. Ful sem zadovoljna s tem, ker je to neka sposobnost, ki je lahko zelo uporabna – lažje lahko komuniciraš stvari, se manj kregaš itd. **Plus to, da moramo vsi narediti nek doktorat iz spolne usmerjenosti in spolne identitete, da sploh kaj pogruntáš.** (B69) Ni pa zares vplivalo na moje življenjske cilje.

Jaz: Kaj pa tvoji prijatelji – so te del LGBT+ skupnosti?

Pia: Cela moja gimnazija je bila gej. Pri nas je bilo 5 oseb v razredu LGBT+ (od 30). Pa tudi na faksu sem spoznala nekaj LGBT+ ljudi. Tako da imam LGBT+ in strejt prijatelje. Se pa družim tako s puncami, kot fanti. Se mi zdi, da te lahko družba ful usmeri v to, s kom se boš družil. Ampak mene ni. Imam dosti stereotipno moških interesov in sem se potem tudi družila s fanti. Plus, **da sploh ne omenjam tega kompleksa, da »jaz nisem kot ostale punce«, ki sem ga imela celo osnovno šolo.** (B70) Tega me je sram. Potem sem ful hotela pokazati, da nisem feminilna in sem se potem lagala, kako ne maram roza barve. **Zato, ker ti predstavijo podobo ženske kot šibke** (B71) **in zakaj bi jaz hotela bit šibka?** (B72) **Ker vse kar sem jaz takrat videla, je bilo to, da je feminilno šibko.** (B73)

Jaz: Ali misliš, da je to kaj povezano s tvojo spolno identiteto?

Pia: Razmišljam, ali sem jaz ženska in se mogoče samo ne poistovetim s podobo ženske, ki je bila meni predstavljena, ali je to potem dejansko že na spektru? Ali pa sem ženska, samo

zunaj normalnega. Saj so neki pokazatelji in telesna dismorfija, ampak pri meni se to ni tako kazalo, da bi lahko kar rekla, da sem nebinarna oseba. Meni je bil spol tako plastično predstavljen – če se igram z avtomobilčki, sem že fantek.

Jaz: V katerih situacijah pa se ti zdi, da so ljudje predvidevali tvojo spolno usmerjenost?

Pia: **Ko sem imela kratke in roza lase, so vsi mislili, da sem lezbijka. (B74)** Predvidevanje moje strejt spolne usmerjenosti, je pa z vsako osebo, ki me sprašuje, če imam fanta. Pa če rečem, da imam fanta, vsi mislijo, da sem strejt. **(B75a) Zato sovražim, iz dna srca, govoriti, da imam fanta. (B75b) Pa tudi zaradi tega ne maram tega govoriti, ker se ljudje kar naenkrat začnejo do tebe obnašati drugače. Kar naenkrat so vprašanja kot: »kaj pa vidva delata«.** (B76) Zakaj ne moram ostati sama svoja oseba, da bi me ljudje spraševali, kaj jaz delam? **Kot da zdaj, ko imam fanta, sem jaz kar naenkrat del nečesa. (B77) Bolj sem pomembna z njim, kot pa sama. (B78)**

Jaz: Kakšni so pa tvoji hobiji? Si kakšnega opustila zaradi svoje spolne usmerjenosti ali pa morda partnerja?

Pia: Ful podpiram idejo, da bi morali biti hobiji nekaj, kar te veseli in ne nekaj v čemer si dober. Rada pečem, rišem, barvam, berem knjige. Včasih sem plesala jazz balet, potem sem nehala, ker sem imela poškodbo. Ampak, tudi če imam partnerja, nočem spreminjati sebe. Vmes sem tudi že kick-boksala.

Jaz: Kaj pa družina pričakuje od tebe?

Pia: Da sem jaz zadovoljna in uspešna. **Predvidevam, da pričakujejo, da bom imela otroke, (B79)** ampak niso vsiljivi. Moja mami trdi, da si bom premislila, da bom imela otroke, ker trenutno jih ne želim imeti. Moja mami pravi, da pri 30. letih nimaš nič več za početi, ampak to ona ni imela. Jaz ne vem kaj je ona počela v življenju, ampak jaz delam druge stvari. Ampak mislim, da bo preživela, samo da jaz nisem osamljena.

Jaz: Kako bi mogla zgledati naša družba (fakulteta, zdravniki), da bi se ti počutila 100% sprejeto?

Pia: **Gej, haha. (B80) Vključevanje v izobraževanja. Pa ne govorim samo za LGBT+ vsebine, ampak na splošno tudi o seksu, duševnem in fizičnem zdravju, šport. Na splošno izobraževanje o tem, kako si lahko čim bolj zadovoljen v življenju. (B81)**

Jaz: Kaj pa, da bi se kot bi oz. panseksualna oseba super počutila v naši družbi?

Pia: **Samo ozaveščanje o LGBT+ temah, (B82) ker to za sabo potegne tak varen prostor. (B83)**

INTERVJU C

Datum intervjuja: 18. 4. 2021

Ana* je moja znanka. Spoznala sem jo dve leti nazaj preko skupne prijateljice, ko smo se enkrat dobile pri njej in njeni puncici doma in se družile. Kasneje sva sodelovali tudi pri

skupnem projektu na Društvu DIH. Za intervju sem jo kontaktirala preko Facebooka in takoj je pristala na srečanje z mano. Dobili sva se pri njej doma.

**Ime je izmišljeno.*

Zaimek, starost: ona, 32

Jaz: Kako opredeljuješ svojo spolno usmerjenost?

Ana: **Biseksualka, bi. (C1)**

Jaz: Bi zase rekla, da se tvoj spolni izraz ujema s tvojo spolno identiteto? Torej to, kako se oblačiš, kako izgledaš po videzu?

Ana: **Rahlo se spreminja oz. se je spreminjalo skozi obdobja. (C2) Načeloma zgledam ženstveno, (C3) ampak na trenutno sem se v življenju oblačila bolj tom-boy, da bi lahko bila bolj opažena s strani žensk. (C4)**

Jaz: Kaj tebi pomeni razkritje?

Ana: Spet odvisno, kdaj in komu. **Meni to pomeni, da to priznaš sam sebi, (C5) da to poveš svojim prijateljem in neki ožji družbi, ki ji zaupaš. (C6) Zdaj pa je to proces. (C7) Lahko določenim poveš, lahko jim ne poveš. Neko dodatno zaupanje, (C8) sprejemanje nekega drugega vidika tebe. (C9)**

Jaz: V katerih primerih pa se potem odločiš nekomu povedati, ali pa ne povedati?

Ana: Če zaupam nekomu, da me ne bo obsojal, ali pa imel predsodkov, ali postavljaj čudnih vprašanj. **Dosti lažje je, če nekdo sam reče, da je LGBT+ friendly, (C10) če pa tega ne vem oz. sumim, da ne bi bili ok s tem, pa se ne razkrijem. (C11)**

Jaz: Kdaj pa si spoznala oz. si priznala, da si bi?

Ana: **Stara sem bila po mojem 24. (C12) Jaz sebe opredeljujem, da sem bila strejt, do momenta, ko sem ugotovila, da so mi tudi ženske všeč. (C13) Pri 23. sem ugotovila, da sem se zaljubila v žensko, (C14) čez kakšno leto pa sem se razkrila – priznala sem sebi, svojim prijateljem in nekako začela vzpostavljati stik z ženskami, v smislu, da sem hotela biti z žensko.**

Jaz: Si bila kdaj razočarana sama nad sabo, ko si ugotovila, da je tvoja spolna usmerjenost taka, kakršna je?

Ana: Ne, ne, sploh ne. **Edino mogoče je bil dvom, če se mi to samo zdi, ali si samo predstavljam, ali je to res, (C15) ali sem mogoče lezbijka in je bilo vse moje prejšnje življene laž. (C16)** Do tega, da sem prišla do tega spoznanja, da sem bi in da je to vse ok. **Spraševala sem se, če je to mogoče obdobje in bo šlo kmalu mimo. (C17)** Potem pa se bojiš povedati vsem, ker misliš, da je to obdobje in da ni resnično.

Jaz: Ali si kdaj razmišljala in se prevpraševala o svoji spolni identiteti, tvojemu spolu?

Ana: Mislim, o spolu se nisem nikoli prevpraševala. Poznam biseksualke, ki so se prevpraševale o svojem spolu, ampak jaz se nisem. **Vem da sem ženska, to mi ustreza, tako se počutim. (C18)**

Jaz: Komu vse si razkrita?

Ana: Trenutno vsaki skupini po malo. **Ožjim prijateljem sem. (C19) S tistimi, katerim nisem razkrita, sem potem prekinila stike in se oddaljila. Vedela sem da niso ok glede tega in sem se oddaljila. (C20) Potem družini, bratu, mami in očetu do pred kratkim in en del družine po očetovi strani, (C21)** ki so zvedeli nenamerno. Šli smo na nek družinski obisk in je nekdo od bratov nekaj rekel in je bilo čudno in so se potem tako nekako zavedali, koliko je ura.

Jaz: Si rekla da si se pred kratkim razkrila staršem. Kako je to zgledalo?

Ana: **Grozno.** Najbrž se jim zaradi tega toliko časa nisem razkrila. Nikoli niso rekli, da so ok s tem, nikoli pa niso bili striktno proti. Tako da nisem vedela, kako bodo to sprejeli. Meni se zdi, da če nekdo sam ne pove, da je ok, potem ne moraš vedeti, ali je mogoče proti. Kako je to zgledalo je pa spet povezano s to zgodbo o obisku družine. Tam je prišla vem ta informacija, da imam punco. To je bila sestrična, ki je povedala svoji mami, ta pa je vprašala mojo mamo. Njena mami je potem vprašala mojo mami, kako to in koliko časa imam punco in moja mami ni imela pojma o čem govori.

Jaz: V bistvu so te potem drugi razkrili?

Ana: Ja. Mislim, **jaz sem imela namen povedati, ampak si nisem upala. (C23) Nekako je bilo neko olajšanje, (C24) ampak se ni izšlo tako, kot sem mislila, da se bo, da jim bom jaz povedala. (C25) Ampak verjetno bi bilo v vsakem primeru slabo. (C26) Potem sem pa poklicala očeta in sem povedala. (C28)** Ne vejo da sem bi, ampak sem samo rekla, če ve, da imam punco in je rekel oče, da ne. In sem rekla ja, tako je. **Njegova reakcija je bila slaba. (C29)** Oh, groza. Mogla sta to predelati. Meni je bilo tako ok. **Potem sem vprašala, če lahko**

s punco prideva naslednji vikend na obisk in je mami rekla da ne, definitivno ne. Potem sem rekla, da bom prišla samo jaz in sta rekla, da tudi to ne. Potem je trajalo kakšen mesec ali dva in potem sem govorila z očetom in ga vprašala, če to zdaj pomeni, da nikoli več ne smem domov in potem je rekel, da bo govoril z mamo. (C29) Potem mi je rekel, da naj jaz samo pridem domov. **Mama se je najprej še vedno kujala in ko sem prišla, je ni bilo doma. (C30) Zdaj pa sta nekako oba ok, (C31) ampak nikoli ne govorimo o tem. (C32)** Namenoma sta rekla, naj jima tega ne omenjam, ker ju to vznemirja in se pretvarjamo da je vse lepo in prav in o tem ne govorimo. Kot neki strahovi s strani mame: kdo bo skrbel za nas, ko bomo mi stari. Taki strahovi so prišli na plan, ko sploh nisem vedela, da so tam in kaj točno jih je poneslo ven. Vedno pričakuješ, da bodo starši hoteli, da si srečen, da boš zdrav in da bo vse v redu s tabo. Jaz sem jima povedala, da sem srečna, tako kot sem, ampak je **zgledal odziv bolj egoističen. »Kaj bomo pa mi? Kaj naj mi?« (C33) Da slučajno ne bi povedala starim staršem, ker jih bo kap. (C34)** Se mi zdi, da je bilo sprejeto precej egoistično in me niso vprašali, kako sem jaz, kako bom zdaj jaz v tem svetu. Hkrati mi je mami rekla, da pa prav, če sem si tako zbrala. Zdaj pa nisem prepričana, če ona ve, da sem imela prej tudi fante, ker sem jih malo skrivala. Ampak vseeno je mami in toliko me pozna in ve, da sem se dobivala s fanti, nikoli pa nikogar nisem predstavila. Tako da ne vem točno, kako si interpretirati to, da sem si jaz to izbrala. Ali ona misli, da je to, da si gej, je izbira. Dvomim da pa sumi, da sem bi in da imam dejansko neko izbiro. Tako da lahko samo sumim, kako si interpretira.

Jaz: Ja, včasih starši rabijo čas in informacije, da te razumejo.

Ana: Ja, ampak predstavljaš si, moja mami je taka da dosti raziskuje. Ona je po poklicu psihologinja. A ni ravno psihološko društvo dalo ven izjave, da podpirajo družinski zakonik. Ona vedno naredi raziskavo in si prebere stvari ampak to je pa njej po mojem tako vem iz cone udobja, da si ni šla niti prebrati, niti raziskati, niti pogledati na internet. Mislim, da je to ta razlika, ki se je naredila v zadnjih 10 letih, ko so se stvari za LGBT+ ful izboljšale. V smislu zakonom se je v teh 10 letih res naredil velik korak. Ampak, če pa pogledaš miselnost ljudi... **Kako naj jaz povem starim staršem, če pa oni razmišljajo, kot da so še vedno 50. leta, ko te zaprejo v zapor [če si LGBT+]. (C34) To je neka taka sprememba v miselnosti, ki jo je težko spremeniti. (C35)** Televizija, Netflix to nekako predstavi, da je to ok. Ampak vseeno nek ta miselni preskok v kulturi in miselnosti pa težko nekoga spremeni iz danes na jutri. Za nas je to samoumevno, za njih pa to ni.

Jaz: Kdo pa je bila prva oseba, ki si se ji razkrila, če seveda ne šteješ sebe?

Ana: **Po mojem so bili hkrati 4 prijatelji. (C37) Eden izmed njih je gej in mi je bilo zaradi tega ful lažje. (C38) Nihče ni imel čudnih vprašanj, vedela sem, da bodo vsi v redu s tem. (C39) Vseeno mi je bilo težko povedati, (C40) ampak ne tako težko, če noben ne bi bil del te skupnosti, ali pa, če ne bi vedela, da so LGBT+ prijazni.**

Jaz: V katerih situacijah se še odločiš ostati nerazkrita?

Ana: **Vedno, ko pričakujem, da kdo ne bo ok s tem, (C41) da me bo obsojal, obsojal moj življenjski stil, moje odločitve (C42) in da bi posledično, zaradi tega, kar bi vedel, spremenil odnos do mene. (C43)**

Jaz: Kako pa bi si želela, da bi ljudje reagirali ob tvojem razkritju?

Ana: **Tako da ne bi nič spraševali, (C44) da ne bi izbuljili oči (C45) in da bi bilo čisto normalno, kot če bi rekla, da imam fanta. (C46) Da bi rekli »ok kul« in ne »ahaaa, a res, fino...«. Da bi bil njihov odziv enak, kot če bi razkrila, da imam fanta. Da ne bi spraševali neki podvprašanj in da bi na njih že imeli odgovore od kje druge. (C47) Da ne bi bilo to nekaj eksotičnega in zanimivega. (C48)**

Jaz: S kakšnimi predsodki se soočaš kot LGBT+ oseba?

Ana: **Eni osebi sem se razkrila samo tako, da imam punco in ta oseba je normalno predvidevala, da sem lezbijka (C49a) in potem sem slišala nekaj v smislu, da ji niso všeč ljudje, ki nimajo družin in ki nočejo imeti otrok. (C49b)**

Jaz: Kaj pa ko si prej omenila eksotično. Kaj si s tem mislila?

Ana: **Slišala sem, da je določenim moškim všeč, da sta dva puncici skupaj, (C50) čeprav jaz osebno nimam te izkušnje.**

Jaz: Kako se ti zdi, da je tvoja spolna usmerjenost vplivala na tvoje življenje?

Ana: **Predvsem mi je dalo nek nov vidik in da sem spoznala določene ljudi, ki jih drugače ne bi (C51) in sem dobila ta vpogled. Ja, predvsem ta vpogled v LGBT+ skupnost, (C52) z vsemi predsodki s katerimi se moramo ukvarjati v smislu napredka družbe, (C53a) stereotipi. (C53b) Sem v bistvu malo hvaležna za ta nov vpogled, ker če se ne bi zaljubila v žensko, ne bi tega nikoli izkusila. (C54)**

Jaz: V kakšnem položaju se potem znajdeš zaradi teh predpostavk o svoji spolni usmerjenosti?

Ana: To, da sem strejt, se najdem v takem položaju, da jim v neki točki ali povem, ali pa jim pač zamolčim. Kot v neki pol laži. **Recimo prej, ko sem bila s punco in me je nekdo vprašal, če imam fanta, imam dve možnosti: lahko rečem ne, pa je to neka pol laž, lahko pa rečem da ne, da imam punco. S takimi vprašanji se ne počutim obravnavana kot človek, ampak kot strejt oseba. (C55)** Poznam pa tudi skupine ljudi v Berlinu ali te moji prijatelji, ki dostikrat vprašajo ljudi, če imajo punco ali fanta. To se mi zdi dosti bolj primerno. **Ali pa mogoče kakšna ta splošna vprašanja, se mi zdiyo dosti bolj fino – da ne predvidevaš, da je nekdo strejt. To bi si jaz želela zase, da bi me vprašali, če sem v zvezi. (C56)** Takrat bi lahko dala nek splošen odgovor: ja ali ne. Mislim, če bi me takrat, ko sem bila z žensko v zvezi, to vprašali, bi dosti lažje rekla ja. Potem pa, ne vem kako bi se odvijalo – ali bi dal kdo podvprašanje, če sem s fantom, ali pa bi pač samo predvidevali.

Jaz: Kakšni so pa kaj tvoji hobiji?

Ana: Tek, kolesarjenje, kuhanje, ful splošni. Včasih sva s punco plesali latinskoameriške plese.

Jaz: Je vaju kaj oviralo to, sta mogoče prej zaključili?

Ana: Ja, definitivno. Vem, da je punco ful oviralo. Meni bi bilo toliko bed, kot je oviralo njo. Ona je plesala za fanta. Sicer sem ji dala izbiro, če želi plesati za punco ali fanta. Potem, ko smo menjavali pare, jo je bilo najbolj strah, da bo mogla plesati z drugimi ljudmi. Potem jo je ena punca vprašala, zakaj pleše za fanta, ampak še preden ji je lahko odgovorila, smo zamenjali pare. Pač ljudje, ki jim ni jasno. In zato **ji je bilo nerodno hoditi na te plesne in vedno je bila živčna, ko je mogla iti. (C57)** Na te LGBT+ plesne vaje sva dosti raje hodili.

Jaz: Še zadnje vprašanje: kako bi mogla zgledati naša družba, da bi se ti počutila 100% sprejeto in ok v njej?

Ana: **Recimo teh seksističnih izjav jaz nisem bila navajena, dokler nisem prišla v delovno okolje, (C58)** kjer so bili vsi ene 10 let starejši, kot jaz. Iz njihove strani sem prvič slišala te izjave, ki mi prej niso bile znane čez celo šolanje, čez celo osnovno, srednjo šolo in cel faks. To, da ne bi bilo spolnega nasilja nad ženskami, da ne bi bilo normalizirano v družbi. Da bi si lahko oblekla karkoli npr. izrez, dekolte, super kratke hlače in da ne bi čutila opazovana, da noben ne bi komentiral – niti ženske, niti moški. Da ne bi slišala seksističnih izjav, ne iz medijev, ne iz resničnega življenja. **To, da bi bilo normalizirano, da so pripadniki LGBT+ skupnosti med nami in da moraš to upoštevati (C59) in ne predvidevati iz prve, da je**

nekdo strejt. (C60) Pa da bi v učbenikih bilo to toliko normalizirano, (C61) da bi bile debate (C62) kot smo jih npr. imeli pri angleščini: za in proti splavu. In si želim, da bi bilo v naslednjih učbenikih, za ali proti, dajmo debatirati o LGBT+ skupnosti. Do dni kot je vključevanje LGBT+ skupnosti (C63) in da bi se s tem otroke že od mladih let začelo izobraževati o tem (C64) in da starši s tem ne bi imeli problemov in bi to podpirali. (C65) Da bi se o tem izobrazilo vse te institucije, zdravstvene delavce, (C66) da sprašujejo odprta vprašanja, da se ne počutiš, da se jim moraš ti razkriti, ampak da sprašujejo taka vprašanja, da vidiš da je ok, če se jim razkriješ. (C67) Ta ozaveščenost (C68) in da ne predvidevajo. (C69)

INTERVJU D

Datum intervjuja: 29. 4. 2021

Jana sem kontaktirala preko telefonske številke. Poznam ga že tri leta in v preteklosti sem z njim že naredila en intervju za potrebe moje prakse. Prisotna je bila tudi njegova punca Tina*. Intervju sem izvedla pri Janu doma.

**Imeni sta izmišljeni.*

Zaimek, starost: On, 20

Jaz: Kako pa opredeljuješ svojo spolno umerjenost in spolno identiteto?

Jan: **Spolna usmerjenost: hetero. (D1) Spolna identiteta pa: trans moški. (D2)**

Jaz: Kako bi opisal svoj spolni izraz?

Jan: **Osebnostno mislim, da mi gre kar dobro ta masculine scena. Imam namreč kratke lase, oblačim se v moške obleke, imam podložene čevlje, da zgledam malo večji, imam malo brčic. (D3) Glede glasu se mi še veda zdi, da je malo feminilen. (D4)**

Jaz: Kaj zate pomeni razkritje?

Jan: **Da si v tistem mentalnem stanju, kjer si določenim osebam pripravljen povedati, kaj si (D5) oz. kaj se dogaja s tvojim telesom. (D6) Dovolil sem si iti naprej. (D7)**

Jaz: Kakšen je bil ta proces odkrivanja samega sebe?

Jan: **Jaz sem že od majhnega hotel biti fant. (D8) Spomnim se nekaj momentov, ko sem dediju govoril, da hočem imeti penis. (D9) Ko sem izvedel za Salome, sem svoji sestrični**

rekel, da si bom šel spremeniti spol in da mi bo ime Alejandro. To je bilo v 5. razredu.

(D10) Ampak starša sta me v bistvu od majhnega tretirala kot fantka. Vedno sta mi kupovala meče, ninja želve, vse kar ni spadalo pod moško kategorijo. Vedno sem lahko imel kratke lase in tiste moške obleke. Kar se tiče delanja, sem vedno delal z očetom – zidal, nosil drva in vse kar on dela.

Jaz: Kdaj pa si formuliral to, da si trans?

Jan: **Dve leti nazaj (D11) v stanovanjski, kjer sem spoznal prvo trans osebo. (D12) On mi je že na prvo žogo rekel, da sem trans, ampak jaz sem mu rekel, da nisem. (D13) Ampak potem, ko sem začel malo bolj razmišljati, sem ugotovil, da sem to res ful dol tlačil. (D14) Ker nisem več živel doma in so bile take okoliščine, sem se odločil, da si bom priznal. (D15)**

Jaz: Komu si se pa potem razkril?

Jan: **Prvo je bila moja takratna punca. (D16) Njej se mi je bilo najbolj varno razkriti. (D17) Ona je rekla, da že ve. (D18) Tini [zdajšnji punc] sem se pa dejansko bal povedati, ker nisem vedel, kako bo reagirala (D19) in ker je rekla, da je lezbijka. (D20)**

Jaz: Tina, kako je pa to vplivalo nate? Kako se ti identificiraš?

Tina: **Kompleksno. (D21) On je edini moški, ki me dejansko sploh privlači. Na splošno so meni všeč ženske. (D22) Ampak zaradi družbe se izogibam termina lezbijka, (D23) ker znajo ljudje odreagirati zelo burno, zato ni smiselno. Nekaterim trans osebam zna biti žaljivo, ker če rečeš, da si lezbijka in hodiš s trans moškim, lahko to pomeni, kot da osebe ne smatraš kot moškega. (D24) V bistvu sem imela s tem ful problemov. Termin biseksualnost mi je neprijetno uporabljati. Na to gledam tako, kot če bi se mogla predstavljati kot moški, kar pač nisem. Prvi vtis, ki ga ljudje dobijo, ko rečeš, da si bi, pomislijo, da so ti všeč moški in ženske. Ampak meni osebno je tako neprijetno, da bi me ljudje dojemali, kot da so mi všeč moški, (D25) tako da zdaj uporabljam samo termin kvir, (D26) ali pa sploh ne povem. (D27) Ali pa rečem, da sem homo-flexible. To je termin za osebe, ki jih v splošnem privlači istospolna oseba, ampak so izjemoma z nekom, ki so nasprotnega spola. (D28) Ampak Jan je tako prijazen in me tolaži s tem, da me še vedno vidi kot lezbijko.**

Si bi kdaj razočaran sam nad sabo, nad tem kar si?

Jan: Ja, vedno. Jaz sem eden od teh ljudi, ki ne marajo biti trans. Sprejemem, ampak rajši ne bi. Še vedno pa bom šel naprej, naredil bom tranzicijo in poskusil biti najboljši del sebe. Ampak rajši bi bil cis. Ljudje ne razumejo, ampak biti trans je dosti mentalno utrujajoče. Ni samo, da greš na hormone in operacijo, pa si ok. Še vseeno bom vedno manjši od drugih fantov, vedno bom imel brazgotine zaradi operacij...

Jaz: V katerih primerih se odločiš ostati nerazkrit?

Jan: **V vseh. Jaz se ne razkrivam. (D29) Jaz sem povedal doma (mami, oči, sestra), (D30) v stanovanjski, (D31) babici, (D32) sošolcem (D33) in najbližjim prijateljem. (D34) Ko pa spoznam kogarkoli novega, pa nobenemu ne povem. Poskusim se ne razkrivati. (D35) Razkril sem se tudi vsem profesorjem. (D36)** Nisem si mogel uradno spremeniti imena, ampak sem jih šel prosit, če me lahko kličejo pod drugim imenom in zame uporabljajo druge zaimke in so jih vsi, razen enih starčkov za informatiko. **Imam pa najljubšo profesorico, kateri sem prvo povedal in me vse do tega dneva ful podpira in njej vse vedno prvo povem. (D37) Babi presenetljivo podpira. (D38) Sestra je pa že od majhnega starša pripravljala na to, da bom imel punco, (D39)** ampak ni pa vedela, da se bom razkril kot trans. **Tako, da to, da imam punco ni tak problem, to da sem trans je pa tudi vsakič manj problem. (D40)**

Jaz: Kako so starši reagirali na tvoje razkritje?

Jan: **Najprej sem povedal mami in je rekla, (D41) da je to moje življenje. Si je pa zaželela, da s testosteronom počakam, dokler ona ne umre. (D42) Potem je ona to povedala fotru (D43) in je on rekel, da me bo vrgel ven. (D44) Do zdaj sem se jaz njemu ful prilagajal. Rekel mi je, da če ne grem v tranzicijo, mi bo plačal to in ono in drugo. Ampak v bistvu od njega nisem nikoli jemal denarja. (D45)** Zdaj, ko sem pa že tako blizu hormonov in dokumentom, pa smo se s starši spet usedli in sem jima rekel, da ne bi nič drugače, če grem v tranzicijo zdaj ali pa čez tri leta. Oče ni nič rekel, **ampak se zdaj normalno pogovarjava (D46) in se mi zdi, da je bila pri njemu fora, da sva midva ful povezana med sabo in se mi zdi, da se je on bal, da bo to zgubil. (D47) Pa malo ga je bilo strah, kaj si bodo drugi mislili, (D48)** ampak zdaj drugi že vejo, tako da je čisto vseeno. Sestra je bila pa že od začetka ful podporno. Zdaj mi je naredila baby shower, ko sem si šel na upravno spremeniti ime.

Jaz: S kakšnimi predsodki se soočaš kot trans oseba?

Jan: **Sklepajo, da sem ženska.** (D49) Velikokrat ljudje sploh ne dojamajo, da sem tip, ampak avtomatsko uporabljajo ženske zaimke. Ali pa, ko govorim po telefonu, mi vsakič rečejo gospodična. Ampak meni se ne da ukvarjat z njimi, jih ne popravljam, ne bom se razkrival.

Od moje mami predsodki so bili definitivno to, da bom depresiven in da ne bom naredil šole zaradi tega, ker bom šel še enkrat skozi puberteto. (D50)

Jaz: Mi lahko opišeš kakšne situacije, kjer si bil diskriminiran?

Jan: Hm, ne vem.

Jaz: Recimo v šoli, mogoče pri športni vzgoji?

Jan: **Nikoli nisem rabil telovaditi s fanti, vedno sem bil z ženskami, ker so mi šli fantje tako na živce.** (D51)

Tina: **Tvoj vzgojitelj v stanovanjski ni hotel, da hodiš v moško stranišče.** (D52) **Pa najbolj ogaben primer diskriminacije pri tebi je, ko te ljudje spoznajo in uporabljajo moške zaimke do tiste točke, ko ugotovijo da si trans in potem preklopijo na ženske zaimke.** (D53)

Jaz: Si kdaj naletel na težave pri zaposlitvi ali pri zdravnikih?

Jan: **Bil sem zaposlen v Pritličju, ki je bolj gej bar. In se mi zdi, da oni tam malo zbirajo in je bila ženska prav vesela, da sem trans. Rekla mi je, da ima vse, samo še trans osebe ne.** (D54) Ampak je bilo ok, razen tega da je bil en tip tam kreten. Ginekologinjo imam tisto, ki je za trans ljudi. Zdravnica je pa tudi ful ok. **Mogel sem pa iti tudi k psihologom za začetek tranzicije.** (D55) **In ta ženska je bila triggered, ker sem rekel, da hočem imeti otroka, ampak da nočem jaz roditi otroka. Bila je čisto zgrožena. Ona je bila zgrožena, da je k njej prišel trans moški, ki noče bit noseč.** (D56) Vse trans osebe dobimo to psihologinjo in vsi imamo težave. Ko sem ji rekel, da bi posvojil otroka, mi je rekla, da so tako visoki standardi, da mi ne bo uspelo. Potem sem bil že tako razdražen, da sem rekel, da si bom dal zamrznit jajčeca, s tem da to tudi ful stane in da tega v Sloveniji sploh ne delajo. **No ta ženska je mogla meni napisati izvide, da mi potrdi, da grem lahko naprej s tranzicijo. In ženska je kar napisala, da imam borderline disorder. Čeprav mi je ena druga psihiatrinja, ki sem jo imel prej, rekla, da bi za diagnozo te bolezni mogel biti hospitaliziran več mesecev, ker se lahko samo na dolgi rok to preučuje.** (D57) **To, da dobiš diagnozo borderline disorder te pa zna zelo ogrozati pri tranziciji, ker ti jih ful težje odobrijo.** (D58)

Tina: Potem sem šla jaz k njej in sem jo vprašala, na podlagi česa je dala to diagnozo, ker testov ni delala, hospitaliziran ni bil. Samo 4x ga je videla. In mi je odgovorila nazaj: »ja, saj se vidi«. Rekla sem ji, na podlagi česa se to vidi. Potem se je začela prerekati z mano, da on vsakič, ko pride k njej, je slabe volje in da ima ona zaradi tega pravico postaviti diagnozo.

Jan: Slabe volje sem bil zaradi nje! Tina je šla vedno z mano za moralno podporo. **Enkrat ji je ta ženska reka, da kaj bo Tina naredila, ko bom jaz na testosteronu in se bom hotel ubiti.** (D59) Ko ji je začela govoriti, tisto kar je vedela, da hoče ta ženska slišati, ji je rekla nazaj, da je čisto neuporabna. Njo je tako motilo, da sva midva skupaj in da bova ostala skupaj. Ampak to se ne dogaja samo meni, ampak sem slišal toliko zgodb. **Pa tudi zdravnik, ki te mora pregledati v tem procesu, je tako počasen in ti noče izdati tega kar rabiš.** (D60)

Tina: Njega so v bistvu manipulirali na podlagi tega, če se bo razkril staršem ali ne. Hoteli so vedeti, koliko je on pripravljen narediti za tranzicijo. In potem ko je je Jan hotel poudariti, da tukaj obstaja možnost, da se ti starši odpovejo in ostaneš brez doma, so ful nerazumevajoči in ignorantski.

Jaz: Kako se ti zdi, da tvoja spolna identiteta vpliva na tvoje življenje?

Tina: Zakaj jaz bolj vem tvoje odgovore? **Ti ful rad poješ, ampak ti je neprijetno zaradi tvojega glasu.** (D61)

Jan: **Ful se počutim boljše v svojem telesu zdaj, ko sem se razkril.** (D62) Dejansko si upam delati stvari, npr. zidati. Ko sem bil mlajši nisem nikoli delal betona, zidal in vse živo. **Zdaj pa imam samozavest, da delam stvari, ki so dojete kot moške.** (D62)

Jaz: Kako pa je identiteta vplivala na partnerske odnose?

Jan: **Do testosterona super.** (D64) Zdaj sva s Tino na tej točki, ko dojemava, kaj testosteron pomeni za naju, ker do zdaj nikoli nisva imela nobenega problema – kot strejt par. Do tega trenutka, ko je pa prišel testosteron vmes.

Tina: Ni problem, da se midva ne bi razumela. Ampak jaz sem bila posiljena in problem je, **kaj bo potem s tem fizičnim stikom, ko bo šel na testosteron.** (D65) Ne da bi bilo karkoli narobe s tem, da je on trans, ampak zaradi mojih izkušenj imam jaz problem, da se ne počutim prijetno in že vizualno mi moško telo ni privlačno, kaj šele, da bi imela spolni odnosov z moškim, ali pa da bi bila tako blizu z njim. Tako da morava zdaj oba delati na temu, da se pogovarjava, kaj nama je kul in kaj nama ni kul. **Jaz se moram ukvarjati s stvarmi, s**

katerimi se mi ne bi bilo treba ukvarjati, če bi ila v zvezi z žensko. (D66) Npr. imam velik odpor do brad. Da bova ohranila fizični stik, bom morala iti dlje.

Jaz: V kakšnih situacijah dobiš občutek, da se moraš pretvarjati?

Jan: **Okoli katerikoli tipov. (D67) Okoli tipov mi je še toliko težje bit, sploh cis tipov, (D68a) ker nisem še na tistem nivoju, kjer bi bil dovolj samozavesten. (D68b) Ker enostavno vem, da ne spadam zraven, (D69) tudi družim se ne z tipi, razen en trans tip. (D70) Kamorkoli grem, samo sklonim glavo in si rečem, da se moram delati, da sem cis in samo grem. (D71)**

Jaz: Kako se počutiš na ulici?

Jan: **Odvisno kdo je okrog. Če so ženske je ok, veliko bolj prijetno. (D72) Če pa so tipi bom šel pa samo stran. (D73) Ni to, da se počutim podrejenega, ampak se mi zdi, da takoj ko bom uporabil svoj glas, me bodo zmerjali ali sodili. (D74) Enkrat so me eni moški obkrožili in so mi hoteli vzeti denar in takrat sem mislil, da bom umrl. (D75)**

Tina: **Enkrat pa sem bila jaz zraven, ko so se eni tipi pred trgovino nekaj zajebavali in potem, ko sva šla mimo, so ga gledali in rekli »evo ti ga pedra«. (D76)**

Jan: **Tako, da ja, stran od [cis] tipov! (D77) Pred LGBT+ ljudmi se veliko boljše počutim, (D78) kot pa s strejt cis belimi moškimi. (D79)**

Jaz: Kaj se ti zdi, da tvoja družina pričakuje od tebe?

Jan: Da končam šolo in dobim službo.

Jaz: Kako bi po tvojem mnenju mogla izgledati naša družba, da bi se ti počutil super?

Jan: **Brez tipov. (D80) Brez Janše, fix. Če že morajo biti cis tipi na tem svetu, mora začeti folk izobraževati soje otroke. (D81) Ne pa, da so punce krive, da jih moški posilijo, (D82) ampak da ti tipe naučiš, da se samo-kontrolirajo. (D83) In isto velja za LGBT+ stvari, ker se spravljajo na ljudi, ki so drugačni. (D84) Se mi zdi, da bi že od majhnega mogli učiti ljudi, da nista tukaj strejt in nestrejt osebi. (D85) Ampak, da rečeš otroku, da ima lahko rad kogarkoli hoče. (D86) Ne rabiš se mi razkriti kot gej (D87) – to je normalno! (D88) Mogli bi naučiti otroke, da niso rasisti in da ne diskriminirajo, (D89) da obstajajo tudi trans ljudje in da je ok da obstajajo. (D90) Cel sistem bi se mogel spremeniti. (D91) Meni gre ful na živce, ker nekatere osebe rečejo da so trans, samo zato, ker mislijo, da je to trend. (D92) In zaradi takih potem ljudje govorijo, da smo trans ljudje šala. (D93)**

Tina: Kaj če bi rajši začeli spreminjati ljudi, ki zaradi tega zasmehujejo trans ljudje? Ker oni so pravi problem. Ti s tem mečeš slabo luč na trans ljudi.

Jaz: Kako bi si ti želel, da bi ljudje reagirali, ko se jim razkriješ?

Jan: **Da ne komentirajo sploh** (D94) in da grejo naprej z življenjem. **Na živce mi gre, ko ljudje rečejo, da sem bil ful lepa ženska.** (D95) **Ali pa, kako so trans tipi hudi.** (D96) **Nehajte nas seksualizirat!** (D97)

INTERVJU E

Datum intervjuja: 4. 5. 2021

Lana* sem spoznala nekaj let nazaj na Erasmus+ projektu, kjer se mi je tudi razkril kot biseksualec. Od takrat sva se srečevala samo na protestih in paradah. Za potrebe intervjuja sem ga kontaktirala preko Facebooka. Dobila sva se v mirnem lokalu.

**Ime je izmišljeno.*

Zaimek, starost: on, 30

Jaz: Kako opredeljuješ tvojo spolno usmerjenost?

Lan: **V bistvu sem že od nekdaj gej,** (E1) **ampak imam občutek, da se vse skupaj malo spreminja.** (E2) **Ne vem, se mi zdi da me začenjajo vedno bolj privlačiti tudi ženske.** Še zmeraj se pa identificiram kot gej. Se mi zdi pa, da se zna enkrat v prihodnosti zgoditi neka dolga zveza z žensko. Se pa še zmeraj bolj nagibam k homoseksualnosti. **Recimo da sem bi, ampak se bolj nagibam k moškim.** (E3)

Jaz: Kašna pa je tvoja spolna identiteta?

Lan: **Moški.** (E5) Joj, ful mi je težko govoriti o teh stvareh, kot da bi o ne vem čem govoril. Sramežljiv sem.

Jaz: Kako bi opisal tvoj spolni izraz?

Lan: Veliko dam na svoj izgled, hkrati a zanj ne porabim veliko časa. Brijem se z brivnikom. Kupujem na moškem oddelku. **Vedno bolj je možat,** (E6) **čeprav se znajdem tudi v momentu, ko je malo bolj uniseks** (E7) **in feminilen.** (E8) **Ampak po mojem se mi zdi, da se bojim kaj bodo drugi rekli. No, ne da se mi zdi, ampak to je tako.** (E9) **To dostikrat vpliva na to, kaj izberem. Imel bi hlače na zvonec, ampak si ne upam.** (E10) Ampak po

moje bom enkrat v življenju dosegel točko, ko bom rekel fuck it. Ne da se mi več zajebavati s tem, kaj si ljudje mislijo, nepotrebno sem pod stresom. Ampak nisem še tam – dajmo času čas.

Jaz: Kaj ti pomeni razkritje?

Lan: **Biti to kar si.** (E11) Če je to del tega, kar si, potem je to zelo pomemben aspekt. **Sreča v prihodnosti. Zelo pomemben faktor.** (E12)

Jaz: Mi lahko opišeš kakšen je bil tvoj proces odkrivanja spolne usmerjenosti?

Lan: **Ja, že v otroštvu se je začelo, v prvem razredu osnovne šole.** (E13) **V vrtcu sem imel punco v narekovajih, ampak so mi bili pa vseč tudi fantje, če pomislim. Ampak tega se še nisem zavedal toliko takrat, kot sem se potem z leti.** (E14) **Drugače pa mi je postalo bolj jasno v 3. ali 4. razredu.** (E15) **Ampak to sem jaz strogo hranil samo zase.** (E16) Še mami, ki ji najbolj zaupam, nisem povedal. **Šele v zgodnjih dvajsetih letih sem se jaz razkril.** (E16)

Jaz: Kdo je bila potem prva oseba, ki si se ji razkril?

Lan: **Prijateljica od moje bivše punce.** (E17) **Ampak njej sem rekel, da sem bi.** (E18) **Njej nisem hotel direktno reči, da sem gej, ampak da sem bi, ker sem imel takrat še punco.** (E19) **Takrat sem bil star ene 16/17/18.** (E20) **Potem je bila pa mama. Jokala sva oba. Za vsa leta za nazaj.** (E21) **Najtežje je bilo pa povedati očetu.** (E22) **Tudi to je bilo zelo emocionalno. Vem, da sem se mogel iti v sobo dreti in jokati.** (E23) **Potem vidiš, da je bilo v bistvu toliko nekih stvari potlačenih. Točno s tem dejanjem, se je okrušil en del tega – hvala bogu.** (E24) **Je boleče,** (E25a) **ampak je osvobajajoče.** (E25b)

Jaz: Kako sta te sprejela?

Lan: **Sta sprejela.** (E26)

Jaz: Komu si še razkril?

Lan: **Mislim, da več ali manj vsem.** (E27) **Je pa res, da to ne obešam na zvon.** (E28) **Je pa res, da se opazi – sem bolj feminilen.** (E29) **Je pa res, da včasih pa delujem zelo možato.**

Jaz: Kaj misliš s tem, da se opazi?

Lan: **Kretnje,** (E30a) **predvidevajo, da sem gej.** (E30b) **Se mi zdi, da sem bolj zadržan in previden. Odpiram se s časom, z zaupanjem.**

Jaz: Kako se pa razkrivaš?

Lan: Če pogovor nanese na to, včasih povem zelo direktno, (E31) včasih pa rečem samo, da sem imel fanta. Izraziš oz. opredeliš neko izkušnjo iz preteklosti, preko katere lahko sogovorec razbere tvojo spolno usmerjenost. (E32)

Jaz: Kako si se počutil, ko si se začel zavedati, da so ti vseč fantje? Si se kdaj krivil?

Lan: Konglomerat nekih občutkov. **Obstaja občutek krivde, absolutno, še zmeraj.** (E33)

Jaz: Kako ljudje reagirajo, kadar se jim razkriješ?

Lan: **Do zdaj nisem imel slabih izkušenj.** (E34) Res pa je, da je dostikrat njim bolj nelagodno, kot je meni. (E36) Poglej v kašni družbi živimo – to je še vedno tabu tema. (E37) Še vedno premalo govorimo o pomembnosti sprejemanja raznolikosti življenja na Zemlji. (E38) Ljudje dostikrat ne vejo, kaj bi se pogovarjali z mano. Je pa to dostikrat produkt oz. posledica mojega razpoloženja.

Jaz: V kakšnih situacijah se odločiš, da ostaneš nerazkrit?

Lan: Če tako začutim. (E39) V primeru, da zaznam agresijo v človeku poleg mene, se ne razkrijem in sem bolj previden. (E40) Zakaj bi šel v nek odnos, kjer obstaja destruktivna energija? Nima smisla. Včasih sem pa tako pogumen, da grem v povsem drugo skrajnost in odpiram teme ne glede na to, kaj čutim o tej osebi. (E41)

Jaz: Kako bi si ti želel, da bi ljudje reagirali ob tvojem razkritju?

Lan: **Sprejemajoče. Mislim, da si tega vsi želimo.** (E42)

Jaz: Se spomniš kakšne situacije, ki bi mi jo lahko opisal, kjer si bil diskriminiran zaradi tvoje spolne usmerjenosti?

Lan: V osnovni šoli, ker sem bil precej feminilen in to je šlo marsikomu v nos. (E43) Čez cel hodnik v OŠ so se drli, »Lan je peder!« Učitelji pa niso nič naredili. To je bila huda travma. Še težje je bilo, ker se nisem nikomur odprl in zaupal svojih težav. Potem te to od znotraj razjeda. (E44) Zdaj razumem, kako lažje bi živel, če bi se komu odprl. Samo da daš to ven iz sebe.

Jaz: Kako si potem ugotovil, da si gej?

Lan: S svojim prvim fantom (E45) pri 18. ali 19. letih. (E46) Do 18. leta sem imel pa tri leta punco.

Jaz: Si kdaj naletel na težave pri iskanju zaposlitve, pri zdravnikih, zaradi svoje spolne usmerjenosti?

Lan: Na srečo ne. **Ko iščem službo, se ne razkrijem.** (E47)

Jaz: Kako se ti zdi, da je tvoja spolna usmerjenost vplivala na tvoje življenje?

Lan: **Bolj sem previden, več strahov je prisotnih na žalost, zaskrbljenosti.** (E48) **To mnogokrat vodi v napačne oz. pomanjkljive odločitve.** (E49) Res pa je, da z leti vedno bolj premagujem te strahove in sem zato vedno lažje iskren, resnicoljuben in predvsem spontan. **Drugače moram stalno kontrolirati vsak svoj korak.** (E50) **Recimo svoje telesne gibe.** (E51) **Že leta nisem žural in šel v diskoteko, čeprav sem ful rad plesal. Ko sem še hodil me je bilo pa stalno ful strah. Imel sem tesnobne misli, če me kdo gleda, če me bo kdo zafrkaval, me pretepel.** (E52) **Tisti sošolec, ki se je drl, da sem peder, mi je rekel, da imam isti glas kot Marlena iz Sester.** (E52) **Od takrat si dejansko nisem upal več govoriti. Še pri govoru sem začel nadzirati samega sebe.** (E53)

Jaz: Kakšni so tvoji hobiji?

Lan: Vedno raje pojem, pečem, kuham, planinarim, obožujem dobre filme, nanizanke in rad dobro jem. Od nekdanj sem bil umetniška duša.

Jaz: V kakšnih situacijah dobiš občutek, da se moraš pretvarjati in da ne moraš biti to kar si?

Lan: **Če se ne počutim lagodno. Odvisno od ljudi.** (E55) **Če zaznam toleranco in sprejemanje, je lažje.** (E56)

Jaz: Kdaj so ljudje predvidevali tvojo spolno usmerjenost?

Lan: **Meni se je stalno zdelo, da mami ve. Saj potem je rekla, da je od vedno vedela.** (E57)

Jaz: Kako bi mogla zgledati naša družba, da bi se ti počutil 100% sprejeto?

Lan: **Svet bi moral biti bolj ljubeč.** (E58) **Manj agresije.** (E59) **Več razumevanja za raznolikost, tako med ljudmi, kot drugje po svetu.** (E60)

INTERVJU F

Datum intervjuja: 17. 5. 2021

Vanjo* sem spoznala na aktivistični akademiji pred nekaj leti. Od takrat se sicer še nisva srečala v živo. Takoj je pristal na izvedbo intervjuja. Dobila sva se na Fakulteti za socialno delo.

**Ime je izmišljeno.*

Zaimek, starost: on, (ang. they), 23

Jaz: Kako opredeljuješ svojo spolno usmerjenost in identiteto?

Vanja: **Oboje je tako zakomplicirano, da različnim ljudem rečem drugače. (F1) Po navadi za oboje rečem, da sem kvir, ker se mi zdi to dovolj informacij. (F2) Sploh glede spolne usmerjenosti mi je ta debata med bi in pan odvrnila od tega. Načeloma rečem, da sem bi, če moram reči. (F3) Ampak raje rečem, da sem kvir in ne uporabljam tistih bolj specifičnih stvari. (F4) Ne povežem se najbolj ne s pan, (F5a) ne z bi, ampak po definiciji bi lahko bilo to oboje. (F5b) Glede moje identiteta pa če ni osebno, samo rečem, da sem nebinarna oseba (F6a) ali kvir, (F6b) če pa so kakšne osebe, ki so mi bolj blizu in to bolje razumejo, potem pa se lahko malo bolj globoko o tem pogovarjamo. Povežem se z izkušnjo, da sem fant (F7a) ki dejta fante. (F7b) Tako da to malo vpliva na mojo identiteto, ampak ne bi pa to rekel neki osebi, ki tega ne razume. Ljudje okoli tebe zelo oblikujejo tvojo identiteto, ne bom se pretvarjal, da se to ne dogaja. (F8) Če spol ne bi obstajal, se mi tudi ne bi tako zelo kompleksno pogovarjali o tem. (F9)**

Jaz: Kaj pa je zate spol?

Vanja: **Nek konstrukt, ki ni naraven in zdaj smo tu kjer smo. (F10) S sestro, ki študira psihologijo, sva se pogovarjala, da bi bilo praktično nemogoče vzgajati spolno nevtralnega otroka, (F11) ker bi vsa okolica okoli tega otroka naredila vse v njihovi moči, da to ne bi bilo več tako. (F12) Je rekla sestra, da so se učili, da po 3. letih to pač propade – do 3. leta uspejo otroke nevtravno vzgajati. In potem tudi če si rečem, da ne bi rabil iti na hormone, da bi bilo moje doživljanje sveta isto in legitimno, vseeno okolica dovolj vpliva name, da se počutim boljše zdaj, ko sem na hormonih. (F13)**

Jaz: Kako bi opisal svoj spolni izraz?

Vanja: **Ravno danes sem razmišljal, da tako, kot se oblačim jaz, se v Sloveniji cis fantje ne oblačijo.** (F14) **Tako da ne bi rekel, da imam nek gender-conforming stil, ali pa da se oblačim kot trans ali cis tip.** (F15) Ravno danes sem izoblikoval to misel, da se raje oblačim modno, kot pa da me dojemajo kot fanta. **Se mi zdi, da bi v svetu lahko boljše passal, če bi se oblačil bolj moško.** (F16)

Jaz: Kaj ti pomeni razkritje?

Vanja: **Ful je nujno.** (F17) **Če so neke trans osebe binarne in passajo, je to za njih nekaj, po čemer ljudje pravilno prepoznajo njihov spol,** (F18) **ampak pri meni je pa to nemogoče.** (F19) **Sploh zdaj, ko vsi napačno dojemajo, kakšne zaimke uporabljam.** (F20) **Vsakič, ko imam nov razred na faksu, moram neprijetno utišati cel razred ali pa vsem privatno maile pisat, da uporabljajo prave zaimke.** (F21) Ni važno, da vejo kakšna je moja spolna identiteta, **važno je, da sprejemajo in uporabljajo prave zaimke zame, če se hočemo razumeti. To je najnižji standard.** (F22)

Jaz: Kako je šlo z roko v roki odkrivanje tvoje spolne usmerjenosti in spolne identitete?

Vanja: To je vedno zanimivo pri trans ljudeh, ker po mojem oblikuje to, kako se identificiraš. Jaz sem v osnovni šoli rekel, da sem panseksualec. **V 7./8. razredu, sem rekel, da sem bi,** (F23) **potem pa v 9. razredu, da sem pan.** (F24) V 7./8. razredu je bil v Mariboru nek smešen trend, da smo bili kao vsi bi. In to smo se vsi spraševali. Okoli mene so bili kvir ljudje, v srednji sem imel tako kvir družbo in potem je **v zadnjem letniku moj prijatelj prišel ven kot trans. In sem si mislil, da si izmišljuje, ker a ni kao tako, da moraš to že od stalno vedeti.** (F25) **Potem pa sem tudi jaz kasneje ugotovil, da sem trans in mi je ta fant rekel, naj si pogledam Transakcijo.** (F26) **Ko sem šel čez puberteto, sem se res grozno počutil.** (F27)

Jaz: Komu vse si pa razkrit?

Vanja: **Moja ožja družina razume, da sem nebinarna oseba.** (F28) **Moja mama je bila vedno zelo super.** (F29) **Moje razkritje naju je povezalo in od takrat sva zelo dobra prijatelja.** (F30) **Moj ata je rabil dlje časa,** (F31) **ampak zaradi tega mi zdaj tut on pomaga, tako da daljni družini on sam pove.** (F32) Mama pa je zelo tiha glede tega in svojim prijateljicam ne pove, razen najbližjim. Ne vem, če moj ata posebej razume to, da sem nebinarna oseba. **Moja sestra in moj fant to zelo dobro razumeta, sta moja najboljša prijatelja in skupaj živimo.** (F33) **Prva oseba, ki me je podpirala in mi pomagala pri**

raziskovanju novih zaimkov in imena, je bila ena druga oseba, ki je moja sošolka. (F34)
Hkrati sva oba to ugotavljala. **Na faksu vsi vejo – ne da sem nebinarna – to vejo samo tisti, katerim se je dalo to razložiti. Drugi pač spoštujejo moje zaimke. (F35)** Tudi oba dedka in obe babici, nekako. (F36) **Eni babici gre ful dobro. (F37)**

Jaz: Komu se ti je (bilo) najtežje razkriti?

Vanja: **Pri zdravstvu je to zelo neprijetno in me je tam vedno strah, sploh ker so ljudje v zdravstvu lahko zelo nesramni. (F38)** Enkrat me je ena zdravnica slišala kako **uporabljam zase moške zaimke in je potem tako agresivno uporabljala ženske zaimke ves čas. (F39)** Oče je povedal svoji mami, torej moji babici, ampak jaz se ji nisem hotel razkriti, ker je že dosti stara in ni iz takega okolja, kot recimo tista druga babi. (F40)
Ampak zdaj čutim krivdo, ker je nočem iti obiskati, ker se bojim, da bo razočarana.

Jaz: V kakšnih situacijah se odločiš ostati nerazkrit?

Vanja: V zdravstvu. **V vsakodnevnih interakcijah s kakšnimi prodajalci in prodajalkami, ker pač, kaj bi bila poanta? (F41)** Če so situacije, kjer se samo enkrat vidim s to osebo in **bilo preveč čustveno težko, da bi se to izvedlo. (F42)**

Jaz: Kako bi si želel, da bi ljudje reagirali ob tvojem razkritju?

Vanja: **Idealno bi bilo, da bi bili ljudje tako fuck yeah. (F43)** **Da bi razumeli (F44)** in bi mi pomagali druge ljudi popravljati pri uporabi zaimkov. (F45) **In da bi potem oni naprej povedali drugim ljudem, da potem jaz ne rabim. (F46)**

Jaz: Si bil kdaj diskriminiran na podlagi tvoje spolne identitete, usmerjenosti ali izraza?

Vanja: **Ustavno, v tej državi, v tem svetu – ja. (F47)** Ampak na srečo nimam dosti takih izkušenj, da bi mi kdo hotel kaj takega narediti. **Razen kakšni pijani ljudje na vlaku in avtobusu. Očitno si samo neki pijani nesramni cis moški upajo spraševati, če sem fant ali punca. (F48)** **No pri ginekologinji sem doživel zelo neprijetno situacijo. Dodeljena mi je bila ena, h kateri moramo iti vse trans osebe, ki smo na hormonih. Ampak grozna je. Spraševala me je, če imam spolne odnose z moškimi. In ji ni šlo v glavo, kako, če sem jaz trans moški. To pa velikokrat naletim na osebe v zdravstvu, ki vejo, da si ti trans in pač to, da imaš ti kot trans fant fanta in ne punce, to pa jim spet popolnoma ni jasno. (F49)**
Predstavljam si, da moraš svoje spolne organe kazati osebi, ki je bila prej diskriminatorna do tebe.

Jaz: Kako se ti zdi, da je tvoja spolna usmerjenost oz. identiteta vplivala na tvoje življenje?

Vanja: Čisto, tko ful v vseh pogledih. (F50) **Najboljše se razumem z ljudmi, ki so LGBT+, ker tudi razumejo in se potem bolj povežemo. (F51) Nimam samo LGBT+ prijateljev, ampak večinoma. (F52) S fantom sva bila že pred mojim razkritjem skupaj in sva tudi ostala skupaj. On tudi ni cis in sva potem oba skupaj ugotavljala. (F53) Tako da se s te perspektive ni spremenilo, da bi šla narazen, ampak je pa definitivno spremenilo najin odnos. Vplivalo je tako na moje ustvarjanje (F54) in na to, da delam prostovoljsko delo. (F55) Najlažje se je začeti brigati za take stvari, ko si ti del neke marginalizirane skupine. (F56) To da sem nebinaren, zdaj, kot umetnik, prodajam. (F57) V glavnem čisto popolnoma oblikuje vse v mojem življenju.**

Jaz: Kakšni pa so tvoji hobiji?

Vanja: Poleg risanja, igram igrice.

Jaz: Si mogel kakšen hobiji opustiti?

Vanja: **Ne, ampak če bi še plesal, bi se to sigurno zgodilo v plesu, ko bi moral plesati v paru. (F59) Ampak sem nehal zaradi faksa.**

Jaz: V katerih situacija dobiš občutek, da se moraš pretvarjati in da ne moraš biti to kar si?

Vanja: **Ko so osebe, s katerimi se vidiš samo enkrat in se ti jih ne da obremenjevati s temi stvari. (F60) Čeprav mislim, da ne bi smel tako razmišljati, ker se mi zdi da je minimum, da me spoštujejo, ne pa da jaz s tem njih obremenjujem. Ampak tudi tisti neki prijatelji, ki jim poveš, pa imajo neke nevpadljive transfobne komentarje – tudi z njimi se ne počutim pristno. (F61) Ful je čudno, ko moraš stopiti izven svojega kroga in se spomniti kakšno je življenje okoli.**

Jaz: V kakšnih situacijah se je zgodilo, a so ljudje predvidevali tvojo spolno usmerjenost/identiteto?

Vanja: **Vedno. Za mojo spolno identiteto vedno predvidevajo vsi, da sem punca, ker ne passam kot fant. (F62) Do spolne usmerjenosti pa sploh ne pridem. Ampak o fuj, da bi nekdo predvideval, da sem strejt. (F63)**

Jaz: Kako bi mogla zgledat družba, da bi se ti počutil 100% sprejeto?

Vanja: **V moji fantaziji je to ena izmed najbolj osnovnih stvari, da razmišljaš o sebi in o svoji identiteti in da je to splošno sprejeto.** (F64) Po mojem se ne bi mogli znebiti spola in zdi se mi, da to vseeno vse malo zabavno naredi, **ampak ne bi smelo biti več spolnih vlog in to bi moglo biti čisto nepovezano,** (F65) **ampak samo kako želiš ti živeti svoje življenje.** (F66) **In da vsaki osebi ne bi pripisali nobenega spola,** (F67) **ampak bi bili vsi nevtrarno vzgajani in se potem sami raziskovali** (F68) **in potem bi zato tudi lahko dejtali kogarkoli bi hoteli.** (F69) **Po možnosti bi izboljšali naš odnos do bližine z drugimi, da ne bi bilo to samo rezervirano za pare in monogamno, ampak bi bilo bolj jasno, da se lahko vsi objamejo, ali pa si dajo poljub.** (F70) **Da ne bi bilo kapitalizma** (F71) **in zaradi tega ne bi bilo nobenih takih zakonov, ki bi ustvarjali marginalizirane skupine, ki so sedaj.** (F72)

INTERVJU G

Datum intervjuja: 18. 5. 2021

Gregorja* sem spoznala nekaj let nazaj na eni od LGBT+ organizacij. Pozneje sva se še večkrat srečala na raznih (LGBT+) dogodkih in vedela sem, da mu ne bi bilo težko govoriti o tej temi, zato sem ga tudi kontaktirala, na kar je takoj pristal. Dobila sva se pri njemu doma.

**Ime je izmišljeno.*

Zaimek, starost: on, 22

Jaz: Kako opredeljuješ svojo spolno usmerjenost in spolno identiteto?

Gregor: V bistvu nobenega ne opredeljujem. **Za spolno usmerjenost po navadi uporabljam kvir, če že moram kaj uporabljati.** (G1) **Pri spolni identiteti v bistvu enako.** (G2) **Ko prihajam v prostore, sploh ki niso LGBT+, rečem da sem moški oz. trans moški, odvisno od konteksta. V LGBT+ krogih po navadi tudi.** (G3) **V ožjih krogih pa govorim o nebinarnosti in o večjih slojih svojega spola.** (G4) Ampak to mi je nekaj ful intimnega in specifičnega, da se niti ne počutim, da bi imel besede, da bi to lahko opisoval.

Jaz: Kako bi pa opisal svoj spolni izraz?

Gregor: **Moj spolni izraz je precej maskulin.** (G5)

Jaz: Kaj zate pomeni razkritje?

Gregor: **Jaz sem šel v življenju čez dve razkritji, (G6) ker sem se outiral kot trans ene 5 let po tem ko sem se outiral kot ne strejt. (G7) Razkritje je ena zelo kompleksna in velika stvar, ki se zelo razlikuje od tega kaj razkrivaš in v katerem prostoru to razkrivaš. (G8) Načeloma mi pa to pomeni nekaj intimnega in kot da bi dol potegnil obliž in odkril rano in zdaj je odvisno, ali ti jo bo zrak zacelil, ali pa ti bo gor nekdo gor vrgel sol. (G9)**

Jaz: Kako pa je šlo z roko v roki odkrivanje tvoje spolne identitete in spolne usmerjenosti?

Gregor: Na nek način je šlo, na nek način ne. Še sam ne vem. Na nek način se mi zdita moji zgodbi razkrivanja čisto ločeni med sabo, ker **sem vedel, da nisem strejt že približno v 8. razredu osnovne šole (G10) in sem se razkril do 1./2. letnika srednje šole. (G11) Tudi doma, (G12a) ne po svoje želji (G12b) in na zelo slab način. (G13)** Takrat sem rabil, da sem reclaimau to, da lahko obstajam in sem našel moč v feminilnosti. Ljudje so mi to ves čas poskušali odvzeti, ko **so mi govorili, da sem ful moški, da so vsi moji interesi moški in da je vse ful moško. Ampak na zelo zbadljiv način. Nikoli ne, da bi mi kdo hotel pomagati odkriti, da sem trans. Je bilo bolj kot da je nekaj narobe z mano, da sem moški. (G14)** Moja feminilnost ni neka stereotipna feminilnost in to je to kar ljudi moti. In potem sem se ful upiral na to, da je vse kul z mano, samo da me družba ne sprejema, ker sem maskulina ženska. **Ko sem prišel iz vasi v Ljubljano, sem malo zadihal in mi je postalo jasno, da sem že celo življenje vedel, da sem trans (G15) in da sem v otroštvu večkrat tudi jokal zaradi tega. V otroštvu sem imel načrt, da bom uprizoril svojo smrt, pobegnil v Avstralijo in tam naredil tranzicijo. (G16) Moji starši so takrat vedeli za mojo spolno usmerjenost in je bil že to takrat problem (G17) in sem vedel, da če tega ne sprejmejo, kako bodo potem karkoli drugega sprejeli. (G18) Ko sem prišel na Legebitro in v varen prostor, se mi je vse to začelo odpirati. (G19) Definitivno je varno okolje pomagalo, da sem lahko prišel do vseh teh stvari. (G20)**

Jaz: Komu vse si razkrit?

Gregor: Na tej točki mislim da vsem. (G21) **Moji starši so zdaj ful napredovali s tem! (G22) Moja mami si sama želi voditi podporne skupine za starše trans otrok in že stopa v stike s starši mojih trans prijateljev. (G23)** Pa tudi tako daleč sem zdaj v tranziciji, da me včasih ljudje niti več ne prepoznajo.

Jaz: Komu se ti je bilo pa najtežje razkriti?

Gregor: **Sigurno starši (G24a) in stari starši. (G25b) Jaz sem bil pripravljen, da obstaja možnost, da se sploh ne bomo več pogovarjali in da se bom čisto odselil. Na začetku je bilo ene 3 mesece dejansko tako, (G25) ampak se je potem počasi popravljalo. Bolj kot zavračanja družine, da jaz pač s tem lahko izgubim vsa neka poznanstva in veze in da se bom tako fizično spremenil, da me niti moja družina ne bo prepoznala na ulici. (G26)**

Jaz: V kakšnih situacijah se potem odločiš ostati nerazkrit?

Gregor: **Jaz se načeloma razkrivam kar pogosto, ker sem ful ponosen na to, da sem trans (G27) in strejt cis ljudje so kar eni. Ampak, če vidim da je nekje taka močna testosteronska energija. (G28) Kjer so pretežno cis moški (G29) in to ni nek LGBT+ prostor. (G30) V kakšnem fitnessu se sigurno ne bi počutil ok pogovarjati o LGBT+ tematikah. (G31) Znotraj svoje skupine se bom outiral, se pa zavedam, da še vedno obstajajo prostori, v katerih ful tvegam, če se outiram. Pri razkritju je tudi pomembno, kje je prostor za dialog in kje ga ni. (G32) Po navadi se odločim na podlagi tega, koliko je podpore v prostoru. (G33)**

Jaz: Si bil kdaj diskriminiran na podlagi svoje spolne usmerjenosti/identitete?

Gregor: **V fitnessu mi niso dovolili biti v moški garderobi, ko še nisem imel urejenih dokumentov. (G34)**

Jaz: Kaj pa glede zaposlitve ali v šoli, pri zdravniku?

Gregor: **Ko si trans je kar težko iskati službo, sploh ko ne passaš. Pol stvari ti odpade. Ker sem imel neskladje v dokumentih se mi je potem dogajalo, da mi na večino mailov sploh niso odpisovali. (G35) Na faksu sem imel pa dobre in slabe izkušnje. En profesor se je drl: »a potem te več ne kličem to, ampak Gregor!?!«. Nikoli mi ni direktno rekel, kaj je njegov problem, ampak še moji sošolci so videli, da ga očitno ima. (G36)**

Jaz: Pa pri zdravnikih in ginekologih?

Gregor: **Pri zdravniku sem pa enkrat samo slišal tiste medicinske sestre, ki so debatirale za steklom o meni, če sem moški ali ženska in se jim je zdelo to ful zanimivo. Ker sem imel moje zdajšnje ime, obdržal sem pa tudi starega in ko sem jim to povedal, mi je ena rekla, da jaz s tem ljudi ful medem in da si ga moram zbrisati. (G37) Še enkrat drugič sem imel pa res grozno izkušnjo. Bil sem pri zdravnici, ko sem že imel spremenjene dokumente in EMŠO, samo še na zdravstveni kartici sem imel svoje staro ime. Ampak, ko sem dal medicinski sestri dokumente, sem ji to povedal in ji rekel, da mi je imel**

Gregor in da uporabljam moške zaimke. In potem je prišla nazaj v čakalnico in se čez vse drla »gospodična« in moje staro ime in nikakor ni hotela uporabljati mojih novih zaimkov. Potem sem ji notri še enkrat povedal, da mi je ime Gregor, pa ni nič spremenila. (G38) Pri zdravnikih se večkrat zgodi, da imajo kakšna vprašanja. Pa uro pred zgornjo operacijo mi je ena medicinska sestra rekla, da sem tako lep in zakaj si to delam. (G39)

Jaz: Kako so različne osebe reagirale na tvoje razkritje?

Gregor: LGBT+ ljudje so odreagirali najbolj pozitivno in ok. (G40) Jaz imam ful širok krog prijateljev, ki so LGBT+. Pa tudi tisti najbližji prijatelji, ki niso LGBT+ so imeli odziv ful dober. (G42) Starši so bili velik zalogaj. Stvari so se popravile in z dosti truda in dela je šlo vse na boljše. Res sem se trudil dosti pogovarjati z njimi. Fulkrat nisem bil slišan in ful časa so rabili, da so začeli uporabljati moje zaimke in ime. Outiral sem se pa 3 leta nazaj. (G42) Brat je imel malo posebno reakcijo. Ko sem še sam sebe odkrival, sem mu rekel, da mislim, da sem trans, pa mi je rekel »ma ne vem če«. (G43) Ampak me je sprejel. (G44) Bili smo ta tipična slovenska družinica in sem vedel, da outiranje spremeni tudi družinsko dinamiko. (G45) Z mojim outiranjem sem vedel, da bo tudi brat mogel vsem svojim prijateljem povedati, da ima brata. (G46) Pri družini nisi samo ti v tej tranziciji, ampak bo šla čez njo tudi družina. (G47) Moji straši so rabili ene 5-6 let grozних občutkov glede moje spolne usmerjenosti – nikakor sprejeti. (G48) Potem je pa to, da sem trans, obrnilo stvari na boljše. Kot družina smo se skozi to ful bolj povezali. (G49) Pa enkrat sem imel enega fanta in ko sva šla narazen je mama rekla, da joj kako je bil on tako zlat. Pa sem ji rekel, naj se poroči z njim. Na eni točki sem videl, da so to njena pričakovanja in vidim, da si to želi, naj ima sama to, jaz ne bom. (G50)

Jaz: Kako bi si želel, da bi ljudje reagirali ob tvojem razkritju?

Gregor: Prej sem si vedno želel, da bi bili samo tako ok in da bi uporabljali moje zaimke in da bi bilo to to. Tudi, če se zmotiš, se pač zgodi. (G52) Zdaj, z medicinsko tranzicijo pa se te stvari spremenijo. Zdaj se ne počutim več tako ogroženo oz. ljudje mi tega več ne morajo vzeti. Zgledam cis moški in ljudje, ki ne vejo, da sem trans, me bojo enostavno samo dojemali kot cis moškega. Tako da zdaj, ko se outiram, se outiram v prostorih, kjer govorim o transspolnosti. Ne rabim več toliko razlagati, da sem trans. In v teh prostorih mi reakcija več ni tako relevantna, ker tam stojim trdno in govorim o svoji zgodbi. (G53) Ampak prej so bila pa moja najljubša outiranja, ko so rekli, ok ti je ime Gregor. (G54)

Malo manj ljuba outiranja so pa bila, ko ljudje čutijo potrebo, da ti morajo izkazati ful neizmerne podpore. (G55)

Jaz: Kako se ti zdi, da sta tvoja spolna usmerjenost in identiteta vplivala na tvoje življenje?

Gregor: **Biti trans je lahko ful zajeban in drag hobi, (G55) ampak jaz se ful zavedam tega, da to da sem trans in tudi moja svoja usmerjenost, ki me je mogoče na nek način pripeljala do tega, da sem lahko svojo identiteto popolnoma sprejel, (G56) se zavedam, da sem tak človek, kot sem danes, zaradi tega. Sem radikalen, ker sem kvir, tudi vem da imam drugačen odnos do sveta. (G57) Dostikrat pomislim na to, da če bi se hipotetično rodil kot cis moški, tudi če ne bi bil kvir in bi odraščal v tisti vasi, vprašanje, kakšen bi bil danes. Kot otrok sem imel ksenofobna in rasistična nagnjenja zaradi babice in dedka. Tudi ful ponotranjene transfobije in homofobije sem imel. (G58) Zaradi tega tudi jaz rečem, da sem vesel, da sem trans. (G59) Tudi to me je na nek način prisililo v to, da sem zares začel razmišljati o svojem telesu in se ga začel imeti rad. (G60) Kar je tudi ena stvar, do katere verjetno ne bi prišel, ker to enostavno v družbi ni relevantno – kakšen odnos imaš sam s sabo. Verjetno bi bil samo še en povprečen človek, ki ne vidi nobenega problema.**

Jaz: Kakšni so kaj tvoji hobiji?

Gregor: **Dosti se ukvarjam z aktivizmom. (G61) Tudi muzika, ampak to je bilo predvsem zaradi tranzicije zadnje čase na stranskem tiru. (G62) No dokler nisem prišel glede tranzicije do te točke, da lahko malo zadiham, je bila tranzicija moje življenje. Vse se je vrtelo okoli tega. Zato mi je bila poanta, da čimprej pridem do hormonov, da lahko delam karkoli v življenju. (G63) Jaz se na primer nisem nikoli želel oglašati v razredu, zaradi glasu, pa še zdaj imam probleme s klicanjem po telefonu. (G64) Zdaj se je zaključila tranzicija in se je začelo življenje, ki si ga želim. (G65) Kickbox sem nehal trenirati. Bil sem državni prvak. Nikoli v bistvu nisem šel do trenerja, ker nisem vedel kaj bi to pomenilo. Preveč sem se bal. (G66)**

Jaz: V katerih situacijah pa imaš občutek, da se moraš pretvarjati in da ne moraš biti to kar si?

Gregor: **Tega zdaj več niti ni. (G69) Ampak včasih sem pa moral igrati dobesedno drugo persono. Babici in dedku sem se outiral šele po zgornji operaciji, živeli smo pa v isti hiši. In ko sem šel v njuno nadstropje, sem začel govoriti z visokim glasom in uporabljati ženske zaimke. Še brat je z mano igral. (G70)**

Jaz: Kdaj se ti je zgodilo, da so ljudje predvidevali tvojo spolno usmerjenost/identiteto?

Gregor: **Odkar sem bil rojen. (G71) Pred tranzicijo sem bil viden kot neka zelo maskulina ženska. (G72) Dosti več komentarjev skozi življenje je bilo glede gej, lezbijka, kot pa trans. Ker se mi zdi, da ljudje vejo, kaj je gej in kaj je lezbijka, med tem ko se o transspolnosti ne govori toliko. (G73)**

Jaz: Kakšna bi mogla biti po tvojem mnenju naša družba, da bi se ti počutil 100% sprejet?

Gregor: **Definitivno je potrebno uničiti kapitalizem (G74a) in patriarhat. (G74b) Mislim, itak je to vse povezano med sabo. Jaz vidim to idealno družbo, ki je zelo nedosegljiva. Kapitalizem in patriarhat bi zrušila vse, kar je spodaj. (G75) Ful se mi zdi pomembno to, da bi se ljudje vrnili nazaj k svojemu izvoru, kar je narava. V naravi je ljubezen, v naravi je vse. (G76) Če bi lahko samo s tem živeli in s tem dihali, ne bi imeli sploh potrebe po tem, da bi imeli dobiček in bi se nam zdelo neumno, da kogarkoli zatiramo. (G77) Jaz si predstavljam nek svet, kjer smo vsi eno, kjer ni mej, kjer ni da je nekdo državljan nečesa, ampak smo vsi prebivalci nečesa. In ko vidim ta svet, tudi ne vidim da bi kdorkoli kadarkoli še hotel uporabljati binarne spole. (G78) Tudi spolne usmerjenosti v tem svetu jaz ne vidim, ker se mi ne zdi to več relevantno. (G79)**

9.3 Odprto Kodiranje

Odprto kodiranje intervjuja A

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A1	Se opredeljujem kot gej	gej	gej	spolna usmerjenost
A2	moški. A veš da se v bistvu o tem nikoli res nisem spraševal – o spolnih identitetah. Ful se imam še za naučiti. Kaj pa če bi rekel, da sem cisspolen?	cisspolen moški	moški	spolna identiteta
A3	Se mi zdi, da imam zdaj neko tako prehodno stanje oz. da sem zdaj v nekem takem prehodnem obdobju.	spreminjanje	Spolni izraz	Spolna identiteta

A4	Prej ja, itak.	ujemanje z družbenimi pričakovanji	Spolni izraz	Spolna identiteta
A5	Ampak to samo zato, ker mi je družba to tako posredovala.	Spolni izraz	Družbeno posredovanje	družbene norme
A6	In sem se probal nekako čim bolj, kako naj temu rečem, zakrit oz. prekrit oz. dati nase neko to moško podobo	prekritje svojega pravega izraza	hegemonia moškost	heteropatriarhat
A7	čeprav imam ful to ženstveno energijo in se mi zdi, da želim to dati notri v svoj spolni izraz	spreminjanje	Spolni izraz	spolna identiteta
A8	ampak se mi zdi, da mi do zdaj to še ni uspelo in se hočem ful zamaskirati v neke take tipične moške stvari	zakritje v moško podobo	hegemonia moškost	heteropatriarhat
A9a	Se mi pa zdi, da sem zdaj v nekem takem transformativnem stanju, da probam eksperimentirati	eksperimentiranje	Spolni izraz	spolna identiteta
A9b	ne razmišljati kako bodo to videli in kaj si bodo mislili drugi	nedovzetnost o mnenju drugih	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
A10	Najbrž povsod slišiš, da nekje globoko v sebi to itak veš.	zavedanje	zavedanje	Razkritje sebi
A11	ampak sem probal to nekako potlačiti. Potem pa nekje pri 15. letih	Potlačitev spolne usmerjenosti	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
A12	sem odraščal v generaciji Youtuberjev, kjer je bilo ful popularno to razkritje	YouTube-rji	pomoč	Razkritje sebi

A13	sem rekel, da če je on [Joey Graceffa] gej, potem sem tudi jaz gej.	YouTube-rji	pomoč	Razkritje sebi
A14	In potem je on enkrat res prišel vem z nekim videospotom, kjer je na koncu poljubil fanta. In jaz sem takrat doživel nekaj revolucionarnega.	YouTube-rji	pomoč	Razkritje sebi
A15	Nisem se več sploh upiral.	prenehanje upiranja	priznanje	razkritje sebi
A16	Edina stvar, ki me je ovirala pri tem, da bi se sprejel, najprej samega sebe, je bilo to, da mi je bilo ful grozno, da ne moram imeti bioloških otrok.	otroci	pričakovanja	Družbena konstrukcija
A17	Po moje mi je bilo zaradi tega grozno, ker so mi to vsi govorili in mi je bilo to ful družbeno posredovano	želja po otrocih	Družbeno posredovanje	Družbene norme
A18	sem mogoče tudi odraščal v taki ful tradicionalni družini	odraščanje v tradicionalni družini	družine s patriarhalno strukturo	heteropatriarhat
A19	in je bilo to potem vame ful vgravirano	otroci	pričakovanja	Družbena konstrukcija
A20	če zdaj pogledam, sploh ne vem, če si želim imeti otroke	otroci	pričakovanja	Družbena konstrukcija
A21	To vem da je bilo pri 15. letih, da sem si to tako rekel: »ja, ok, sem gej«.	pri 15. letih	Priznanje	razkritje sebi
A22	Potem sem pa pri 17. letih povedal mami.	pri 17. letih	razkritje mami	razkritje staršem

A23	bilo je ful spontano. Ni bilo, da bi se jaz tisti dan zbudil in bi rekel, da se bom razkril.	spontano	razkritje mami	razkritje staršem
A24	Jaz najbrž do takrat, ko sem to izrekel, nisem vedel, da bo šlo to iz mene.	spontano	razkritje mami	razkritje staršem
A25	In je bila ful mešana reakcija.	mešana reakcija	razkritje mami	razkritje staršem
A26	Ni čisto vedela kako reagirati, kaj narediti.	Mešana reakcija	razkritje mami	razkritje staršem
A27	Ni bilo pomirjujoče, ni bilo pa niti da je to grozno, tega ne smeš.	Mešana reakcija	razkritje mami	razkritje staršem
A28	Potem pa sem pol leta kasneje povedal še fotru.	razkritje mami prej kot očetu	časovno	razkritje staršem
A29	Potem sem mu isto čisto tako spontano povedal, res najbolj spontana situacija.	spontano	razkritje očetu	razkritje staršem
A30	Fotr je bil isto ful presenečen	presenečenje	razkritje očetu	razkritje staršem
A31	in je rekel, da nikoli ne bi pričakoval	presenečenje	razkritje očetu	razkritje staršem
A32	kar je bilo meni v bistvu najbolj bizarna stvar	presenečenje	razkritje očetu	razkritje staršem
A33	Ker vsi, ki me poznajo, so tako: »vemo, da si gej, imaš take kretnje in te zadeve« in vsi me prepoznajo.	prepoznanje spolne usmerjenosti po kretnjah	stereotipi	homo-bi-transfobija
A34	Fotr je bil tako ful začuden, ni vedel, kako reagirati.	nevednost reagiranja	razkritje očetu	razkritje staršem
A35a	idejo, da bo to kao minilo	spolna usmerjenost kot faza	stereotipi	homo-bi-transfobija
A35b	predvsem fotru, da se je pomiril	pomirjanje očeta	razkritje očetu	razkritje staršem

A36	ker je bil psihično tako uničen. Spomnim se, da sem prišel v kuhinjo in samo vidim fotra zvitega na kavču, kako se joka	psihično uničenje očeta	razkritje očetu	razkritje staršem
A37	mami ga je komfortala, kao sej bo ok	Pomirjanje očeta	razkritje očetu	razkritje staršem
A38	Sicer je še vseeno rekel, da sem še vedno njegov sin in da me bo še vseeno sprejel	sprejetje	razkritje očetu	razkritje staršem
A39	ampak to je bilo za njega tako ful pretresljivo	presenečenje	razkritje očetu	razkritje staršem
A40a	Sploh ker odraščáš v neki tradicionalni družini in nihče od širnega sorodstva se ne odklanja od te neke tradicije in tipičnega vedenja. Vsi so poročeni, imajo fanta/punco, vse super.	Ne-odklanjanje sorodstva od norm	družine s patriarhalno strukturo	heteropatriarhat
A40b	potem pa jaz čisto skrenem iz poti	Odklanjanje od norme	družine s patriarhalno strukturo	heteropatriarhat
A41	In itak sta pričakovala vnuke, da se bom poročil	Vnuki in poroka	pričakovanja	Družbena konstrukcija
A42	Ful sta imela valda neka pričakovanja te tradicionalne družine.	tradicionalna družina	pričakovanja	Družbena konstrukcija
A43	Pa tudi, kako bodo to videli drugi – groza, konec sveta.	oziranje staršev na mnenje drugih	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
A44	Ful sta prosila, da ne povem mojim starim staršem in naj ne vrtam v to, ker dvomim da bi oni to dobro sprejeli.	prepoved staršev po razkritju starim staršem	Oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje

A45	Zakaj ne moram biti samo odkrit in jima reči, da pač pride moj fant sem, kaj me briga!?	starim staršem	Želja po razkritju	razkritje
A46	Pa sta bila tako da raje ne: »lej, Žak, raje ne, ker je lahko kakšna jeba, ker boš lahko da še ti mogel iti ven iz tega stanovanja«.	Izselitev	dom	cis-heteronormativno okolje
A47	bog ve, kakšna jeba bi bila potem, če bi povedal, da je to moj tip	Težave ob razkritju	dom	cis-heteronormativno okolje
A48	Kar mi je ful zanimivo, da nihče ne posumi	Brez suma o spolni usmerjenosti	dom	cis-heteronormativno okolje
A49	Čprav po mojem nekje globoko v sebi vejo	Stari starši	zavedanje	razkritje
A50	ampak si ne pustijo priznati	Brez dopustitve priznavanja	dom	Cis-heteronormativno okolje
A51	Moji vejo za vse moje fante, imel sem še enega pred Nejcem in vse vejo	družina	razkritost	razkritje
A52a	mami zelo podpira	sprejetje	Razkritje mami	Razkritje staršem
A52b	Fotr se pa še vedno malo išče, niti mu nočem to metati pod nos	Ne-izpostavljanje partnerja	Partnerski odnosi	cis-heteronormativno okolje
A53	Mami sem pa enkrat rekel: »ful ti hvala, toliko mi pomeni, da me sprašuješ in da me priznavaš«	sprejetje	razkritje mami	razkritje staršem
A54	in potem mi je začela še več govoriti o tem in me še več spraševati	zanimanje	razkritje mami	razkritje staršem
A55	Fotr je pa še tako malo zadržan.	zadržanost	Razkritje očetu	Razkritje staršem

A56	je vsako razkritje mini aktivizem	razkritje kot aktivizem	aktivizem	spreminjanje družbenih odnosov
A57	Vsakič, ko se ti nekomu razkriješ, s tem posreduješ nekomu informacije o tem, da se začnejo zavedat tega, da obstajajo tudi drugačne spolne usmerjenosti in spolne identitete	posredovanje informacije o drugačnih spolnih usmerjenostih	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A58	Da več ljudi sliši o tem	več poslušanja ljudi	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A59	da več o ljudem razložiš	več razlage ljudem	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A60	in da več ljudi razume	več razumevanja ljudi	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A61	In potem se mogoče tudi oni začnejo z drugimi pogovarjati	pogovarjanje	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A62	Zdi pa se mi tudi, da je to nek pritisk, da moraš imeti to razkritje	pritisk	občutki	razkritje
A63	ustvarila se je ta idealizirana podoba tega razkrivanja, kako bi to moglo izgledati	idealizirana podoba razkrivanja	način	razkritje
A64	potem sem jaz ful silil: »ali me imaš še rad, daj mi povej, daj mi povej, ali sem ti še ok?	potreba po sprejemanju	občutki	razkritje
A65	Tako kot si se ti razkrival nekaj let	večletno trajanje	zavedanje	razkritje sebi
A66a	tako tudi oni rabijo čas	Potreba po času	Razumevanje do ljudi, katerim se razkrijejo	Cis-heteronormativno okolje

A66b	Ne bodo bili v tistih 5 minutah kar ok	Prvotno nesprejetje	sprejetje	Razkritje staršem
A67a	Mogoče mi je breme in pritisk se razkrivati ljudem, za katere vem, da niso del LGBT+ skupnosti	Razkritje kot breme	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
A67b	pa mi je potem nekje globoko v sebi še vedno pritisk	Razkritje kot pritisk	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
A68	Ampak, če pa recimo nekomu iz LGBT+ povem, pa kar rečem da sem gej in mi sploh ni bed	Lahkotnost ob LGBT+ (prijaznih) ljudeh	občutki	razkritje
A69	Pač, to živim in ni zdaj to neka stvar, da moram zdaj to povedati	Brez potrebe po razkrivanju	pomen	razkritje
A70	v celem sorodstvu, vse pridejo s fanti in jih predstavijo in je vse to normalno	normalnost heteroseksualnih zvez	družine s patriarhalno strukturo	heteropatriarhat
A71	To se mi zdi še najboljši način. Da samo prideš z nekom, ki ti veliko pomeni in si srečen, ker imaš nekoga tukaj ob strani.	nedirektno	način	razkritje
A72	jaz sem veliko več kot pa samo gej!	Zreduciranost osebe na spolno usmerjenost	zreduciranost	Družbena konstrukcija
A73	Itak so vsi vedeli	Prijatelji ce	zavedanje	razkritje
A74	Nisem rabil sploh razlagati	občutek nepotrebnosti po razkrivanju	način	razkritje
A75	Enkrat sem enemu rekel, da se mu uradno sploh še nisem razkril, a bi ti mogel povedati, da sem gej? En tak pritisk	pritisk	občutki	razkritje
A76	Mogoče, da sem se jim razkril tako, da	nedirektno	način	razkritje

	sem govoril o tipih, kaj na foro, kako je ta pa ta lep in so potem verjetno dojeli.			
A77	Ni bil nihče da bi bil, joj ne	pozitivna	razkritje prijateljicam em	razkritje
A78	Recimo to za babico in dedka. Čeprav, da se jaz odločam... delno je, da sem se jaz odločil	Odločitev o razkritju	Oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
A79	delno pa je bilo tudi posredovano iz strani mojih staršev	Odločitev o razkritju	Oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
A80	Pa saj sploh ne čutim potrebe, da bi se	občutek nepotrebnosti	Nujnost razkrivanja	Cis-heteronormativno okolje
A81	Iz najinega stanovanja so nama ukradli denarnici in so prišli policisti in sva morala povedati v kakšnem razmerju sva. In itak da sva rekla, da sva prijatelja.	prekrivanje partnerja	Partnerski odnosi	cis-heteronormativno okolje
A82	Recimo v tem primeru mi je bilo mogoče malo bolj neprijetno reči, da sva skupaj	Neprijetnost razkrivanja partnerja	Partnerski odnosi	cis-heteronormativno okolje
A83	Tako a veš, kot da ni velika stvar	obravnavati kot da ni nič takšnega	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
A84	Sploh ne rabim, da bi me slavili	brez slavljenja	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
A85	Kot da bi rekel, da imam punco, tako	reakcija kot pri heteroseksualnih ljudeh	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
A86	Ja, ok, pač skupaj sta, normalno, ok	normalna reakcija	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov

A87	Zdaj se ful udejujem v teh LGBT+ stvareh	udejstvovanje v LGBT+ stvareh	spremembe	razkritje
A88	grafičnem oblikovanju	Na ustvarjanje	spremembe	razkritje
A89	Ampak absolutno je to še vedno nekje v ozadju, kaj si bodo ljudje mislili	skrb o mnenju drugih	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
A90	ne	brez diskriminacije na delovnem mestu	diskriminacija	homo-bi-transfobija
A91	so bile kašne opazke	delovno mesto	Opazke in žaljivke	homo-bi-transfobija
A92	Ena sodelavka pa je rekla, da si bom jaz itak prej našel moža, kot pa ženo ... Mislila je, da je to nekaj smešnega in da je bila to ful neka zbadljivka	delovno mesto	zbadljivke	homo-bi-transfobija
A93	Pa včasih imam ultra gej momente in se mi potem ljudje začnejo smejati v obraz, če kej takega naredim ali pa kaj takega rečem	ob "gej trenutkih"	posmeh	homo-bi-transfobija
A94	Težko je to razložiti, ampak začutim, da je to neko negativno posmehovanje	negativno posmehovanje	posmeh	homo-bi-transfobija
A95	meni je s strejt ljudmi tako neprijetno	neprijetnost	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
A96	so čisto čisto čisto drugačni	drugačnost	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
A97	in se z njimi sploh ne moram poistovetiti	nezmožnost poistovetenja	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
A98	Uf, moje vsakodnevno življenje	spolne usmerjenosti/identitete	predvidevanje	družbene norme
A99	Mene preprosto pač izda moj spolni izraz	prepoznavanje spolne usmerjenosti na	Spolni izraz	Spolna identiteta

		podlagi spolnega izraza		
A100	vsi te stereotipi, ki se me držijo, čeprav jaz ful nočem, da se me držijo	neželeno potrjevanje stereotipov	stereotipi	homo-bi-transfobija
A101	ker jih nočem potrjevati, ampak jih potrjujem	neželeno potrjevanje stereotipov	stereotipi	homo-bi-transfobija
A102	No vsi so predvidevali, da sem gej, že v osnovni šoli in v srednji šoli	spolne usmerjenosti/identitete	predvidevanje	družbene norme
A103	In to me ful moti	moteče	predvidevanje	družbene norme
A104	To je spet nek tak stereotip, ali kako bi rekel. Da smo LGBT+ neki aktivisti	LGBT+ osebe so aktivistke_i	stereotipi	homo-bi-transfobija
A105	in hočemo to pokazati in vsiliti	izražanje in vsiljevanje LGBT+ tematik	stereotipi	homo-bi-transfobija
A106	in potem izpade, da ko se držimo za roke, je tok neka aktivistična poteza	LGBT+ osebe so aktivistke_i	stereotipi	homo-bi-transfobija
A107	Da bi bilo to, da si LGBT+, nekaj čisto normalnega	normalizacija LGBT+	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
A108	Da se sploh ne bi razlikovalo	Ne-razlikovanje od heteroseksualnih ljudi	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
A109	Ampak, da je to nekaj takega čisto običajnega	Normalizacija LGBT+	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
A110	kot da sem strejt	enako dojemanje heteroseksualnih in homoseksualnih ljudi	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
A111	Da se ne rabim nikomur razkrivati	Nepotrebnost razkrivanja	želja	spreminjanje družbenih odnosov
A112	to da si res vsak gej poskuša ozavestiti svoje travme	ozaveščanje travm LGBT+ ljudi	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A113	in poskusi najti neko pomoč	iskanje pomoči	želja	spreminjanje družbenih odnosov

A114	oz. poskuša aktivno delati na tem, da bi se to spremenilo	aktivno delanje na sebi	želja	spreminjanje družbenih odnosov
A115	Zato, da pridejo vsi te predsodki na površje	Ponotranjeni predsodki	internalizirana homo-bi-transfobija	homo-bi-transfobija
A116	in se da to stran	Ponotranjeni predsodki	internalizirana homo-bi-transfobija	homo-bi-transfobija
A117	ker se mi zdi, da bi bilo vse manj toksično	toksičnost	internalizirana homo-bi-transfobija	homo-bi-transfobija
A118	Če bi se vsaj malo pogovarjali o tem	Ponotranjeni predsodki	internalizirana homo-bi-transfobija	homo-bi-transfobija
A119	teh nekih spolnih vlog. Jaz bi samo rad, da vsi vejo, da je to neka družbena konstrukcija	družbena konstrukcija	spolne vloge	družbene norme
A120	Da to absolutno ni neka stvar, ki je pogojena z naravo	nepogojenost z naravo	spolne vloge	družbene norme
A121	Da je to vse nam vsiljeno	vsiljenost	spolne vloge	družbene norme
A122	Pa da se ljudi ozavešča	ozaveščanje	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A123	večina teh predsodkov izvira iz tega, ker jih ljudje ne razumejo	nerazumevanje vodi v predsodke	predsodki	homo-bi-transfobija
A124	ker nimajo informacij, s katerimi bi lahko operirali	pomanjkanje informacij za operiranje	predsodki	homo-bi-transfobija
A125	Valda imaš potem samo te neke ponotranjene informacije, ki so ti bile dane skozi socializacijo in vzgojo	informacije dane skozi socializacijo in vzgojo	Internalizirana homo-bi-transfobija	homo-bi-transfobija
A126	Zato je pomembno, da LGBT+ skupnost organizira čim več	organiziranje LGBT+ dogodkov	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov

	dogodkov in teh zadev			
A127	mogoče boljše, da se osredotočamo na mlade ljudi	ozaveščanje mladih	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
A128	me posledično ful zanima spol in sociologija	Nova znanja	spremembe	razkritje
A129	In to, da sem gej in da imam drugačno spolno usmerjenost in da sem se prevpraševal o moji spolni usmerjenosti oz. spolni identiteti, je to zdaj oblikovalo moje interese.	izoblikovanje interesov	spremembe	razkritje

Odprto kodiranje intervjuja B

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B1	malo bolj specifično pa, da sem panseksualna	specifično panskesulana	panseksualna	spolna usmerjenost
B2	V večini primerov pa rečem, da sem bi, ker ljudje lažje razumejo	zaradi lažjega razumevanja biseksualna	biseksualna	spolna usmerjenost
B3a	Ženska	Cisspolna ženska	ženska	Spolna identiteta
B3b	Tukaj bi rekla, da se trenutno malo sprašujem	trenutno prevpraševanje	prevprašujoča	spolna identiteta
B4	Recimo da ja	ujemanje z družbenimi pričakovanji	Spolni izraz	spolna identiteta
B5	Zdaj malo eksperimentiram	eksperimentiranje	Spolni izraz	spolna identiteta
B6	da ljudje niso šokirani, če jim jaz o čem razlagam	Brez šokiranja ljudi	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
B7	V gimnaziji mi je postalo malo bolj jasno	v gimnaziji	zavedanje	razkritje sebi
B8	V 2. ali 3. letniku sem spoznala Legebitro in sem tam od takrat	LGBT+ organizacija	pomoč	razkritje sebi

B9	Tam sem našla vse te nalepke in definicije in se začela malo odkrivati	nalepke in definicije	pomoč	razkritje sebi
B10	Največ sem odkrila v zadnjih nekaj letih, ker sem na Legebitri tudi ne svetovanju [kot uporabnica].	svetovanje	pomoč	razkritje sebi
B11	da so mi všeč punce, ker jaz to nisem znala razbrati kot privlačnost	neznanje razbiranja privlačnosti do istega spola	zreduciranost	Družbena konstrukcija
B12	Jaz sem mislila, da je to prijateljstvo	dojemanje spolne privlačnosti istega spola kot prijateljstvo	zreduciranost	Družbena konstrukcija
B13	ker mi je bilo to tako predstavljeno, zato ker so ženska prijateljstva ful bolj odprta in je ok dotikanje	dojemanje spolne privlačnosti istega spola kot prijateljstvo	zreduciranost	Družbena konstrukcija
B14	dokler nisem svojega doživljanja primerjala z drugimi	primerjava	iskanje	razkritje sebi
B15	Pri meni je bila največji napor validnost te biseksualnosti in validnost tega, kar jaz čutim	Iskanje validnosti občutij	Zreduciranost	Družbena konstrukcija
B16	Ne da bi se tega sramovala	sprejemanje	občutki	razkritje sebi
B17	Iskala sem neko potrditev	potrditev	iskanje	razkritje sebi
B18	da bi se s kom primerjala, da bi videla, če je to to	primerjava	iskanje	razkritje sebi
B19	ampak ga takrat nisem imela v okolici	znanja	iskanje	razkritje sebi
B20	Prej sem se mogla ukvarjati s spolno usmerjenostjo kot z identiteto	ukvarjanje s spolno usmerjenostjo prej kot z identiteto	spoznanje	razkritje sebi

B21	Pa že itak o spolni usmerjenosti nisem imela pojma	Znanja	iskanje	razkritje sebi
B22	kaj šele o spolu	znanja	iskanje	razkritje sebi
B23	Ko sem razčistila vse to s spolno usmerjenostjo pa sem prišla še do spolne identitete in še prihajam	ukvarjanje s spolno usmerjenostjo prej kot z identiteto	Spoznanje	razkritje sebi
B24	Vedela sem	zavedanje	zavedanje	razkritje sebi
B25	ampak sem ful časa rabila, da se počutim validno, da lahko to rečem na glas	validnost	iskanje	razkritje sebi
B26	Od okolice sem stalno dobivala to informacijo, da dokler ne delaš vsega z vsemi spoli, ti tega ne moraš vedeti	nujnost izkušenj z vsemi spoli za potrditev spolne usmerjenosti	stereotipi	homo-bi-transfobija
B27	sama sebi nisem verjela	Dvom vase	občutki	razkritje sebi
B28	navzven tega ful nisem kazala oz. sporočala	skrivanje	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
B29	Jaz z nikomer nisem imela pogovora o tem	brez pogovorov o LGBT+	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
B30	sem bila ful jezna, da moram jaz to delati	jeza	nujnost razkrivanja	cis-heteronormativno okolje
B31	No ljudje okoli mene so vedeli	Prijatelji_ce	zavedanje	razkritje
B32	Ker že takoj ko začneš zagovarjati LGBT+ težave, posumijo, tako da se nekako sploh nikoli nisem nikomur razkrivala	nedirektno	način	razkritje
B33	Vsem prijateljem	Prijatelji_ce	razkritost	razkritje
B34	vsem, ki vidijo moje nahrbtnike in objave	nedirektno	način	razkritje
B35	Tudi svoji družini	družina	razkritost	razkritje
B36	Na Legebitri	LGBT+ prostori	razkritost	razkritje
B37	faksu...	Fakulteta	razkritost	razkritje

B38	Mami je na začetku, v osnovni šoli oz. gimnaziji, mislila, da je to ful trendi	Popularnost biti LGBT+	stereotipi	homo-bi-transfobija
B39	Kao da to delamo mi mladi in mi ni verjela	Popularnost biti LGBT+	stereotipi	homo-bi-transfobija
B40	Nikoli pa ni imela problema s tem	sprejetje	razkritje mami	Razkritje staršem
B41	Tudi babi in dedi, isto	sprejetje	reakcija	razkritje
B42	Včasih mi je vseeno, kaj bo kdo rekli	nedovzetnost o mnenju drugih	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
B43	včasih pa me skrbi, kaj si bodo mislili	skrb o mnenju drugih	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
B44	njemu se nisem razkrila	oče	nerazkritost	razkritje staršem
B45	Ampak vseeno se mu hočem razkriti	očetu	Želja po razkritju	razkritje
B46	Všeč mi je, da ne naredijo velike stvari iz tega	obravnavati kot da ni nič takšnega	Reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
B47	Ampak če so pa ful prijazni in jih zanima, mi je ok če sprašujejo	prijazno spraševanje	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
B48	Ko sem bila v gimnaziji sem ful želela slišati to, da sem validna	potreba po validnosti	Reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
B49a	ampak se mi ne zdi, da ni to nekaj za pričakovati od nekoga, ki ima še manj pojma o tem, kot jaz	Nezmožnost pričakovanja validnosti	Razumevanje do ljudi, katerim se razkrijejo	Cis-heteronormativno okolje
B49b	večinoma je to nek ponotranjen seksizem	Ponotranjen seksizem	seksizem	heteropatriarhat
B50a	seksualizacija	soočanje s seksualizacijo	seksualizacija	heteropatriarhat
B50b	objektivizacija	soočanje z objektivizacijo	objektivizacija	heteropatriarhat
B51	Ker pač včasih je prvo vprašanje, s kom hočem iti v trojčka	povabila v trojčke	seksualizacija	heteropatriarhat

B52	Velikokrat smo se pogovarjali s kakšnimi prijatelji, ki imajo biseksualne punce in jim je kul, da se one poljubljajo z drugimi puncami na zabavah. Ampak, če bi se z moškimi, pa ne bi bilo kul	Dovoljeno poljubljanje punce s puncami a prepoved s fanti	heteroseksualne zveze	heteropatriarhat
B53	Taki komentarji dajo meni občutek, da zveza z žensko ni enakovredna	neenakovrednost lezbičnih zvez	heteroseksualne zveze	heteropatriarhat
B54	da je to neka faza	spolna usmerjenost kot faza	stereotipi	homo-bi-transfobija
B55	In kao da so vse punce itak malo biseksualne, ko se napijejo	pijane punce so vse biseksualke	stereotipi	homo-bi-transfobija
B56	jaz nisem neka grozeča identiteta	biseksualnost kot ne-ogrožajoča identiteta	heteroseksualne zveze	heteropatriarhat
B57	ker itak oni gledajo lezbične porniče in so ok s tem	družbeno sprejetje lezbične pornografije	pornografija	heteropatriarhat
B58	Mogoče pa nekaj, kar je specifično za mojo spolno identiteto, je pa to, da sem jaz biseksualna. Pač, jaz nisem več Pia, ampak sem biseksualna zadrta feministka.	Zreduciranost osebe na spolno usmerjenost	zreduciranost	Družbena konstrukcija
B59	Ampak itak noben od profesorjev ne ve, da sem jaz biseksualka	profesorji	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
B60	Mislím, med sošolci je kul	Sprejetje	reakcija	razkritje
B61	ni pa nikoli moj spolni izraz tako odstopal od normale	Ujemanje z družbenimi pričakovanji	Spolni izraz	spolna identiteta
B62	Enkrat sem šla k njemu po kontracepcijske tabletki in mislim,	Spolne usmerjenosti/identitete	predvidevanje	družbene norme

	da me je takrat zapakiral v neko strejt škatlo			
B63	Pa ne vem zakaj, ampak mi ni bilo prijetno to, da misli, da sem jaz strejt	neprijetnost ob napačnemu predvidevanju	predvidevanja	Družbene norme
B64	razlog, zakaj sem se začela spraševati o spolu je pa, da sem se včasih oblekla tako, da se mi je zdelo, da zgledam bolj kot moški	prevpraševanje spola zaradi spolnega izraza	spolni izraz	spolna identiteta
B65	Mislim, da se je samo enkrat zgodilo, da ljudje niso vedeli, kaj sem, zato, ker sem imela kratke lase	prepoznavanje spola na podlagi spolnega izraza	Spolni izraz	spolna identiteta
B66	Mislim, da je moj spolni izraz toliko ženski	Ujemanje z družbenimi pričakovanji	spolni izraz	spolna identiteta
B67	da se mi ne zdi, da bi me ljudje drugače dojemali	prepoznavanje spola na podlagi spolnega izraza	spolni izraz	spolna identiteta
B68	Se mi zdi, da sem zaradi tega, ker sem se mogla toliko ukvarjati sama s sabo in s svojo spolno usmerjenostjo, da sem razvila nek nivo čustvene inteligence in introspekcije, ki ga sicer ne bi	razvitje čustvene inteligence in introspekcije	spremembe	razkritje
B69	Plus to, da moramo vsi narediti nek doktorat iz spolne usmerjenosti in spolne identitete, da sploh kaj pogruntáš	Nova znanja	spremembe	razkritje
B70	da sploh ne omenjam tega kompleksa, da »jaz nisem kot ostale punce«, ki sem ga	ponotranjen seksizem	seksizem	heteropatriarhat

	imela celo osnovno šolo			
B71	Zato, ker ti predstavijo podobo ženske kot šibke	podoba ženske kot šibke	seksizem	heteropatriarhat
B72	zakaj bi jaz hotela bit šibka?	Ponotranjen seksuzem	seksizem	heteropatriarhat
B73	Ker vse kar sem jaz takrat videla, je bilo to, da je feminilno šibko	šibka feminilnost	seksizem	heteropatriarhat
B74	Ko sem imela kratke in roza lase, so vsi mislili, da sem lezbijka	prepoznavanje spolne usmerjenosti na podlagi spolnega izraza	Spolni izraz	Spolna identiteta
B75a	če rečem, da imam fanta, vsi mislijo, da sem strejt	predvidevanje spolne usmerjenosti na podlagi partnerja	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
B75b	Zato sovražim, iz dna srca, govoriti, da imam fanta	izogibanje etiketi zaradi družbe	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
B76	Pa tudi zaradi tega ne maram tega govoriti, ker se ljudje kar naenkrat začnejo do tebe obnašati drugače. Kar naenkrat so vprašanja kot: »kaj pa vidva delata«	spremenjena vrednost ženske	Heteroseksualne zveze	heteropatriarhat
B77	Kot da zdaj, ko imam fanta, sem jaz kar naenkrat del nečesa	pripadanje moškemu	Heteroseksualne zveze	heteropatriarhat
B78	Bolj sem pomembna z njim, kot pa sama	Spremenjena vrednost ženske	Heteroseksualne zveze	heteropatriarhat
B79	Predvidevam, da pričakujejo, da bom imela otroke	otroci	pričakovanja	Družbena konstrukcija
B80	Gej, haha	LGBT+ družba	želja	spreminjanje družbenih odnosov
B81	Vključevanje v izobraževanja. Pa ne govorim samo za LGBT+ vsebine,	vključevanje v izobraževanje	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov

	ampak na splošno tudi o seksu, duševnem in fizičnem zdravju, šport. Na splošno izobraževanje o tem, kako si lahko čim bolj zadovoljen v življenju			
B82	Samo ozaveščanje o LGBT+ temah	ozaveščanje	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
B83	ker to za sabo potegne tak varen prostor	varen prostor	želja	spreminjanje družbenih odnosov

Odperto kodiranje Intervjuja C

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
C1	Biseksualka, bi	biseksualna	biseksualna	spolna usmerjenost
C2	Rahlo se spreminja oz. se je spreminjalo skozi obdobja	spreminjanje	Spolni izraz	spolna identiteta
C3	Načeloma zgledam ženstveno	ujemanje z družbenimi pričakovanji	Spolni izraz	spolna identiteta
C4	ampak na trenutke sem se v življenju oblačila bolj tom-boy, da bi lahko bila bolj opažena s strani žensk	prilagajanje spolnega izraza za druge	Spolni izraz	spolna identiteta
C5	Meni to pomeni, da to priznaš sam sebi	priznanje sebi	pomen	razkritje
C6	da to poveš svojim prijateljem in neki ožji družbi, ki ji zaupaš	priznanje drugim	pomen	razkritje
C7	Zdaj pa je to proces	proces	pomen	razkritje
C8	Neko dodatno zaupanje	zaupanje	pomen	razkritje
C9	sprejemanje nekega drugega vidika tebe	sprejemanje	pomen	razkritje
C10	Dosti lažje je, če nekdo sam reče, da je LGBT+ friendly	Lahkotnost ob LGBT+ (prijaznih) ljudeh	občutki	razkritje
C11	če pa tega ne vem oz. sumim, da ne bi bili ok s tem, pa se ne razkrijem	ljudeh, ki niso LGBT+ prijazni	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje

C12	Stara sem bila po mojem 24	pri 24. letih	priznanje	razkritje sebi
C13	Jaz sebe opredeljujem, da sem bila strejt, do momenta, ko sem ugotovila, da so mi tudi ženske všeč	privlačnost tudi do oseb istega spola	spoznanje	razkritje sebi
C14	Pri 23. sem ugotovila, da sem se zaljubila v žensko	Zaljubljenost v osebo istega spola	Spoznanje	razkritje sebi
C15	Edino mogoče je bil dvom, če se mi to samo zdi, ali si samo predstavljam, ali je to res	Iskanje validnosti občutij	zreduciranost	Družbena konstrukcija
C16	ali sem mogoče lezbijka in je bilo vse moje prejšnje življene laž	prevpraševanje	iskanje	razkritje sebi
C17	Spraševala sem se, če je to mogoče obdobje in bo šlo kmalu mimo	spolna usmerjenost kot faza	stereotipi	homo-bi-transfobija
C18	Vem da sem ženska, to mi ustreza, tako se počutim	cisspolna ženska	ženska	spolna identiteta
C19	Ožjim prijateljem sem	prijatelji	razkritost	razkritje
C20	S tistimi, katerim nisem razkrita, sem potem prekinila stike in se oddaljila. Vedela sem, da niso ok glede tega in sem se oddaljila.	Ljudem, ki niso LGBT+ prijazni	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
C21	Potem družini, bratu, mami in očetu do pred kratkim in en del družine po očetovi strani	družina	razkritost	razkritje
C22	Grozno	slaba reakcija staršev ob razkritju	dom	cis-heteronormativno okolje
C23	jaz sem imela namen povedati, ampak si nisem upala	strah pred razkritjem	dom	cis-heteronormativno okolje
C24	Nekako je bilo neko olajšanje	olajšanje	razkritje mami	razkritje staršem
C25	ampak se ni izšlo tako, kot sem mislila, da se bo, da jim bom jaz povedala	Neželeno razkritje	način	razkritje

C26	Ampak verjetno bi bilo v vsakem primeru slabo	slaba reakcija ob razkritju staršem	dom	cis-heteronormativno okolje
C27	Potem sem pa poklicala očeta in sem povedala	po telefonu	razkritje očetu	razkritje staršem
C28	Njegova reakcija je bila slaba	slaba reakcija ob razkritju staršem	dom	cis-heteronormativno okolje
C29	Potem sem vprašala, če lahko s punco prideva naslednji vikend na obisk in je mami rekla da ne, definitivno ne. Potem sem rekla, da bom prišla samo jaz in sta rekla, da tudi to ne. Potem je trajalo kakšen mesec ali dva in potem sem govorila z očetom in ga vprašala, če to zdaj pomeni, da nikoli več ne smem domov in potem je rekel, da bo govoril z mamo.	izselitev	dom	cis-heteronormativno okolje
C30	Mama se je najprej še vedno kujala in ko sem prišla, je ni bilo doma	kujanje starša po razkritju	dom	cis-heteronormativno okolje
C31	Zdaj pa sta nekako oba ok	prvotno nesprejetje	sprejetje	razkritje staršem
C32	ampak nikoli ne govorimo o tem	brez pogovorov o LGBT+	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
C33	je zgedal odziv bolj egoističen. »Kaj bomo pa mi? Kaj naj mi?«	egoističen odziv ob razkritju	dom	Cis-heteronormativno okolje
C34	Da slučajno ne bi povedala starim staršem, ker jih bo kap	prepoved staršev po razkritju starim staršem	Oziranje na druge	Cis-heteronormativno okolje
C35	Kako naj jaz povem starim staršem, če pa oni razmišljajo, kot da so še vedno 50. leta, ko te zaprejo v zapor [če si LGBT+].	razmišljanje starejših enako kot v preteklosti	miselnost	spreminjanje družbenih odnosov
C36	To je neka taka sprememba v miselnosti, ki jo je težko spremeniti	težko spremeniti	miselnost	spreminjanje družbenih odnosov
C37	Po mojem so bili hkrati 4 prijatelji	Prijatelji_ce	Prvo razkritje	razkritje

C38	Eden izmed njih je gej in mi je bilo zaradi tega ful lažje	Lahkotnost ob LGBT+ (prijaznih) ljudeh	občutki	razkritje
C39	Nihče ni imel čudnih vprašanj, vedela sem, da bodo vsi v redu s tem	pozitiven odziv	prvo razkritje	razkritje
C40	Vseeno mi je bilo težko povedati	težko	prvo razkritje	razkritje
C41	Vedno, ko pričakujem, da kdo ne bo ok s tem	pričakovanje slabega odziva	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
C42	da me bo obsojal, obsojal moj življenjski stil, moje odločitve	pričakovanje obsojanja	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
C43	da bi posledično, zaradi tega, kar bi vedel, spremenil odnos do mene	pričakovana sprememba odnosa	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
C44	Tako da ne bi nič spraševali	brez spraševanje	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
C45	da ne bi izbuljili oči	brez čudenja	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
C46	in da bi bilo čisto normalno, kot če bi rekla, da imam fanta	reakcija kot pri heteroseksualnih ljudeh	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
C47	Da ne bi spraševali neki podvprašanj in da bi na njih že imeli odgovore od kje druge	vnapijrejšnja informiranost	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
C48	Da ne bi bilo to nekaj eksotičnega in zanimivega	Seksualizacija lezbičnih zvez	seksualizacija	heteropatriarhat
C49a	Eni osebi sem se razkrila samo tako, da imam punco in ta oseba je normalno predvidevala, da sem lezbijka	Napačno predvidevanje spolne usmerjenosti		Družbene norme
C49b	in potem sem slišala nekaj v smislu, da ji niso všeč ljudje, ki nimajo družin in ki nočejo imeti otrok	LGBT+ osebe nimajo družin in nočejo imeti otrok	predsodki	homo-bi-transfobija
C50	Slišala sem, da je določenim moškim všeč, da sta dve puncici skupaj	Seksualizacija lezbičnih zvez	seksualizacija	heteropatriarhat

C51	sem spoznala določene ljudi, ki jih drugače ne bi	nova poznanstva	spremembe	razkritje
C52	Ja, predvsem ta vpogled v LGBT+ skupnost	vpogled v LGBT+ skupnost	spremembe	razkritje
C53a	z vsemi predsodki s katerimi se moramo ukvarjati v smislu napredka družbe	ukvarjanje s predsodki	predsodki	homo-bi-transfobija
C53b	stereotipi	Ukvarjanje s stereotipi	stereotipi	homo-bi-transfobija
C54	Sem v bistvu malo hvaležna za ta nov vpogled, ker če se ne bi zaljubila v žensko, ne bi tega nikoli izkusila	hvaležnost za pripadnost LGBT+ skupnosti	občutki	Razkritje sebi
C55	Recimo prej, ko sem bila s punco in me je nekdo vprašal, če imam fanta, imam dve možnosti: lahko rečem ne, pa je to neka pol laž, lahko pa rečem da ne, da imam punco. S takimi vprašanji se ne počutim obravnavana kot človek, ampak kot strejt oseba	Zreduciranost osebe na spolno usmerjenost	zreduciranost	Družbena konstrukcija
C56	Ali pa mogoče kakšna ta splošna vprašanja, se mi zdijo dosti bolj fino – da ne predvidevaš, da je nekdo strejt. To bi si jaz želela zase, da bi me vprašali, če sem v zvezi	Brez predvidevanja	želja	spreminjanje družbenih odnosov
C57	ji je bilo nerodno hoditi na te plesne in vedno je bila živčna, ko je mogla iti	neprijetnost in živčnost na plesnih vajah	hobiji	cis-heteronormativno okolje
C58	Recimo teh seksističnih izjav jaz nisem bila navajena, dokler nisem prišla v delovno okolje	seksistične izjave v delovnem okolju	seksizem	heteropatriarhat
C59	To, da bi bilo normalizirano, da so pripadniki LGBT+ skupnosti med nami in da moraš to upoštevati	normalizacija LGBT+	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov

C60	in ne predvidevati iz prve, da je nekdo strejt	brez predvidevanja o spolni usmerjenosti	predvidevanje	spreminjanje družbenih odnosov
C61	Pa da bi v učbenikih bilo to toliko normalizirano	normalizacija v šolskem sistemu	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
C62	da bi bile debate	pogovarjanje	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
C63	Do dni kot je vključevanje LGBT+ skupnosti	dnevi vključevanje LGBT+ skupnosti	želja	spreminjanje družbenih odnosov
C64	in da bi se s tem otroke že od mladih let začelo izobraževati o tem	ozaveščanje mladih	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
C65	in da starši s tem ne bi imeli problemov in bi to podpirali	podpora staršev	želja	spreminjanje družbenih odnosov
C66	Da bi se o tem izobrazilo vse te institucije, zdravstvene delavce	izobrazba institucij in zdravstvenih delavcev	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
C67	da sprašujejo odprta vprašanja, da se ne počutiš, da se jim moraš ti razkriti, ampak da sprašujejo taka vprašanja, da vidiš da je ok, če se jim razkriješ	varen prostor	želja	spreminjanje družbenih odnosov
C68	Ta ozaveščenost	ozaveščanje	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
C69	in da ne predvidevajo	brez predvidevanja	želja	spreminjanje družbenih odnosov

Odprto kodiranje intervjuja D

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
D1	Spolna usmerjenost: hetero	heteroseksualna	heteroseksualna	spolna usmerjenost
D2	Spolna identiteta pa: trans moški	Oseba iz spektra transspolnih moških	moški	spolna identiteta
D3	Osebno mislim, da mi gre kar dobro ta masculine scena. Imam namreč kratke lase,	ujemanje z družbenimi pričakovanji	spolni izraz	spolna identiteta

	oblačim se v moške obleke, imam podložene čevlje, da zgledam malo večji, imam malo brčic			
D4	Glede glasu se mi še vedo zdi, da je malo feminilen	Neujemanje z družbenimi pričakovanji	spolni izraz	spolna identiteta
D5	Da si v tistem mentalnem stanju, kjer si določenim osebam pripravljen povedati kaj si	Priznanje drugim	pomen	razkritje
D6	oz. kaj se dogaja s tvojim telesom	zaupanje	pomen	razkritje
D7	Dovolil sem si iti naprej	dovoliti iti naprej	priznanje	razkritje sebi
D8	Jaz sem že od majhnega hotel biti fant	od otroštva	zavedanje	razkritje sebi
D9	Spomnim se nekaj momentov, ko sem dediju govoril, da hočem imeti penis	želja po spremembi spola	spoznanje	razkritje sebi
D10	Ko sem izvedel za Salome, sem svoji sestrični rekel, da si bom šel spremeniti spol in da mi bo ime Alejandro. To je bilo v 5. razredu	želja po spremembi spola	odkrivanje	razkritje sebi
D11	Dve leti nazaj	pri 18. letih	priznanje	razkritje sebi
D12	v stanovanjski, kjer sem spoznal prvo trans osebo	spoznanje prve trans osebe	spoznanje	razkritje sebi
D13	On mi je že na prvo žogo rekel, da sem trans, ampak jaz sem mu rekel, da nisem	Prvotno zanikanje	iskanje	Razkritje sebi
D14	Ampak potem, ko sem začel malo bolj razmišljati, sem ugotovil, da sem to res ful dol tlačil	Prvotna potlačitev	iskanje	Razkritje sebi
D15	Ker nisem več živel doma in so bile take okoliščine,	v varnem okolju	priznanje	razkritje sebi

	sem se odločil, da si bom priznal			
D16	Prvo je bila moja takratna punca	takratna partnerica	prvo razkritje	razkritje
D17	Njej se mi je bilo najbolj varno razkriti	Varna oseba	prvo razkritje	razkritje
D18	Ona je rekla, da že ve	Takratna partnerica	zavedanje	razkritje
D19	[zdajšnji punc] sem se pa dejansko bal povedati, ker nisem vedel, kako bo reagirala	strah	občutki	razkritje
D20	in ker je rekla, da je lezbijka	strah	občutki	razkritje
D21	Kompleksno	kompleksno opredeljevanje	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
D22	Na splošno so meni všeč ženske	Zavedanje o spolni privlačnosti	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
D23	Ampak zaradi družbe se izogibam termina lezbijka	izogibanje etiketi zaradi družbe	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
D24	Nekaterim trans osebam zna biti žaljivo, ker če rečeš, da si lezbijka in hodiš s trans moškim, lahko to pomeni, kot da osebe ne smatraš kot moškega	razvrednotenje spolne identitete	diskriminacija	homo-bi-transfobija
D25	Termin biseksualnost mi je neprijetno uporabljati. Na to gledam tako, kot če bi se mogla predstavljati kot moški, kar pač nisem. Prvi vtis, ki ga ljudje dobijo, ko	nepoistovetenje s termini	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija

	rečeš, da si bi, pomislijo, da so ti vseč moški in ženske. Ampak meni osebno je tako neprijetno, da bi me ljudje dojemali, kot da so mi vseč moški			
D26	tako da zdaj uporabljam samo termin kvir	(ne)uporaba različnih terminov	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
D27	ali pa sploh ne povem	(ne)uporaba različnih terminov	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
D28	Ali pa rečem, da sem homo-flexible. To je termin za osebe, ki jih v splošnem privlači istospolna oseba, ampak so izjemoma z nekom, ki so nasprotnega spola	(ne)uporaba različnih terminov	Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja	Družbena konstrukcija
D29	V vseh. Jaz se ne razkrivam	povsod	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
D30	Jaz sem povedal doma (mami, oči, sestra)	družina	razkritost	razkritje
D31	v stanovanjski	stanovanjska skupnost	razkritost	razkritje
D32	babici	Stari starši	razkritost	razkritje
D33	sošolcem	sošolci	razkritost	razkritje
D34	in najbližjim prijateljem	Prijatelji_ce	razkritost	razkritje
D35	Ko pa spoznam kogarkoli novega, pa nobenemu ne povem. Poskusim se ne razkrivati	novim ljudem	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
D36	Razkril sem se tudi vsem profesorjem	profesorji	razkritost	razkritje
D37	Imam pa najljubšo profesorico, kateri sem prvo povedal	Podpirajoča profesorica	Prvo razkritje	razkritje

	in me vse do tega dneva ful podpira in njej vse vedno prvo povem			
D38	Babi presenetljivo podpira	sprejetje	reakcija	razkritje
D39	Sestra je pa že od majhnega starša pripravljala na to, da bom imel punco, ampak ni pa vedela, da se bom razkril kot trans	sestra	zavedanje	razkritje
D40	Tako, da to, da imam punco ni tak problem, to da sem trans je pa tudi vsakič manj problem	spolna usmerjenost manjši problem kot spolna identiteta	transfobija	homo-bi-transfobija
D41	Najprej sem povedal mami	razkritje mami prej kot očetu	časovno	Razkritje staršem
D42	Si je pa zaželela, da s testosteronom počakam, dokler ona ne umre	Želja starša po čakanju z medicinsko tranzicijo	dom	cis-heteronormativno okolje
D43	Potem je ona to povedala fotru	mama razkrila očetu	način	razkritje staršem
D44	in je on rekel, da me bo vrgel ven	Izselitev zaradi spolne usmerjenosti/identitete	dom	cis-heteronormativno okolje
D45	Do zdaj sem se jaz njemu ful prilagajal. Rekel mi je, da če ne grem v tranzicijo, mi bo plačal to in ono in drugo. Ampak v bistvu od njega nisem nikoli jemal denarja	Želja starša po čakanju z medicinsko tranzicijo	dom	cis-heteronormativno okolje
D46	ampak se zdaj normalno pogovarjava	Prvotno nesprejetje	sprejetje	Razkritje staršem
D47	in se mi zdi, da je bila pri njemu fora, da sva midva ful povezana med sabo in se mi zdi, da se je on bal, da bo to zgubil	bojazen očeta po izgubi odnosa s sinom po razkritju	odnos z očetom	cis-heteronormativno okolje

D48	Pa malo ga je bilo strah, kaj si bodo drugi mislili	Skrb o mnenju drugih	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
D49	Sklepajo, da sem ženska	napačno predvidevanje spolne identitete	predvidevanje	družbene norme
D50	Od moje mami predsodki so bili definitivno to, da bom depresiven in da ne bom naredil šole zaradi tega, ker bom šel še enkrat skozi puberteto	predsodki o medicinski tranziciji	predsodki	homo-bi-transfobija
D51	Nikoli nisem rabil telovaditi s fanti, vedno sem bil z ženskami, ker so mi šli fantje tako na živce.	druženje z dekleti zaradi nerviranja moških	Moška družba	heteropatriarhat
D52	Tvoj vzgojitelj v stanovanjski ni hotel, da hodiš v moško stranišče	prepoved uporabljanja moških stranišč	transfobija	homo-bi-transfobija
D53	Pa najbolj ogaben primer diskriminacije pri tebi je, ko te ljudje spoznajo in uporabljajo moške zaimke do tiste točke, ko ugotovijo da si trans in potem preklopijo na ženske zaimke	uporabljanje napačnih zaimkov	transfobija	homo-bi-transfobija
D54	Bil sem zaposlen v Pritličju, ki je bolj gej bar. In se mi zdi, da oni tam malo zbirajo in je bila ženska prav vesela, da sem trans. Rekla mi je, da ima vse, samo še trans osebe ne	iskanje zaposlitve	pozitivna diskriminacija	homo-bi-transfobija
D55	Mogel sem pa iti tudi k psihologom za začetek tranzicije	medicinska tranzicije	diskriminacija	homo-bi-transfobija

D56	In ta ženska je bila triggered, ker sem rekel, da hočem imeti otroka, ampak da nočem jaz roditi otroka. Bila je čisto zgrožena. Ona je bila zgrožena, da je k njej prišel trans moški, ki noče biti noseč	otroci	pričakovanja	Družbena konstrukcija
D57	No ta ženska je mogla meni napisati izvide, da mi potrdi, da grem lahko naprej s tranzicijo. In ženska je kar napisala, da imam borderline disorder. Čeprav mi je ena druga psihiatrinja, ki sem jo imel prej, rekla, da bi za diagnozo te bolezni mogel biti hospitaliziran več mesecev, ker se lahko samo na dolgi rok to preučuje	Težave pri pridobitvi diagnoze za tranzicijo	transfobija	homo-bi-transfobija
D58	To, da dobiš diagnozo borderline disorder te pa zna zelo ogrožati pri tranziciji, ker ti jih ful težje odobrijo	Težave pri pridobitvi diagnoze za tranzicijo	transfobija	homo-bi-transfobija
D59	Enkrat ji je ta ženska reka, da kaj bo Tina naredila, ko bom jaz na testosteronu in se bom hotel ubiti	Predsodki o medicinski tranziciji	predsodki	homo-bi-transfobija
D60	Pa tudi zdravnik, ki te mora pregledati v tem procesu, je tako počasen in ti	medicinska tranzicija	diskriminacija	homo-bi-transfobija

	noče izdati tega kar rabiš			
D61	Ti ful rad poješ, ampak ti je neprijetno zaradi tvojega glasu	neprijetnost petja zaradi glasu	hobiji	cis-heteronormativno okolje
D62	Ful se počutim boljše v svojem telesu zdaj, ko sem se razkril	boljše počutje	spremembe	razkritje
D63	Zdaj pa imam samozavest, da delam stvari, ki so dojete kot moške	Nedoseganje ideala moškosti	hegemoni moškost	heteropatriarhat
D64	Do testosterona super	do medicinske tranzicije brez sprememb	spremembe	razkritje
D65	kaj bo potem s tem fizičnim stikom, ko bo šel na testosteron	spraševanje o fizičnem stiku s partnerko	spremembe	razkritje
D66	Jaz se moram ukvarjati s stvarmi, s katerimi se mi ne bi bilo treba ukvarjati, če bi bila v zvezi z žensko	redefinicija partnerkine spolne usmerjenosti	spremembe	razkritje
D67	Okoli katerihkoli tipov	Neprijetnost okoli moških	Moška družba	heteropatriarhat
D68a	Okoli tipov mi je še toliko težje bit, sploh cis tipov	neprijetnost ob cis moških	neprijetnost	heteropatriarhat
D68b	ker nisem še na tistem nivoju, kjer bi bil dovolj samozavesten	primanjkovanje samozavesti zaradi nedoseganja ideala moškosti	hegemoni moškost	heteropatriarhat
D69	Ker enostavno vem, da ne spadam zraven	občutek ne-pripadanja k cis moškim	hegemoni moškost	heteropatriarhat
D70	tudi družim se ne z tipi, razen en trans tip	brez druženja s cis moškimi	Moška družba	heteropatriarhat
D71	Kamorkoli grem, samo sklonim glavo in si rečem, da se moram delati, da sem cis in samo grem	pretvarjanje	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
D72	Če so ženske je ok, veliko bolj prijetno	Večja prijetnost v ženski družbi	Moška družba	heteropatriarhat

D73	Če pa so tipi bom šel pa samo stran	oddaljevanje od moških	Moška družba	heteropatriarhat
D74	ampak se mi zdi, da takoj ko bom uporabil svoj glas, me bodo zmerjali ali sodili	Opazke glede glasu	Opazke in žaljivke	Homo-bi-transfobija
D75	Enkrat so me eni moški obkrožili in so mi hoteli vzeti denar in takrat sem mislil, da bom umrl	Izkušnja nasilja	Moška družba	heteropatriarhat
D76	Enkrat pa sem bila jaz zraven, ko so se eni tipi pred trgovino nekaj zajebavali in potem, ko sva šla mimo, so ga gledali in rekli »evo ti ga pedra«	Pred trgovino	Opazke in žaljivke	homo-bi-transfobija
D77	Tako, da ja, stran od [cis] tipov	brez druženja s cis moškimi	Moška družba	heteropatriarhat
D78	Pred LGBT+ ljudmi se veliko boljše počutim	boljše počutje z LGBT+ ljudmi	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
D79	kot pa s strejt cis belimi moškimi	slabo počutje s heteroseksualnimi cispolnimi belimi moškimi	odpor do moških	heteropatriarhat
D80	Brez tipov	družba brez moških	želja	spreminjanje družbenih odnosov
D81	Če že morajo biti cis tipi na tem svetu, mora začeti folk izobraževati svoje otroke	Ozaveščanje mladih	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
D82	Ne pa, da so punce krive, da jih moški posilijo	Potreba po prevzemanju odgovornosti	posilstvo	heteropatriarhat
D83	ampak da ti tipe naučiš, da se samo-kontrolirajo	učenje moških o samokontroli	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
D84	In isto velja za LGBT+ stvari, ker se spravljajo na ljudi, ki so drugačni	spravljanje na drugačne	diskriminacija	Homo-bi-transfobija

D85	Se mi zdi, da bi že od majhnega mogli učiti ljudi, da nista tukaj strejt in nestrejt osebi.	svet brez spolnih usmerjenosti	želja	spreminjanje družbenih odnosov
D86	Ampak, da rečeš otroku, da ima lahko rad kogarkoli hoče	možnost ljubezni do kogarkoli	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov

Odprto kodiranje intervjuja E

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E1	V bistvu sem že od nekdaj gej	gej	gej	spolna usmerjenost
E2	imam občutek, da se vse skupaj malo spreminja	spreminjajoča	kompleksna	spolna usmerjenost
E3	Ne vem, se mi zdi da me začenjajo vedno bolj privlačiti tudi ženske	privlačnost tudi do žensk	kompleksna	spolna usmerjenost
E4	Recimo da sem bi, ampak se bolj nagibam k moškimi	biseksualna z večjo privlačnostjo do moških	biseksualna	spolna usmerjenost
E5	Moški	Cisspolen moški	moški	spolna identiteta
E6	Vedno bolj je možat	ujemanje z družbenimi pričakovanji	spolni izraz	spolna identiteta
E7	čeprav se znajdem tudi v momentu, ko je malo bolj uniseks	spreminjanje	spolni izraz	spolna identiteta
E8	in feminilen	spreminjanje	spolni izraz	spolna identiteta
E9	Ampak po mojem se mi zdi, da se bojim kaj bodo drugi rekli. No, ne da se mi zdi, ampak to je tako	Skrb o mnenju drugih	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
E10	To dostikrat vpliva na to, kaj izberem. Imel bi hlače na zvonec, ampak si ne upam	mnenje drugih vpliva na spolni izraz	oziranje na druge	cis-heteronormativno okolje
E11	Biti to kar si	sprejemanje	pomen	razkritje
E12	Sreča v prihodnosti. Zelo pomemben faktor	sreča	pomen	razkritje

E13	V vrtcu sem imel punco v narekovajih, ampak so mi bili pa vseč tudi fantje, če pomislim. Ampak tega se še nisem zavedal toliko takrat, kot sem se potem z leti	poznejše zavedanje	zavedanje	razkritje sebi
E14	Drugače pa mi je postalo bolj jasno v 3. ali 4. razredu	Pri 9 ali 10 letih	zavedanje	razkritje sebi
E15	Ampak to sem jaz strogo hranil samo zase	skrivanje	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E16	Šele v zgodnjih dvajsetih letih sem se jaz razkril	v zgodnjih 20. letih	časovno	razkritje
E17	Prijateljica od moje bivše punce	Prijatelji_ce	prvo razkritje	razkritje
E18	Ampak njej sem rekel, da sem bi	biseksualec	Prvo razkritje	Razkritje
E19	Njej nisem hotel direktno reči, da sem gej, ampak da sem bi, ker sem imel takrat še punco	Biseksualec	prvo razkritje	razkritje
E20	Takrat sem bil star ene 16/17/18	Pri 16./17./18. letih	Prvo razkritje	razkritje
E21	Potem je bila pa mama. Jokala sva oba. Za vsa leta za nazaj	jok	razkritje mami	razkritje staršem
E22	Najtežje je bilo pa povedati očetu	oče	Najtežje razkritje	razkritje
E23	Tudi to je bilo zelo emocionalno. Vem, da sem se mogel iti v sobo dreti in jokati	emocionalno	razkritje očetu	razkritje staršem
E24	Potem vidiš, da je bilo v bistvu toliko nekih stvari potlačenih. Točno s tem dejanjem, se je okrušil en del tega – hvala bogu	Odprtje rane	pomen	razkritje
E25a	Je boleče	boleče	občutki	razkritje
E25b	ampak je osvobajajoče	osvobajajoče	občutki	razkritje
E26	Sta sprejela	sprejetje	sprejetje	razkritje staršem

E27	Mislim, da več ali manj vsem	vsem	razkritost	razkritje
E28	Je pa res, da to ne obešam na zvon	skrivanje	Vsakodanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E29	Je pa res, da se opazi – sem bolj feminilen	prepoznavanje spolne usmerjenosti na podlagi spolnega izraza	Spolni izraz	Spolna identiteta
E30a	kretnje	prepoznavanje spolne usmerjenosti po kretnjah	stereotipi	Homo-bi-transfobija
E30b	predvidevajo, da sem gej	spolne usmerjenosti/identitete	predvidevanje	Družbene norme
E31	Če pogovor nanese na to, včasih povem zelo direktno	direktno	način	razkritje
E32	včasih pa rečem samo, da sem imel fanta. Izraziš oz. opredeliš neko izkušnjo iz preteklosti, preko katere lahko sogovorec razbere tvojo spolno usmerjenost	nedirektno	način	razkritje
E33	Obstaja občutek krivde, absolutno, še zmeraj	krivda	občutki	razkritje sebi
E34	Do zdaj nisem imel slabih izkušenj	pozitivna	reakcija	razkritje
E35	Res pa je, da je dostikrat njim bolj nelagodno, kot je meni	nelagodnost ljudi	reakcija	razkritje
E36	Poglej v kašni družbi živimo – to je še vedno tabu tema	istospolna usmerjenost kot tabu	Vsakodanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E37	Še vedno premalo govorimo o pomembnosti sprejemanja raznolikosti življenja na Zemlji	premalo sprejemanja raznolikosti	raznolikost	družbene norme
E38	Če tako začutim	po občutku	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje

E39	V primeru, da zaznam agresijo v človeku poleg mene, se ne razkrijem in sem bolj previden	Zaznava agresije	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
E40	Včasih sem pa tako pogumen, da grem v povsem drugo skrajnost in odpiram teme ne glede na to, kaj čutim o tej osebi	pogum	občutki	razkritje
E41	Sprejemajoče. Mislim, da si tega vsi želimo	sprejemanje	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
E42	V osnovni šoli, ker sem bil precej feminilen in to je šlo marsikomu v nos	diskriminacija zaradi feminilnosti	hegemonia moškost	heteropatriarhat
E43	Čez cel hodnik v OŠ so se drli, »Lan je peder!«	šola	Opazke in žaljivke	homo-bi-transfobija
E44	Še težje je bilo, ker se nisem nikomur odprl in zaupal svojih težav. Potem te to od znotraj razjeda	razjedanje odznotraj	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
E45	S svojim prvim fantom	s prvim partnerjem	priznanje	razkritje sebi
E46	pri 18. ali 19. letih	18/19 let	priznanje	razkritje sebi
E47	Ko iščem službo, se ne razkrijem	iskanje zaposlitve	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
E48	Bolj sem previden, več strahov je prisotnih na žalost, zaskrbljenosti	Previdnost, strah in zaskrbljenost	Vsakodanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E49	To mnogokrat vodi v napačne oz. pomanjkljive odločitve	Napačne, pomanjkljive odločitve	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E50	Drugače moram stalno kontrolirati vsak svoj korak	nadzor sebe na vsakem koraku	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E51	Recimo svoje telesne gibe	nadzorovanje telesnih gibov	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E52	Že leta nisem žural in šel v diskoteko, čeprav sem ful rad	Opustitev hobija	hobiji	cis-heteronormativno okolje

	plesal. Ko sem še hodil me je bilo pa stalno ful strah. Imel sem tesnobne misli, če me kdo gleda, če me bo kdo zafrkaval, me pretepel			
E53	Tisti sošolec, ki se je drl, da sem peder, mi je rekel, da imam isti glas kot Marlena iz Sester	opazke glede glasu	Opazke in žaljivke	homo-bi-transfobija
E54	Od takrat si dejansko nisem upal več govoriti. Še pri govoru sem začel nadzirati samega sebe	sramovanje svojega glasu	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
E55	Če se ne počutim lagodno. Odvisno od ljudi	Ob nelagodnem počutju ob ljudeh	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
E56	Če zaznam toleranco in sprejemanje, je lažje	lahkotnost ob LGBT+ (prijaznih) ljudeh	občutki	razkritje
E57	Meni se je stalno zdelo, da mami ve. Saj potem je rekla, da je od vedno vedela	mama	zavedanje	razkritje
E58	Svet bi moral biti bolj ljubeč	ljubeč svet	želja	spreminjanje družbenih odnosov
E59	Manj agresije	manj agresije	želja	spreminjanje družbenih odnosov
E60	Več razumevanja za raznolikost, tako med ljudmi, kot drugje po svetu	razumevanje za raznolikost	želja	spreminjanje družbenih odnosov

Odprto kodiranje intervjuja F

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F1	Oboje je tako zakomplicirano, da različnim ljudem rečem drugače	zakomplicirana	kompleksna	spolna identiteta in usmerjenost

F2	Po navadi za oboje rečem, da sem kvir, ker se mi zdi to dovolj informacij	kvir	kvir	spolna identiteta in usmerjenost
F3	Načeloma rečem, da sem bi, če moram reči	specifično biseksualna	biseksualna	spolna usmerjenost
F4	Ampak raje rečem, da sem kvir in ne uporabljam tistih bolj specifičnih stvari	kvir	kvir	spolna usmerjenost
F5a	Ne povežem se najbolj ne s pan	po definiciji	panseksualna	spolna usmerjenost
F5b	ne z bi, ampak po definiciji bi lahko bilo to oboje	Po definiciji	biseksualna	Spolna usmerjenost
F6a	Glede moje identiteta pa če ni osebno, samo rečem, da sem nebinarna oseba	nebinarna	nebinarna	spolna identiteta
F6b	ali kvir	kvir	kvir	Spolna identiteta
F7a	Povežem se z izkušnjo, da sem fant	Oseba iz spektra transspolnih moških	kompleksna	spolna identiteta
F7b	ki dejta fante	Zmenki s fanti	Kompleksna	Spolna usmerjenost
F8	Ljudje okoli tebe zelo oblikujejo tvojo identiteto, ne bom se pretvarjal, da se to ne dogaja	vpliv okolice na spolno idntiteto	Spolni izraz	Spolna identiteta
F9	Če spol ne bi obstajal, se mi tudi ne bi tako zelo kompleksno pogovarjali o tem	poenostavitev identitete brez obstoja spola	Spolni binarizem	spolna identiteta
F10	Nek konstrukt, ki ni naraven in zdaj smo tu kjer smo	nenaraven konstrukt	Spolni binarizem	spolna identiteta
F11	S sestro, ki študira psihologijo, sva se pogovarjala, da bi bilo praktično nemogoče vzgajati spolno nevtralnega otroka	vpliv okolice na spol	Spolni binarizem	Spolna identiteta
F12	ker bi vsa okolica okoli tega otroka naredila vse v njihovi moči, da to ne bi bilo več tako	vpliv okolice na spol	Spolni binarizem	Spolna identiteta
F13	vseeno okolica dovolj vpliva name, da se	prepoznavanje spola na podlagi spolnega izraza	Spolni izraz	Spolna identiteta

	počutim boljše zdaj, ko sem na hormonih			
F14	Ravno danes sem razmišljal, da tako, kot se oblačim jaz, se v Sloveniji cis fantje ne oblačijo	Neujemanje z družbenimi pričakovanji	spolni izraz	spolna identiteta
F15	Tako da ne bi rekel, da imam nek gender-conforming stil, , ali pa da se oblačim kot trans ali cis tip	neujemanje z družbenimi pričakovanji	spolni izraz	spolna identiteta
F16	Se mi zdi, da bi v svetu lahko boljše passal, če bi se oblačil bolj moško	prepoznavanje spola na podlagi spolnega izraza	Spolni izraz	Spolna identiteta
F17	Ful je nujno	nujnost	pomen	razkritje
F18	Če so neke trans osebe binarne in passajo, je to za njih nekaj, po čemer ljudje pravilno prepoznajo njihov spol	prepoznavanje spola na podlagi spolnega izraza	Spolni izraz	Spolna identiteta
F19	ampak pri meni je pa to nemogoče	nemogoče prepoznavanje nebinarne identitete s spolnim izrazom	spolni izraz	spolna identiteta
F20	Sploh zdaj, ko vsi napačno dojemajo, kakšne zaimke uporabljam	napačno dojemanje zaimkov	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
F21	Vsakič, ko imam nov razred na faksu, moram neprijetno utišati cel razred ali pa vsem privatno maile pisat, da uporabljajo prave zaimke	prošnja po uporabljanju pravilnih zaimkov	način	razkritje
F22	važno je, da sprejemajo in uporabljajo prave zaimke zame, če se hočemo razumeti. To je najnižji standard	uporabljanje pravilnih zaimkov	pomen	razkritje
F23	V 7./8. razredu, sem rekel, da sem bi	spreminjajoča	kompleksna	spolna usmerjenost
F24	potem pa v 9. razredu, da sem pan	spreminjajoča	kompleksna	spolna usmerjenost
F25	v zadnjem letniku moj prijatelj prišel ven kot trans. In sem si mislil,	da si trans moraš od zmeraj vedeti	Internalizirana homo-bi-transfobija	homo-bi-transfobija

	da si izmišljuje, ker a ni kao tako, da moraš to že od stalno vedeti			
F26	Potem pa sem tudi jaz kasneje ugotovil, da sem trans in mi je ta fant rekel, naj si pogledam Transakcijo	LGBT+ organizacija (Transakcija)	pomoč	Razkritje sebi
F27	Ko sem šel čez puberteto, sem se res grozno počutil	grozno počutje med puberteto	spoznanje	razkritje sebi
F28	Moja ožja družina razume, da sem nebinarna oseba	družina	razkritost	razkritje
F29	Moja mama je bila vedno zelo super	sprejetje	razkritje mami	razkritje staršem
F30	Moje razkritje naju je povežalo in od takrat sva zelo dobra prijatelja	večja povezanost	razkritje mami	razkritje staršem
F31	Moj ata je rabil dlje časa	Potrebno več časa za očetovo sprejetje, kot mamino	časovno	razkritje staršem
F32	ampak zaradi tega mi zdaj tut on pomaga, tako da daljni družini on sam pove	sprejetje	razkritje očetu	razkritje staršem
F33	Moja sestra in moj fant to zelo dobro razumeta, sta moja najboljša prijatelja in skupaj živimo	Sestra in fant	razkritost	razkritje
F34	Prva oseba, ki me je podpirala in mi pomagala pri raziskovanju novih zaimkov in imena, je bila ena druga oseba, ki je moja sošolka	sošolka	pomoč	razkritje sebi
F35	Na faksu vsi vejo – ne da sem nebinarna – to vejo samo tisti, katerim se je dalo to razložiti. Drugi pač spoštujejo moje zaimke	fakulteta	razkritost	razkritje
F36	Tudi oba dedka in obe babici, nekako	Stari starši	razkritost	razkritje
F37	Eni babici gre ful dobro	sprejetje	reakcija	razkritje

F38	Pri zdravstvu je to zelo neprijetno in me je tam vedno strah, sploh ker so ljudje v zdravstvu lahko zelo nesramni	neprijetnost in strah zaradi nesramnosti	zdravstvo	cis-heteronormativno okolje
F39	Enkrat me je ena zdravnica slišala kako uporabljam zase moške zaimke in je potem tako agresivno uporabljala ženske zaimke ves čas	uporabljanje napačnih zaimkov	transfobija	homo-bi-transfobija
F40	Oče je povedal svoji mami, torej moji babici, ampak jaz se ji nisem hotel razkriti, ker je že dosti stara in ni iz takega okolja, kot recimo tista druga babi	neželeno razkritje	način	razkritje
F41	V vsakodnevnih interakcijah s kakšnimi prodajalci in prodajalkami, ker pač, kaj bi bila poanta	vsakodnevne krajše interakcije	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
F42	Če so situacije, kjer se samo enkrat vidim s to osebo in bilo preveč čustveno težko, da bi se to izvedlo	kadar je naporno in ne tako pomembno	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
F43	Idealno bi bilo, da bi bili ljudje tako fuck yeah	sprejemanje	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
F44	Da bi razumeli	razumevanje	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
F45	in bi mi pomagali druge ljudi popravljati pri uporabi zaimkov	popravljanje ljudi pri uporabi zaimkov	ozaveščanje	spreminjanje družbenih odnosov
F46	In da bi potem oni naprej povedali drugim ljudem, da potem jaz ne rabim	pomoč pri razkritju zaimkov drugim ljudem	želja	spreminjanje družbenih odnosov
F47	Ustavno, v tej državi, v tem svetu – ja	diskriminacija po ustavi	diskriminacija	homo-bi-transfobija
F48	Razen kakšni pijani ljudje na vlaku in avtobusu. Očitno si samo neki pijani nesramni cis moški	spraševanje cis moških po binarnem spolu	hegemonia moškost	heteropatriarhat

	upajo spraševati, če sem fant ali punca			
F49	No pri ginekologinji sem doživel zelo neprijetno situacijo. Dodeljena mi je bila ena, h kateri moramo iti vse trans osebe, ki smo na hormonih. Ampak grozna je. Spraševala me je, če imam spolne odnose z moškimi. In ji ni šlo v glavo, kako, če sem jaz trans moški. To pa velikokrat naletim na osebe v zdravstvu, ki vejo, da si ti trans in pač to, da imaš ti kot trans fant fanta in ne punce, to pa jim spet popolnoma ni jasno.	Če si trans moraš biti v heteroseksualni zvezi	stereotipi	homo-bi-transfobija
F50	Čisto, tko ful v vseh pogledih	na vseh področjih	spremembe	razkritje
F51	Najboljše se razumem z ljudmi, ki so LGBT+, ker tudi razumejo in se potem bolj povežemo	boljše počutje z LGBT+ osebami	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
F52	Nimam samo LGBT+ prijateljev, ampak večinoma	večinoma LGBT+ prijatelji	Ljudje izven LGBT+ skupnosti	cis-heteronormativno okolje
F53	S fantom sva bila že pred mojim razkritjem skupaj in sva tudi ostala skupaj. On tudi ni cis in sva potem oba skupaj ugotavljala	Trans partner	pomoč	Razkritje sebi
F54	Vplivalo je tako na moje ustvarjanje	Na ustvarjanje	spremembe	razkritje
F55	in na to, da delam prostovoljsko delo	opravljanje prostovoljskega dela	spremembe	razkritje
F56	Najlažje se je začeti brigati za take stvari, ko si ti del neke marginalizirane skupine	zanimanje za marginalizirane skupine	spremembe	razkritje

F57	To da sem nebinaren, zdaj, kot umetnik, prodajam	Na ustvarjanje	spremembe	razkritje
F58	V glavnem čisto popolnoma oblikuje vse v mojem življenju	Na vseh področjih	spremembe	razkritje
F59	Ne, ampak če bi še plesal, bi se to sigurno zgodilo v plesu, ko bi moral plesati v paru	opustitev hobija	hobiji	cis-heteronormativno okolje
F60	Ko so osebe, s katerimi se vidiš samo enkrat in se ti jih ne da obremenjevati s temi stvari	pred nepomembnimi osebami	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
F61	Ampak tudi tisti neki prijatelji, ki jim poveš, pa imajo neke nevpadljive transfobne komentarje – tudi z njimi se ne počutim pristno	ljude, ki niso LGBT+ prijazni	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
F62	Vedno. Za mojo spolno identiteto vedno predvidevajo vsi, da sem punca, ker ne passam kot fant	napačno predvidevanje spolne identitete	predvidevanje	družbene norme
F63	Do spolne usmerjenosti pa sploh ne pridem. Ampak o fuj, da bi nekdo predvideval, da sem strejt	Neprijetnost ob napačnem predvidevanju	predvidevanje	družbene norme
F64	V moji fantaziji je to ena izmed najbolj osnovnih stvari, da razmišljaš o sebi in o svoji identiteti in da je to splošno sprejeto	družbena sprejetost razmišljanja o svoji identiteti	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
F65	ampak ne bi smelo biti več spolnih vlog in to bi moglo biti čisto nepovezano	spolne vloge nepovezane z identitetami	želja	spreminjanje družbenih odnosov
F66	ampak samo kako želiš ti živeti svoje življenje	brez oziranja na druge	želja	spreminjanje družbenih odnosov
F67	In da vsaki osebi ne bi pripisali nobenega spola	brez pripisovanja spola ob rojstvu	želja	spreminjanje družbenih odnosov

F68	ampak bi bili vsi nevtrarno vzgajani in se potem sami raziskovali	nevtralna vzgoja otrok in samoraziskovanje	želja	spreminjanje družbenih odnosov
F69	in potem bi zato tudi lahko dejali kogarkoli bi hoteli	možnost ljubezni do kogarkoli	normalizacija	spreminjanje družbenih odnosov
F70	Po možnosti bi izboljšali naš odnos do bližine z drugimi, da ne bi bilo to samo rezervirano za pare in monogamno, ampak bi bilo bolj jasno, da se lahko vsi objamejo, ali pa si dajo poljub	izboljšanje odnosa do intimne bližine s komerkoli	želja	spreminjanje družbenih odnosov
F71	Da ne bi bilo kapitalizma	brez kapitalizma	družbena ureditev	spreminjanje družbenih odnosov
F72	in zaradi tega ne bi bilo nobenih takih zakonov, ki bi ustvarjali marginalizirane skupine, ki so sedaj	brez ustvarjanja zakonov za marginalizirane skupine	družbena ureditev	spreminjanje družbenih odnosov

Odprto kodiranje intervjuja G

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G1	Za spolno usmerjenost po navadi uporabljam kvir, če že moram kaj uporabljati	Kvir	kvir	spolna usmerjenost
G2	Pri spolni identiteti v bistvu enako	kvir	kvir	spolna identiteta
G3	Ko prihajam v prostore, sploh ki niso LGBT+, rečem da sem moški oz. trans moški, odvisno od konteksta. V LGBT+ krogih po navadi tudi	Oseba iz spektra transspolnih moških	moški	spolna identiteta
G4	V ožjih krogih pa govorim o nebinarnosti in o večjih slojih svojega spola	nebinarna	nebinarna	spolna identiteta
G5	Moj spolni izraz je precej maskulin	Ujemanje z družbenimi pričakovanji	spolni izraz	spolna identiteta
G6	Jaz sem šel v življenju čez dve razkritji	dve	število razkritij	razkritje sebi

G7	ker sem se outiral kot trans ene 5 let po tem ko sem se outiral kot ne strejt	ugotavljanje spolne usmerjenosti prej kot spolne identitete	spoznanje	razkritje sebi
G8	Razkritje je ena zelo kompleksna in velika stvar, ki se zelo razlikuje od tega kaj razkrivaš in v katerem prostoru to razkrivaš	kompleksna in velika stvar	pomen	razkritje
G9	Načeloma mi pa to pomeni nekaj intimnega in kot da bi dol potegnil obliž in odkril rano in zdaj je odvisno, ali ti jo bo zrak zacelil, ali pa ti bo gor nekdo gor vrgel sol.	Odprtje rane	pomen	razkritje
G10	sem vedel, da nisem strejt že približno v 8. razredu osnovne šole	Pri 14. letih	zavedanje	Razkritje sebi
G11	in sem se razkril do 1./2. letnika srednje šole	Pri 16./17. letih	časovno	razkritje
G12a	Tudi doma	družina	razkritost	razkritje
G12b	ne po svoje želji	Neželeno razkritje	način	razkritje
G13	in na zelo slab način	slab	način	razkritje staršem
G14	so mi govorili, da sem ful moški, da so vsi moji interesi moški in da je vse ful moško. Ampak na zelo zbadljiv način. Nikoli ne, da bi mi kdo hotel pomagati odkriti, da sem trans. Je bilo bolj kot da je nekaj narobe z mano, da sem moški	zbadljivke ljudi zaradi moškosti	hegemonia moškost	heteropatriarhat
G15	Ko sem prišel iz vasi v Ljubljano, sem malo zadihal in mi je postalo jasno, da sem že celo življenje vedel, da sem trans	preselitev iz vasi v mesto	priznanje	razkritje sebi
G16	in da sem v otroštvu večkrat tudi jokal zaradi tega. in da sem v otroštvu večkrat tudi jokal zaradi tega	od otroštva	zavedanje	razkritje sebi
G17	Moji starši so takrat vedeli za mojo spolno	Prvotno nesprejetje	sprejetje	razkritje staršem

	usmerjenost in je bil že to takrat problem			
G18	in sem vedel, da če tega ne sprejmejo, kako bodo potem karkoli drugega sprejeli	Predvidevanje nesprejetja	sprejetje	razkritje staršem
G19	Ko sem prišel na Legebitro in v varen prostor, se mi je vse to začelo odpirati	LGBT+ organizacija	pomoč	razkritje sebi
G20	Definitivno je varno okolje pomagalo, da sem lahko prišel do vseh teh stvari	varen prostor	pomoč	razkritje sebi
G21	Na tej točki mislim da vsem	vsem	razkritost	razkritje
G22	Moji starši so zdaj ful napredovali s tem	Prvotno nesprejetje	sprejetje	razkritje staršem
G23	Moja mami si sama želi voditi podporne skupine za starše trans otrok in že stopa v stike s starši mojih trans prijateljev	mamina podpora staršem drugih trans otrok	Razkritje mami	razkritje staršem
G24a	Sigurno starši	starši	Najtežje razkritje	Razkritje staršem
G24b	in stari starši	Stari starši	Najtežje razkritje	razkritje
G25	Jaz sem bil pripravljen, da obstaja možnost, da se sploh ne bomo več pogovarjali in da se bom čisto odselil. Na začetku je bilo ene 3 mesece dejansko tako	Izselitev	dom	cis-heteronormativno okolje
G26	da jaz pač s tem lahko izgubim vsa neka poznanstva in veze in da se bom tako fizično spremenil, da me niti moja družina ne bo prepoznala na ulici	Izguba poznanstev in vez s spremembo	Spolni izraz	Spolna identiteta
G27	Jaz se načeloma razkrivam kar pogosto, ker sem ful ponosen na to, da sem trans	sprejemanje	občutki	Razkritje sebi
G28	Ampak, če vidim da je nekje taka močna testosteronska energija	nerazkrivanje	Moško okolje	heteropatriarhat
G29	Kjer so pretežno cis moški	nerazkrivanje	Moško okolje	heteropatriarhat
G30	in to ni nek LGBT+ prostor	ne LGBT+ prostori	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje

G31	V kakšnem fitnesu se sigurno ne bi počutil ok pogovarjati o LGBT+ tematikah	fitnes	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
G32	Pri razkritju je tudi pomembno, kje je prostor za dialog in kje ga ni	kjer ni prostora za dialog	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
G33	Po navadi se odločim na podlagi tega, koliko je podpore v prostoru	Kjer ni podpore	nerazkritost	cis-heteronormativno okolje
G34	V fitnesu mi niso dovolili biti v moški garderobi, ko še nisem imel urejenih dokumentov	prepoved uporabe moške garderobe	transfobija	homo-bi-transfobija
G35	Ko si trans je kar težko iskati službo, sploh ko ne passaš. Pol stvari ti odpade. Ker sem imel neskladje v dokumentih se mi je potem dogajalo, da mi na večino mailov sploh niso odpisovali	iskanje zaposlitve	diskriminacija	homo-bi-transfobija
G36	En profesor se je drl: »a potem te več ne kličem to, ampak Gregor!?«. Nikoli mi ni direktno rekel, kaj je njegov problem, ampak še moji sošolci so videli, da ga očitno ima	težave ob spremembi imena	transfobija	homo-bi-transfobija
G37	Pri zdravniku sem pa enkrat samo slišal tiste medicinske sestre, ki so debatirale za steklom o meni, če sem moški ali ženska in se jim je zdelo to ful zanimivo. Ker sem imel moje zdajšnje ime, obdržal sem pa tudi starega in ko sem jim to povedal, mi je ena rekla, da jaz s tem ljudi ful medem in da si ga moram zbrisati	težave ob spremembi imena	transfobija	homo-bi-transfobija
G38	Še enkrat drugič sem imel pa res grozno izkušnjo. Bil sem pri zdravnici, ko sem že imel spremenjene dokumente in EMŠO, samo še na zdravstveni kartici sem imel svoje	uporaba napačnih zaimkov	transfobija	homo-bi-transfobija

	staro ime. Ampak, ko sem dal medicinski sestri dokumente, sem ji to povedal in ji rekel, da mi je imel Gregor in da uporabljam moške zaimke. In potem je prišla nazaj v čakalnico in se čez vse drla »gospodična« in moje staro ime in nikakor ni hotela uporabljati mojih novih zaimkov. Potem sem ji notri še enkrat povedal, da mi je ime Gregor, pa ni nič spremenila			
G39	Pri zdravnikih se večkrat zgodi, da imajo kakšna vprašanja. Pa uro pred zgornjo operacijo mi je ena medicinska sestra rekla, da sem tako lep in zakaj si to delam	koemntarji medicinske sestre pred operacijo prsi	seksualizacija	heteropatriarhat
G40	LGBT+ ljudje so odreagirali najbolj pozitivno in ok	Najboljša reakcija LGBT+ ljudi	reakcija	razkritje
G41	Pa tudi tisti najbližji prijatelji, ki niso LGBT+ so imeli odziv ful dober	pozitivna	reakcija	razkritje
G42	Outiral sem se pa 3 leta nazaj	pri 19. letih	Prvo razkritje	razkritje
G43	Brat je imel malo posebno reakcijo. Ko sem še sam sebe odkrival, sem mu rekel, da mislim, da sem trans, pa mi je rekel »ma ne vem če«	presenečenje	reakcija	razkritje
G44	Ampak me je sprejel	sprejetje	reakcija	razkritje
G45	Bili smo ta tipična slovenska družinica in sem vedel, da outiranje spremeni tudi družinsko dinamiko	sprememba družinske dinamike z razkritjem	družine s patriarhalno strukturo	heteropatriarhat
G46	Z mojim outiranjem sem vedel, da bo tudi brat mogel vsem svojim prijateljem povedati, da ima brata	prinese razkrivanje družinskih članov drugim	pomen	razkritje
G47	Pri družini nisi samo ti v tej tranziciji, ampak bo šla čez njo tudi družina	tranzicija prinese tudi	pomen	razkritje

		tranzicijo družine		
G48	Moji straši so rabili ene 5-6 let groznih občutkov glede moje spolne usmerjenosti – nikakor sprejeti	Prvotno nesprejetje	sprejetje	razkritje staršem
G49	Potem je pa to, da sem trans, obrnilo stvari na boljše. Kot družina smo se skozi to ful bolj povezali	boljše sprejetje spolne identitete kot usmerjenosti	sprejetje	razkritje staršem
G50	Pa enkrat sem imel enega fanta in ko sva šla narazen je mama rekla, da joj kako je bil on tako zlat. Pa sem ji rekel, naj se poroči z njim. Na eni točki sem videl, da so to njena pričakovanja in vidim, da si to želi, naj ima sama to, jaz ne bom	Heteroseksualna zveza	pričakovanja	Družbena konstrukcija
G51	Prej sem si vedno želel, da bi bili samo tako ok in da bi uporabljali moje zaimke in da bi bilo to to. Tudi, če se zmotiš, se pač zgodi	uporabljanje pravih zaimkov	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
G52	zdaj, ko se outiram, se outiram v prostorih, kjer govorim o transspolnosti. Ne rabim več toliko razlagati, da sem trans. In v teh prostorih mi reakcija več ni tako relevantna, ker tam stojim trdno in govorim o svoji zgodbi	nepomembnost reakcije	reakcija	razkritje
G53	Ampak prej so bila pa moja najljubša outiranja, ko so rekli, ok ti je ime Gregor	sprejemanje	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
G54	Malo manj ljuba outiranja so pa bila, ko ljudje čutijo potrebo, da ti morajo izkazati ful neizmerne podpore	brez slavljenja	reakcija ob razkritju	spreminjanje družbenih odnosov
G55	Biti trans je lahko ful zajeban in drag hobi	težke in drage	spremembe	razkritje
G56	moja spolna usmerjenost, ki me je mogoče na nek način pripeljala do tega, da	spolna usmerjenost v pomoč pri	priznanje	Razkritje sebi

	sem lahko svojo identiteto popolnoma sprejel	priznanju identitete		
G57	Sem radikalen, ker sem kvir, tudi vem da imam drugačen odnos do sveta	drugačen in radikalen odnos do sveta	spremembe	razkritje
G58	Tudi ful ponotranjene transfobije in homofobije sem imel	Internalizirana homo-bi-transfobija	internalizirana homo-bi-transfobija	homo-bi-transfobija
G59	Zaradi tega tudi jaz rečem, da sem vesel, da sem trans	hvaležnost za pripadnost LGBT+ skupnosti	spremembe	razkritje
G60	Tudi to me je na nek način prisililo v to, da sem zares začel razmišljati o svojem telesu in se ga začel imeti rad	sprejetje svojega telesa	spremembe	razkritje
G61	Dosti se ukvarjam z aktivizmom	ukvarjanje z aktivizmom	aktivizem	spreminjanje družbenih odnosov
G62	Tudi muzika, ampak to je bilo predvsem zaradi tranzicije zadnje čase na stranskem tiru	opustitev hobija	hobiji	cis-heteronormativno okolje
G63	No dokler nisem prišel glede tranzicije do te točke, da lahko malo zadiham, je bila tranzicija moje življenje. Vse se je vrtelo okoli tega	tranzicija središče življenja	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
G64	Zato mi je bila poanta, da čimprej pridem do hormonov, da lahko delam karkoli v življenju	Potreba po hormonih za delanje česarkoli	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
G65	Jaz se na primer nisem nikoli želel oglašati v razredu, zaradi glasu, pa še zdaj imam probleme s klicanjem po telefonu	sramovanje svojega glasu	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
G66	Zdaj se je zaključila tranzicija in se je začelo življenje, ki si ga želim	začetek novega življenja z zaključkom tranzicije	Vsakdanje življenje	cis-heteronormativno okolje
G68	Kickbox sem nehal trenirati. Bil sem državni prvak. Nikoli v bistvu nisem šel do trenerja, ker nisem vedel kaj bi to pomenilo. Preveč sem se bal	opustitev hobija zaradi transspolne identitete	hobiji	cis-heteronormativno okolje

G69	Tega zdaj več niti ni	prenehanje pretvarjanja	spremembe	razkritje
G70	Ampak včasih sem pa moral igrati dobesedno drugo persono. Babici in dedku sem se outiral šele po zgornji operaciji, živeli smo pa v isti hiši. In ko sem šel v njuno nadstropje, sem začel govoriti z visokim glasom in uporabljati ženske zaimke. Še brat je z mano igral	igranje druge osebe pred ljudmi, katerim nisi razkrit	spremembe	razkritje
G71	Odkar sem bil rojen	predvidevanje spolne usmerjenosti/identitete	predvidevanja	družbene norme
G72	Pred tranzicijo sem bil viden kot neka zelo maskulina ženska	napačno predvidevanje spolne identitete	predvidevanja	družbene norme
G73	Dosti več komentarjev skozi življenje je bilo glede gej, lezbijka, kot pa trans. Ker se mi zdi, da ljudje vejo, kaj je gej in kaj je lezbijka, med tem ko se o transspolnosti ne govori toliko	več predvidevanj o spolni usmerjenosti kot o identiteti	predvidevanja	družbene norme
G74a	Definitivno je potrebno uničiti kapitalizem	Brez kapitalizma	družbena ureditev	spreminjanje družbenih odnosov
G74b	in patriarhat	Brez patriarhata	družbena ureditev	spreminjanje družbenih odnosov
G75	Mislím, itak je to vse povezano med sabo. Jaz vidim to idealno družbo, ki je zelo nedosegljiva. Kapitalizem in patriarhat bi zrušila vse, kar je spodaj	Celostna sprememba	družbena ureditev	spreminjanje družbenih odnosov
G76	Ful se mi zdi pomembno to, da bi se ljudje vrnili nazaj k svojemu izvoru, kar je narava. V naravi je ljubezen, v naravi je vse	vrnitev ljudi k naravi	želja	spreminjanje družbenih odnosov
G77	Če bi lahko samo s tem živeli in s tem dihali, ne bi imeli sploh potrebe po	brez zatiranja ljudi	želja	spreminjanje družbenih odnosov

	tem, da bi imeli dobiček in bi se nam zdelo neumno, da kogarkoli zatiramo			
G78	In ko vidim ta svet, tudi ne vidim da bi kdorkoli kadarkoli še hotel uporabljati binarne spole	brez uporabljanja binarnih spolov	želja	spreminjanje družbenih odnosov
G79	Tudi spolne usmerjenosti v tem svetu jaz ne vidim, ker se mi ne zdi to več relevantno	svet brez spolnih usmerjenosti	želja	spreminjanje družbenih odnosov

9.4 Oso kodiranje

Spolna usmerjenost

1. Gej (A1, E1)
2. Pansekusualna
 - specifično pansesulana (B1)
 - po definiciji (F5a)
3. Biseksualna
 - zaradi lažjega razumevanja biseksualna (B2)
 - biseksualna (C1)
 - biseksualna z večjo privlačnostjo do moških (E4)
 - specifično biseksualna (F3)
 - po definiciji (F5b)
4. Heteroseksualna (D1)
5. Kvir (F2, G1, F4)
6. Kompleksna
 - spreminjajoča (E2, F23, F24)
 - privlačnost tudi do žensk (E3)
 - zakomplicirana (F1)
 - zmenki s fanti (F7b)

Spolna identiteta

1. Moški
 - Cispolen moški (A2, E5)
 - Oseba iz spektra transspolnih moških (D2, G3, F7a)
2. Prevprašujoča
 - Trenutno prevpraševanje (B3b)
3. Ženska
 - cispolna ženska (B3a, C18)
4. Kompleksna
 - Zakomplicirana (F1)
5. Kvir
 - Kvir (F2, G1, F6b)
6. Nebinarna
 - Nebinarna (F6a, G4)

7. Spolni izraz

- spreminjanje (A3, A7, C2, E7, E8)
- eksperimentiranje (A9a, B5)
- prevpraševanje spola zaradi spolnega izraza (B64)
- ujemanje z družbenimi pričakovanji (A4, B4, B61, B66, C3, D3, E6, G5)
- prilagajanje spolnega izraza za druge (C4)
- Neujemanje z družbenimi pričakovanji (D4, F14, F15)
- nemogoče prepoznavanje nebinarne identitete s spolnim izrazom (F19)
- prepoznavanje spola na podlagi spolnega izraza (B65, B67, F13, F16, F18)
- prepoznavanje spolne usmerjenosti na podlagi spolnega izraza (A99, B74, E29)
- Izguba poznanstev in vezi s spremembo (G26)

8. Spolni binarizem

- poenostavitev identitete brez obstoja spola (F9)
- nenaraven konstrukt (F10)
- vpliv okolice na spolno identiteto (F8, F11, F12)

Razkritje

1. Razkritost

- Prijatelji_ce (B33, C19, D34)
- Družina (A51, B35, C21, D30, F28, G12a)
- Vsem (E27, G21)
- LGBT+ prostori (B36)
- Fakulteta (B37, F35)
- Stanovanjska skupnost (D31)
- Stari starši (D32, F36)
- Sošolke_ci (D33)
- Profesorice_ji (D36)
- v zgodnjih 20. letih (E16)
- sestra in fant (F33)
- Pri 16./17. letih (G11)

2. Način

- Nedirektno (A71, A76, B32, B34, E32)
- Direktno (E31)
- prošnja po uporabljanju pravih zaimkov (F21)
- neželjeno razkritje (C25, F40, G12b)
- idealizirana podoba razkrivanja (A63)
- občutek nepotrebnosti po razkrivanju (A74)

3. Spremembe

- udejstvovanje v LGBT+ stvareh (A87)
- izoblikovanje interesov (A129)
- razvitje čustvene inteligence in introspekcije (B68)
- nova znanja (A128, B69)
- nova poznanstva (C51)
- vpogled v LGBT+ skupnost (C52)
- hvaležnost za pripadnost LGBT+ skupnosti (C54, G59)
- boljše počutje (D62)
- do medicinske tranzicije brez sprememb (D64)

- spraševanje o fizičnem stiku s partnerko (D65)
- redefinicija partnerkine spolne usmerjenosti (D66)
- na vseh področjih (F50, F58)
- na ustvarjanje (A88, F54, F57)
- opravljanje prostovoljskega dela (F55)
- zanimanje za marginalizirane skupine (F56)
- težke in drage (G55)
- drugačen in radikalen odnos do sveta (G57)
- sprejetje svojega telesa (G60)
- prenehanje pretvarjanja (G69)
- igranje druge osebe pred ljudmi, katerim nisi razkrit (G70)

4. Pomen

- Brez potrebe po razkrivanju (A69)
- priznanje sebi (C5)
- priznanje drugim (C6, D5)
- proces (C7)
- zaupanje (C8, D6)
- sprejemanje (C9, E11)
- sreča (E12)
- odprtje rane (E24, G9)
- nujnost (F17)
- uporabljanje pravičnih zaimkov (F22)
- kompleksna in velika stvar (G8)
- prinese razkrivanje družinskih članov drugim (G46)
- tranzicija prinese tudi tranzicijo družine (G47)

5. Prvo razkritje

- prijatelji_ce (C37, E17)
- pozitiven odziv (C39)
- težko (C40)
- takratna partnerica (D16)
- varna oseba (D17)
- podpirajoča profesorica (D37)
- biseksualec (E18, E19)
- Pri 16./17./18. letih (E20)
- Pri 19. letih (G42)

6. Občutki

- Bolečče (E25a)
- Oslobajajoče (E25b)
- Pogum (E40)
- Lahkotnost ob LGBT+ (prijaznih) ljudeh (A68, C10, C38, E56)
- Strah (D19, D20)
- Pritisk (A62, A75)
- Potreba po sprejemanju (A64)

7. Reakcija

- Pozitivna (A76, E34, G41)
- Nelagodnost ljudi (E35)
- Najboljša reakcija LGBT+ ljudi (G40)

- Presenečenje (G43)
- Sprejetje (B41, B60, D38, F37 G44)
- nepomembnost reakcije (G52)

8. Zavedanje

- Stari starši (A49)
- Prijatelji_ce (A73, B31)
- Takratna partnerica (D18)
- Sestra (D39)
- Mama (E57)

9. Najtežje razkritje

- Starši (G24a)
- Stari starši (G24b)
- Oče (E22)

10. Želja po razkritju

- Očetu (B45)
- Starim staršem (A45)

Razkritje sebi

1. Občutki

- sprejemanje (B16, G27)
- Dvom vase (B27)
- Krivda (E33)

2. Priznanje

- prenehanje upiranja (A15)
- pri 15. letih (A21)
- pri 24. letih (C12)
- dovoliti iti naprej (D7)
- pri 18. letih (D11)
- v varnem okolju (D15)
- s prvim partnerjem (E45)
- pri 18. ali 19. letih (E46)
- preselitev iz vasi v mesto (G15)
- spolna usmerjenost v pomoč pri priznanju identitete (G56)

3. Zavedanje

- zavedanje (A10, B24)
- večletno trajanje (A65)
- v gimnaziji (B7)
- od otroštva (D8, G16)
- poznejše zavedanje (E13)
- Pri 14. letih (G10)
- Pri 9. ali 10. letih (E14)

4. Pomoč

- YouTube-rji (A12, A13, A14)
- LGBT+ organizacija (B8, G19, F26)
- Nalepke in definicije (B9)
- Svetovanje (B10)
- Sošolka (F34)
- Trans partner (F53)

- varen prostor (G20)
5. Iskanje
- primerjava (B14, B18)
 - potrditev (B17)
 - validnost (B25)
 - prevpraševanje (C16)
 - znanja (B19, B21, B22)
 - prvotno zanikanje (D13)
 - prvotna potlačitev (D14)
6. Spoznanje
- ugotavljanje spolne usmerjenosti prej kot spolne identitete (B20, B23, G7)
 - privlačnost tudi do oseb istega spola (C13)
 - Zaljubljenost v osebo istega spola (C14)
 - želja po spremembi spola (D9, D10)
 - spoznanje prve trans osebe (D12)
 - grozno počutje med puberteto (F27)
7. Število razkritji
- dve (G6)

Razkritje staršem

1. Sprejetje
- sprejetje (E26)
 - prvotno nesprejetje (A66b, C31, D46, G17, G22, G48)
 - predvidevanje nesprejetja (G18)
 - boljše sprejetje spolne identitete kot usmerjenosti (G49)
2. Način
- slab način (G13)
 - mama razkrila očetu (D43)
3. Časovno
- razkritje mami prej kot očetu (A28, D41)
 - Potrebno več časa za očetovo sprejetje, kot mamino (F31)
4. Razkritje mami
- pri 17. letih (A22)
 - spontano (A23, A24)
 - mešana reakcija (A25, A26, A27)
 - sprejetje (A52a, A53, B40, F29)
 - zanimanje (A54)
 - olajšanje (C24)
 - jok (E21)
 - večja povezanost (F30)
 - mamina podpora staršem drugih trans otrok (G23)
5. Razkritje očetu
- spontano (A29)
 - presenečenje (A30, A31, A32, A39)
 - nevednost reagiranja (A34)
 - pomirjanje očeta (A35b, A37)
 - psihično uničenje očeta (A36)
 - sprejetje (A38, F32)

- zadržanost (A55)
- po telefonu (C27)
- emocionalno (E23)

Družbene norme

1. Družbeno posredovanje

- spolni izraz (A5)
- želja po otrocih (A17)

2. Predvidevanje

- spolne usmerjenosti/identitete (A98, A102, B62, G71, E30b)
- moteče (A103)
- neprijetnost ob napačnem predvidevanju (B63, F63)
- napačno predvidevanje spolne identitete (C49a, D49, F62, G72)
- več predvidevanj o spolni usmerjenosti kot o identiteti (G73)

3. Spolne vloge

- družbena konstrukcija (A119)
- ne-pogojenost z naravo (A120)
- vsiljenost (A121)

4. Raznolikost

- premalo sprejemanja raznolikosti (E37)

Družbena konstrukcija

1. Dojemanje spolne usmerjenosti glede na spol partnerja

- predvidevanje spolne usmerjenosti na podlagi partnerja (B75a)
- izogibanje etiketi zaradi družbe (B75b, D23)
- kompleksno opredeljevanje (D21)
- Zavedanje o spolni privlačnosti (D22)
- Ne-poistovetenje s termini (D25)
- (ne)uporaba različnih terminov (D26, D27, D28)

2. Zreduciranost

- Zreduciranost osebe na spolno usmerjenost (A72, B58, C55)
- Iskanje validnosti občutij (B15, C15)
- neznanje razbiranja privlačnosti do istega spola (B11)
- dojemanje spolne privlačnosti istega spola kot prijateljstvo (B12, B13)

3. Družbena pričakovanja

- otroci (A16, A19, A20, B79, D56)
- vnuki in poroka (A41)
- tradicionalna družina (A42)
- heteroseksualna zveza (G50)

Cis-heteronormativno okolje

1. Oziranje na druge

- nedovzetnost o mnenju drugih (A9b, B42)
- oziranje staršev na mnenje drugih (A43)
- prepoved staršev po razkritju starim staršem (A44, C34)
- odločitev o razkritju (A78, A79)
- skrb o mnenju drugih (A89, B43, D48, E9)
- mnenje drugih vpliva na spolni izraz (E11)

2. Vsakdanje življenje

- Potlačitev spolne usmerjenosti (A11)
- skrivanje (B28, E15, E28)
- brez pogovorov o LGBT+ (B29, C32)
- pretvarjanje (D71)
- istospolna usmerjenost kot tabu (E36)
- Previdnost, strah in zaskrbljenost (E48)
- Napačne, pomanjkljive odločitve (E49)
- nadzor sebe na vsakem koraku (E50)
- nadzorovanje telesnih gibov (E51)
- sramovanje svojega glasu (E54, G65)
- napačno dojemanje zaimkov (F20)
- tranzicija središče življenja (G63)
- Potreba po hormonih za delanje česarkoli (G64)
- začetek novega življenja s tranzicijo (G66)

3. Dom

- izselitev (A46, C29, D44, G25)
- Težave ob razkritju (A47)
- Brez suma o spolni usmerjenosti (A48)
- Brez dopustitve priznavanja (A50)
- strah pred razkritjem (C23)
- slaba reakcija ob razkritju staršem (C22, C26, C28)
- kujanje starša po razkritju (C30)
- egoističen odziv ob razkritju (C33)
- Želja starša po čakanju z medicinsko tranzicijo (D42, D45)
- bojazen starša po izgubi odnosa s sinom po razkritju (D47)

4. Ljudje izven LGBT+ skupnosti

- Razkritje kot breme (A67a)
- Razkritje kot pritisk (A67b)
- Neprijetnost (A95)
- Drugačnost (A96)
- Nezmožnost poistovetenja (A97)
- boljše počutje z LGBT+ ljudmi (D78, F51)
- večinoma LGBT+ prijatelji (F52)

5. Partnerski odnosi

- Ne-izpostavljanje partnerja (A52b)
- prekrivanje partnerja (A81)
- Neprijetnost razkrivanja partnerja (A82)

6. Nujnost razkrivanja

- občutek nepotrebnosti (A80)
- jeza (B30)

7. Razumevanje do ljudi, katerim se razkrijejo

- potreba po času (A66a)
- nezmožnost pričakovanja validnosti (B49a)

8. Nerazkritost

- oče (B44)
- profesorji_ce (B59)
- ljudem, ki niso LGBT+ prijazni (C11, C20, F61)

- Osebam, ki s tem ne bi bile v redu (C20)
- pričakovanje slabega odziva (C41)
- pričakovanje obsojanja (C42)
- pričakovana sprememba odnosa (C43)
- povsod (D29)
- novim ljudem (D35)
- po občutku (E38)
- Zaznava agresije (E39)
- razjedanje odznotraj (E44)
- iskanje zaposlitve (E47)
- Ob nelagodnem počutju ob ljudeh (E55)
- kadar je naporno in ne tako pomembno (F42)
- pred nepomembnimi osebami (F60)
- ne-LGBT+ prostori (G30)
- fitnes (G31)
- kjer ni prostora za dialog (F32)
- Kjer ni podpore (F33)

9. Hobiji

- neprijetnost in živčnost na plesnih vajah (C57)
- neprijetnost petja zaradi glasu (D61)
- opustitev hobija (E52, F59, G62)

10. Zdravstvo

- neprijetnost in strah (F38)

Heteropatriarhat

1. Družine s patriarhalno strukturo

- odraščanje v tradicionalni družini (A18)
- Ne-odklanjanje sorodstva od norm (A40a)
- Odklanjanje od norme (A40b)
- normalnost heteroseksualnih zvez (A70)
- sprememba družinske dinamike z razkritjem (G45)

2. Seksizem

- Ponotranjen seksizem (B49b, B70, B72)
- podoba ženske kot šibke (B71)
- šibka feminilnost (B73)
- seksistične izjave v delovnem okolju (C58)

3. Seksualizacija

- soočanje s seksualizacijo (B50a)
- povabila v trojčke (B51)
- Seksualizacija lezbičnih zvez (C48, C50)
- komentarji medicinske sestre pred operacijo prsi (G39)

4. Objektivizacija

- soočanje z objektivizacijo (B50b)

5. Heteroseksualne zveze

- dvojna merila (B52, B53)
- biseksualnost kot ne-ogrožajoča identiteta (B56)
- spremenjena vrednost ženske (B76, B78)
- pripadanje moškemu (B77)

6. Pornografija

- družbeno sprejetje lezbične pornografije (B57)

7. Moška družba

- druženje z dekleti zaradi nerviranja moških (D51)
- Neprijetnost okoli moških (D67)
- brez druženja s cis moškimi (D70, D77)
- večja prijetnost v ženski družbi (D72)
- oddaljevanje od moških (D73)
- izkušnja nasilja (D75)
- slabo počutje s heteroseksualnimi cispolnimi belimi moškimi (D79)
- ne-razkrivanje (G28, G29)

8. Posilstvo

- potreba po prevzemanju odgovornosti

9. Hegemona moškost

- prekritje svojega pravega spolnega izraza (A6)
- zakritje v moško podobo (A8)
- nedoseganje ideala moškosti (D63, D68b)
- občutek ne-pripadanja k cis moškim (D69)
- diskriminacija zaradi feminilnosti (E42)
- spraševanje cis moških po binarnem spolu (F48)
- zbadljivke ljudi zaradi moškosti (G14)

Homo-bi-transfobija

1. Stereotipi (C53b)

- prepoznanje spolne usmerjenosti po kretnjah (A33, E30a)
- spolna usmerjenost kot faza (A35a, B54, C17)
- neželjeno potrjevanje stereotipov (A100, A101)
- LGBT+ osebe so aktivistke_i (A104, A106)
- nujnost izkušenj z vsemi spoli za potrditev spolne usmerjenosti (B26)
- Popularnost biti LGBT+ (B38, B39)
- pijane punce so vse biseksualke (B55)
- ukvarjanje s stereotipi (C53b)
- Če si trans moraš biti v heteroseksualni zvezi (F49)

2. Diskriminacija

- brez diskriminacije na delovnem mestu (A90)
- razvrednotenje spolne identitete (D24)
- medicinska tranzicije (D55, D60)
- diskriminacija po ustavi (F47)
- iskanje zaposlitve (G35)
- spravljanje na drugačne (D84)

3. Opazke in žaljivke

- delovno mesto (A91)
- šola (E43)
- opazke glede glasu (E53, D74)
- pred trgovino (D76)

4. Zbadljivke

- delovno mesto (A92)

5. Posmeh

- ob "gej trenutkih" (A93)
 - negativno posmehovanje (A94)
6. Internalizirana homo-bi-transfobija (G58)
- Ponotranjeni predsodki (A115, A116, A118)
 - Toksičnost (A117)
 - informacije dane skozi socializacijo in vzgojo (A125)
 - da si trans moraš od zmeraj vedeti (F25)
7. Predsodki
- izražanje in vsiljevanje LGBT+ tematik (A105)
 - nerazumevanje vodi v predsodke (A123)
 - pomanjkanje informacij za operiranje (A124)
 - LGBT+ osebe nimajo družin in nočejo imeti otrok (C49b)
 - Ukvarjanje s predsodki (C53a)
 - Predsodki o medicinski tranziciji (D50, D59)
8. Transfobija
- spolna usmerjenost manjši problem kot spolna identiteta (D40)
 - prepoved uporabljanja moških stranišč (D51)
 - transfobija psihiatrov (D57, D58)
 - uporabljanje napačnih zaimkov (D53, F39, G38)
 - prepoved uporabe moške garderobe (G34)
 - težave ob spremembi imena (G36, G37)
9. Pozitivna diskriminacija
- iskanje zaposlitve (D54)

Spreminjanje družbenih odnosov

1. Aktivizem
- razkritje kot aktivizem (A56)
 - ukvarjanje z aktivizmom (G61)
2. Ozaveščanje (A122, B82, C68)
- posredovanje informacije o drugačnih spolnih usmerjenostih (A57)
 - več poslušanja (A58)
 - več razlage (A59)
 - več razumevanja (A60)
 - pogovarjanje (A61, C62)
 - ozaveščanje travm LGBT+ ljudi (A112)
 - organiziranje LGBT+ dogodkov (A127)
 - ozaveščanje mladih (A127, C64, D81)
 - vključevanje v izobraževanje (B81)
 - izobrazba institucij in zdravstvenih delavk_cev (C66)
 - učenje moških o samokontroli (D83)
 - popravljanje ljudi pri uporabi zaimkov (F45)
3. Normalizacija
- normalizacija LGBT+ (A107, C59, A109)
 - Ne-razlikovanje od heteroseksualnih ljudi (A108)
 - Brez šokiranja ljudi (B6)
 - normalizacija v šolskem sistemu (C61)
 - možnost ljubezni do kogarkoli (D86, F69)
 - družbena sprejetost razmišljanja o svoji identiteti (F64)

4. Želja

- Nepotrebnost razkrivanja (A111)
- Iskanje pomoči (A113)
- Aktivno delanje na sebi (A114)
- LGBT+ družba (B80)
- Varen prostor (B83, C67)
- Brez predvidevanja (C56, C69)
- dnevi vključevanje LGBT+ skupnosti (C63)
- podpora staršev (C65)
- družba brez moških (D80)
- ljubeč svet (E59)
- manj agresije (E60)
- razumevanje za raznolikost (E60)
- pomoč pri razkritju zaimkov drugim ljudem (F46)
- spolne vloge nepovezane z identitetami (F65)
- brez oziranja na druge (F66)
- brez pripisovanja spola ob rojstvu (F67)
- nevtralna vzgoja otrok in samo-raziskovanje (F68)
- izboljšanje odnosa do intimne bližine s komerkoli (F70)
- vrnitev ljudi k naravi (G76)
- brez zatiranja ljudi (G77)
- brez uporabljanja binarnih spolov (G78)
- svet brez spolnih usmerjenosti (G79, D85)

5. Miselnost

- razmišljanje starejših enako kot v preteklosti (C35)
- težko spremeniti (C36)

6. Družbena ureditev

- brez kapitalizma (F71, G74a)
- brez ustvarjanja zakonov za marginalizirane skupine (F72)
- brez patriarhata (G74b)
- Celostna sprememba (G75)

7. Reakcija ob razkritju

- obravnavati kot da ni nič takšnega (A83, B46)
- brez slavljenja (A84, G54)
- reakcija kot pri heteroseksualnih ljudeh (A85, C46)
- prijazno spraševanje (B47)
- potreba po validnosti (B48)
- brez spraševanja (C44)
- brez čudenja (C45)
- vnaprejšnja informiranost (C47)
- sprejemanje (E41, F43, G53)
- razumevanje (F44)
- uporabljanje pravih zaimkov (G51)